

Utbildningsnämnden 2023 (Utbildningsnämnden
2023-09-19)

2023-09-19 19:00 - 22:00

Tumba gymnasium, musiksalen

Mötesinnehåll

Punkt 0: Kallelse till utbildningsnämnden 2023-09-19.....	1
Punkt 1: Utbildningsdirektören informerar.....	2

Kategori - Ärenden för beslut

Punkt 2: Delårsrapport 2 2023.....	3
Punkt 3: Revidering av regler för skolskjuts och skolkort.....	4
Punkt 4: Svar på ledamotsinitiativ (M) – Motverka fragmenteringen och polariseringen i samhället.....	5
Punkt 5: Svar på ledamotsinitiativ (M) – Implementera mer strikta rutiner kring anställning och registerutdrag.....	6
Punkt 6: Revisionssvar – Uppföljande granskning intrångsskydd och IT-säkerhet.....	7
Punkt 7: Revisionssvar – Uppföljande granskning digitalisering.....	8
Punkt 8: Antagning till gymnasieskolan läsåret 23/24.....	9
Punkt 9: Ansökan om utökning av antal platser fristående förskolan Steget.....	10
Punkt 10: Redovisning av delegationsbeslut.....	11
Punkt 11: Redovisning av anmälningsärenden.....	12

Kallelse till möte för utbildningsnämnden 2023

Tid: 2023-09-19 , **Kl:** 19:00

Plats: Tumba gymnasium, Musiksalen

- Kl:18.00-18.30 Gruppmöten för nämnden
- Kl:18.30-19.00 Frågestund för allmänheten
- Kl: 19.00 Nämnd

Ordförande: Yasemin Ergül Socialdemokraterna (S)

Sekreterare: Björn Andersson

Ärenden:

		Dnr:
1.	Utbildningsdirektören informerar	
	Ärende för beslut	
2.	Delårsrapport 2 2023	UN/2023:00521
3.	Revidering av regler för skolskjuts och skolkort	UN/2023:00399
4.	Svar på ledamotsinitiativ (M) – Motverka fragmenteringen och polariseringen i samhället	UN/2023:00176
5.	Svar på ledamotsinitiativ (M) – Implementera mer strikta rutiner kring anställning och registerutdrag	UN/2023:00175
6.	Revisionssvar – Uppföljande granskning intrångsskydd och IT-säkerhet	UN/2023:00574
7.	Revisionssvar – Uppföljande granskning digitalisering	UN/2023:00575
8.	Antagning till gymnasieskolan läsåret 23/24	UN/2023:00576
9.	Ansökan om utökning av antal platser fristående förskolan Steget	UN/2023:00388
10.	Redovisning av delegationsbeslut	UN/2023:00011
11.	Redovisning av anmälningsärenden	UN/2023:00014

BOTKYRKA KOMMUN

KALLELSE

2[2]

Utbildningsnämnden 2023

2023-09-11

Kod: 1.1.3.1

Dnr: UN/2023:00024

Punkt 1: Utbildningsdirektören informerar

Muntlig information.

ORDFÖRANDEFÖRSLAG

Utbildningsnämnd

Kod: 1.1.3.1

Yasemin Ergül

Dnr: UN/2023:00521

Delårsrapport 2, 2023

Förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner delårsrapport 2.
2. Utbildningsnämnden har tagit del av uppföljning tema lärande och lägger den till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Utbildningsnämnden bedömer i delår 2 att måluppfyllelsen i huvudsak är godtagbar. Nämnden kan konstatera en positiv utveckling för flera mått medan andra har en sämre utveckling. Analyserna i delår 2 utgår till stor del från preliminära utfall. En samlad bedömning av måluppfyllelse kommer därför att presenteras i verksamhetsberättelsen.

Nämnden bedömer att ett överskott på cirka 28 miljoner kronor kan redovisas vid årets slut. Överskottet i helårsprognosen har ökat med 17 miljoner kronor jämfört med prognosen i delårsrapport 1. Budgetavvikelsen för helåret utgör 0,98 procent av nämndens budget.

Nämnden har för 2023 en investeringsbudget på 21 miljoner kronor som omfattar fleråriga och ettåriga investeringsprojekt. Nämnden bedömer att ett överskott på totalt 1,3 miljoner kronor kommer att redovisas vid årets slut, främst till följd av förskjutningar i byggtidplaner.

TJÄNSTESKRIVELSE

Utbildningsnämnd

Utbildningsförvaltningen

Kod: 1.1.3.1

Susanne Ståhlberg

Dnr: UN/2023:00521

Delårsrapport 2, 2023

Förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner delårsrapport 2.
2. Utbildningsnämnden har tagit del av uppföljning tema lärande och lägger den till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Utbildningsnämnden bedömer i delår 2 att måluppfyllelsen i huvudsak är godtagbar. Nämnden kan konstatera en positiv utveckling för flera mått medan andra har en sämre utveckling. Analyserna i delår 2 utgår till stor del från preliminära utfall. En samlad bedömning av måluppfyllelse kommer därför att presenteras i verksamhetsberättelsen.

Nämnden bedömer att ett överskott på cirka 28 miljoner kronor kan redovisas vid årets slut. Överskottet i helårsprognosen har ökat med 17 miljoner kronor jämfört med prognosen i delårsrapport 1. Budgetavvikelsen för helåret utgör 0,98 procent av nämndens budget.

Nämnden har för 2023 en investeringsbudget på 21 miljoner kronor som omfattar fleråriga och ettåriga investeringsprojekt. Nämnden bedömer att ett överskott på totalt 1,3 miljoner kronor kommer att redovisas vid årets slut, främst till följd av förskjutningar i byggtidplaner.

Ärendet

Analyserna i delår 2 utgår till stor del från preliminära utfall. En samlad bedömning av måluppfyllelse kommer därför att presenteras i verksamhetsberättelsen.

Utbildningsnämndens mål för 2023 är ambitiöst satta och har 2021 års utfall som utgångspunkt. Skolresultaten har gått ner sedan dess, både i Botkyrka och nationellt. Utbildningsnämnden bedömer i delår 2 att måluppfyllelsen i huvudsak är godtagbar. Nämnden kan konstatera en positiv utveckling för flera mått medan andra har en sämre utveckling.

Exempelvis når utbildningsnämnden målet att minst 80 procent av eleverna på samtliga Botkyrkas kommunala grundskolor blir behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram (exklusive nyanlända). Utfallet bedöms bli den samma som målnivån, det vill säga på 12 av 14 skolor. Däremot har graden av upplevd nöjdhet med de kommunala fritidshemmen minskat de senaste åren och ligger under målnivån för 2023. Utfallet är 60 procent, att jämföra med målnivån 85 procent.

Utbildningsnämnden bedömer att ett överskott på cirka 28 miljoner kronor kan redovisas vid årets slut. De bakomliggande orsakerna till det förväntade överskottet är oförändrade och beror främst på färre barn och elever än förväntat. I helårsprognosen ingår antalet inskrivna förskolebarn, grundskoleelever och gymnasieelever fram till och med augusti samt antaganden om antal inskrivna barn och elever för höstterminen. Överskottet i helårsprognosen har ökat med 17 miljoner kronor jämfört med prognosen i delårsrapport 1. Budgetavvikelsen för helåret utgör 0,98 procent av nämndens budget.

Nämnden har för 2023 en investeringsbudget på 21 miljoner kronor som omfattar fleråriga och ettåriga investeringsprojekt. Nämnden bedömer att ett överskott på totalt 1,3 miljoner kronor kommer att redovisas vid årets slut, främst till följd av förskjutningar i byggtidplaner.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet medför inga ekonomiska konsekvenser.

De ekonomiska utmaningarna för verksamhetsområdena förskola, grundskola och gymnasieskola har ökat under året. I helårsprognosen förväntas att enheternas planerande åtgärder för att nå en ekonomi i balans får full effekt, bedömningen är dock osäker. Mer utförlig redovisning av utfall och prognos finns i delårsrapport 2 i bilaga 1.

Anette Älmdalen
Utbildningsdirektör

Maria Rindfors Dufva
Ekonomichef

Bilagor

1. Delårsrapport 2, 2023
2. Investeringsprojekt 2023 UN ettåriga
3. Investeringsprojekt 2023 UN fleråriga
4. Uppföljning tema lärande

**BOTKYRKA
KOMMUN**

Skickas till

Kommunstyrelseförvaltningen

**DET HÄR ÄR
BOTKYRKA**

Delårsrapport 2, 2023

Utbildningsnämnden

BOTKYRKA KOMMUN

Utbildningsnämnden

Innehållsförteckning

1 Sammanfattning	3
2 Måluppföljning och analys	5
Område 1 – Botkyrkaborna har egenmakt.....	5
Område 2 - Botkyrkaborna är trygga	12
Område 3 - Botkyrkabor har ökad livskvalitet	14
Område 4 - Kommunens organisation.....	16
3 Betydelsefulla händelser	19
4 Ekonomisk uppföljning och analys.....	20
4.1 Driftuppföljning	20
4.2 Investeringsuppföljning.....	31
5 Volymer och nyckeltal 2023	33
5.1 Volymer.....	33
5.2 Nyckeltal.....	34

BOTKYRKA KOMMUN

Utbildningsnämnden

1 Sammanfattning

Verksamhet (i miljoner kronor)	Bokslut 2022	Utfall period 2023	Budget 2023	Prognos helår 2023	Avvikelse 2023
Intäkter (+)	3 050,9	2 128,7	3 205,7	3 207,9	2,2
Kostnader (-)	-5 782,8	-3 905,6	-6 065,7	-6 039,9	25,8
Netto (+/-)	-2 731,9	-1 776,9	-2 860,0	-2 832,0	28,0
Nettoinvesteringar (+/-)	-15,5	-8,4	-20,8	-19,5	1,3

Sammanfattande måluppfyllelse

Analyserna i delår 2 utgår till stor del från preliminära utfall. En samlad bedömning av måluppfyllelse kommer därför att presenteras i verksamhetsberättelsen.

Utbildningsnämndens mål för 2023 är ambitiöst satta och har 2021 års utfall som utgångspunkt. Skolresultaten har gått ner sedan dess, både i Botkyrka och nationellt. Utbildningsnämnden bedömer i delår 2 att måluppfyllelsen i huvudsak är godtagbar. Nämnden kan konstatera en positiv utveckling för flera mått medan andra har en sämre utveckling.

Sammanfattning ekonomisk uppföljning och analys

Utbildningsnämnden bedömer att ett överskott på cirka 28 miljoner kronor kan redovisas vid årets slut. De bakomliggande orsakerna till det förväntade överskottet är oförändrade och beror främst på färre barn och elever än förväntat. I helårsprognosen ingår antalet inskrivna förskolebarn, grundskoleelever och gymnasieelever fram till och med augusti samt antaganden om antal inskrivna barn och elever för höstterminen. Överskottet i helårsprognosen har ökat med 17 miljoner kronor jämfört med lämnad prognos i delårsrapport 1. Budgetavvikelsen för helåret utgör 0,98 procent av nämndens budget.

Större delen av nämndens överskott, 25 miljoner kronor, beror på färre barn och elever jämfört med beräknat i budget (80 färre förskolebarn, 200 färre grundskoleelever och 70 färre gymnasieelever). Överskottet har ökat ytterligare till följd av nya bedömningar av barn- och elevantal. Det råder fortfarande osäkerheter i bedömningen av höstterminens barn- och elevantal för samtliga skolformer. Mer säkerställda uppgifter finns att tillgå efter den 15 september.

När den större delen av det prognostiserade överskottet härrör från färre barn och elever innebär detta att nämnden erhållit en för hög volymkompensation i ram. Nämndens prognostiserade avvikelse utgör 3 miljoner kronor om volymavvikelsen exkluderas. Underskottet motsvarar 0,1 procent av budgetomslutningen.

För grundskolans verksamhetsområde beräknas ett överskott på 3 miljoner kronor som till största delen beror på att årets medel för fri frukost i grundskolan inte nyttjas helt. Överskott beräknas även inom grundskolans myndighetsutövning inom områdena extraordinära stödinsatser för elever och skolskjuts. Ingen avvikelse beräknas för förskolans och gymnasieskolans verksamhetsområden.

De ekonomiska utmaningarna för verksamhetsområdena förskola, grundskola och gymnasieskola har ökat under våren. Samtliga enheter i egenregi arbetar med åtgärder för att nå en ekonomi i balans. Åtgärderna består främst av att anpassa organisationen för att minska personalkostnaderna. I helårsprognosen förväntas att åtgärderna får full effekt och att enheterna vid årets slut har en ekonomi i balans, men prognosen är dock osäker. Den lägre befolkningsutvecklingen kan leda till att flertalet förskolor och skolor måste sätta in nya åtgärdsplaner för att nå en ekonomi i balans vid årets slut. Även den höga inflationen med exempelvis en högre kostnadsnivå för livsmedel påverkar

BOTKYRKA KOMMUN

Utbildningsnämnden

enheternas ekonomi.

För central förvaltning (inklusive lokalrelaterade kostnader) beräknas att ekonomin sammantaget är i balans vid årets slut. Ett visst överskott beräknas till följd av vakanser under delar av året och av att planerade insatser antingen inte kommer att genomföras eller att kostnader blir lägre än förväntat i budget. För lokalrelaterade kostnader bedöms dock ett underskott, bland annat till följd av evakuering av Borgskolan och Broängsskolan, kostnader för slitage vid utflytt ur paviljonger för förskolan Kometen, förskolan Trollet, förskolan Skäcklinge gård och förskolan Vitsippan.

Nämnden har för 2023 en investeringsbudget på 21 miljoner kronor som omfattar fleråriga och ettåriga investeringsprojekt. Nämnden bedömer att ett överskott på totalt 1,3 miljoner kronor kommer att redovisas vid årets slut, främst till följd av förskjutningar i byggtidplaner.

BOTKYRKA KOMMUN

Utbildningsnämnden

2 Måluppföljning och analys

Område 1 – Botkyrkaborna har egenmakt

Utbildningsnämnden sammantagna bedömning är att den prognostiserade måluppfyllelsen är godtagbar för målområdet. Vissa nämndmål bedöms få ej godtagbar måluppfyllelse, det gäller främst elevernas kunskapsresultat som till stor del sjunkit jämfört med tidigare år och i förhållande till målsättningarna för 2023. För flera mått inom målområdet syns dock en positiv utveckling, exempelvis inom anpassad grundskola och inskrivningsgrad i förskolan.

Det kan konstateras att det fortfarande finns skillnader mellan förskolor och skolor samt mellan kommundelar. Skillnaderna beror till stor del på de olika socioekonomiska förutsättningarna. För att möta utmaningarna har nämnden bland annat justerat resursfördelningsmodellen för att ge förskolor och skolor med socioekonomiska utmaningar en högre ersättning.

1:1 Botkyrkas elever har höga meritvärden i årskurs 9

Botkyrkas elever har höga meritvärden i årskurs 9

Analys

Måluppfyllelsen bedöms som ej godtagbar eftersom meritvärdet enligt preliminära resultat fortsätter att sjunka jämfört med tidigare år. Skillnaden mellan skolor med högsta jämfört med lägsta meritvärde minskar. Det är positivt att lägstanivån har stigit, men samtidigt har högstanivån dock sjunkit. En ytterligare faktor som kan påverka utfallet av meritvärdet är förvaltningens arbete med att minska skillnaden mellan slutbetyg och nationella prov, en minskning i år om 14 procent.

Vad gäller skillnader i resultat mellan flickor och pojkar samt mellan grundskolor i kommunen bedöms måluppfyllelsen som ej tillfredställande. Grundskolor i områden med socioekonomiska utmaningar har ett lägre genomsnittligt meritvärde, än skolor i andra kommundelar. Hur kommunens skolor står sig mot riksgenomsnittet återkommer nämnden med efter att de officiella resultaten publiceras.

Utbildningsnämnden satte ett ambitiöst mål för 2023 som baserades på utfallet 2021. Resultaten har dock de senaste två åren sjunkit både i Botkyrka och nationellt.

Mått	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål 2023	Utfall 2023	Anteckning
Genomsnittligt meritvärde i årskurs 9 i Botkyrkas kommunala grundskolor	T: 225 P: 217 F: 233	T: 224 P: 216 F: 232	T: 218 P: 212 F: 227	T: 227	T: 214 P: 205 F: 224,5	
Antal kommunala grundskolor med genomsnittligt meritvärde under	8 av 14	9 av 14	8 av 14	6 av 14	Utfall kommer under	Botkyrka kommun har 14 grundskolor som har

BOTKYRKA KOMMUN

Utbildningsnämnden

Mått	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål 2023	Utfall 2023	Anteckning
riksgenomsnittet					hösten	årskurs 9.

1:2 Botkyrkas barn och elever får en god och likvärdig utbildning

Alla barn och elever möter en språk- och kunskapsutvecklande undervisning i inkluderande lärmiljöer

Utifrån preliminära utfall bedömer utbildningsnämnden sammantaget måluppfyllelsen som godtagbar. Nämnden kan konstatera att vissa utfall har förbättrats jämfört med föregående år, men samtidigt finns vissa mått som inte når målnivåerna.

Andel elever i Botkyrkas kommunala grundskolor med godkänt betyg i alla ämnen efter årskurs 9 har preliminärt sjunkit till 67 procent och bedöms inte komma att nå upp till målnivån 75 procent. Utfallet har dock legat på ungefär samma nivå sedan 2018 (67–69 procent). Skillnaderna mellan kommunens grundskolor är stora och arbetet för ökad likvärdighet är därför avgörande. Nämnden har fokus på elevernas måluppfyllelse och att tidiga insatser prioriteras.

Utbildningsnämnden bedöms nå målet att minst 80 procent av eleverna på samtliga Botkyrkas kommunala grundskolor blir behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram (exklusive nyanlända). Utfallet bedöms bli den samma som målnivån, det vill säga på 12 av 14 skolor. Andelen elever som blir behöriga till yrkesprogram ligger preliminärt något högre än föregående år (82,7 procent jämfört med 81 procent 2022). Nämnden bedöms dock inte nå upp till målnivån om 88 procent. Utfallet har legat på ungefär samma nivå de senaste åren. Sommarens lovskola har bidragit till att höja andelen elever som blir behöriga.

Samtliga pedagoger i anpassad grundskola arbetar för att stimulera lärande hos eleverna utifrån elevernas egna förutsättningar och förmågor. Av anpassad grundskolas rapportering framgår att i stort sett alla elever når målen.

Utbildningsnämnden bedöms inte uppnå målnivåerna att 80 procent på högskoleförberedande respektive 75 procent på yrkesprogram ska ta examen inom tre år. Utfallet för högskoleförberedande program bedöms ligga kvar på samma nivå som 2022, två av tre skolor. Utfallet för yrkesprogram bedöms dock bli något bättre än 2022, två av fyra skolor (jämfört med en av fyra skolor). De preliminära resultaten för läsåret 2022/23 visar också en positiv utveckling för andelen elever som tagit yrkesexamen, 82 procent jämfört med 77 procent läsåret 2021/22 (avser avgångselever, inte examen inom tre år). Totalt sett är det en större andel män som tar examen från yrkesprogrammen, 83,2 procent att jämföra med 78,3 procent kvinnor.

Av eleverna på högskoleförberedande program bedöms 89 procent ha tagit gymnasieexamen, jämfört med 97 procent läsåret 2021/22. Det preliminära utfallet för föregående läsår låg dock också på 89 procent för att slutligen stiga till 97 procent enligt officiell statistik. Verksamhetsrådets analyser visar på stabila verksamheter och att en fungerande lovskola är en framgångsfaktor för elevernas examensgrad. Det är en ihållande trend är att en något större andel kvinnor tar examen från högskoleförberedande program, 88,9 procent att jämföra med 87,8 procent män.

BOTKYRKA KOMMUN

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden kommer inte att uppnå målnivån avseende arbetsfokus (studiero) på lektionerna. På 8 av 22 grundskolor uppper minst 75 procent av eleverna att de har arbetsfokus, en försämring jämfört med utfallet föregående år då 16 grundskolor uppnådde målet. Problemet med sjunkande studiero är gemensamt för hela riket.¹ Däremot inom anpassad grundskola har resultatet klart förbättrats. Trots att målnivån om 80 procent inte uppnås uppper 75,5 procent av eleverna att det är arbetsro i klassrummet, att jämföra med 45 procent föregående år.

Utbildningsnämnden kommer inte heller att uppnå målnivån om att 95 procent av eleverna uppper att lärarna förväntar sig att de ska nå kunskapskraven. Ingen av grundskolorna når målsättningen 2023, att jämföra med 2022 då 8 av 22 skolor uppnådde målet. På en aggregerad nivå var det 79 procent av eleverna som uppgav att lärarna har höga förväntningar på dem.

Under hösten analyseras resultaten för samtliga verksamhetsformer och en djupare analys presenteras i utbildningsnämndens verksamhetsberättelse.

Mått	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål 2023	Utfall 2023	Anteckning
Andel (%) elever i Botkyrkas kommunala grundskolor med godkänt betyg i alla ämnen efter årskurs 9 ökar	T: 69 % F: 70,5 % P: 64,5 %	T: 69,4 % F: 67,5 % P: 71,5 %	T: 68,2 % F: 67,9 % P: 68,7 %	T: 75 %	T: 67 %	2023 är preliminära utfall
Andel (%) elever i Botkyrkas kommunala grundskolor som efter årskurs 9 är behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram ökar	T: 85,4 % F: 84,4 % P: 86,5 %	T: 83,4 % F: 81,8 % P: 85,1 %	T: 81,4 % F: 80,5 % P: 82,3 %	T: 88 %	T: 82,7 %	2023 är preliminära utfall
Andel (%) elever i förskoleklass som visar en indikation på att de når kunskapskrav i svenska och svenska som andraspråk som senare ska uppnås i årskurs 1 och 3 ökar	77 %	81,5 %	78 %	82 %	Utfall kommer under hösten	Kartläggning genomförs under hösten 2023.
På samtliga Botkyrkas kommunala grundskolor är minst 80 % behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram (exklusive nyanlända)	11 av 14	10 av 14	13 av 14	12 av 14	12 av 14	Botkyrka kommun har 14 grundskolor som har årskurs 9.
På samtliga Botkyrkas kommunala gymnasieskolor har minst 80% av eleverna på yrkesprogram tagit examen inom tre år	2 av 4	1 av 3	1 av 4	3 av 4	2 av 4	Botkyrka kommun har totalt 4 gymnasieskolor, samtliga erbjuder yrkesprogram. Snitt om 78 % på aggregerad nivå.
På samtliga Botkyrkas kommunala gymnasieskolor har minst 75 % av eleverna på högskoleförberedande program tagit examen inom tre år	3 av 3	2 av 3	2 av 3	3 av 3	2 av 3	3 av 4 gymnasieskolor i kommunen erbjuder högskoleförberedande program
På samtliga Botkyrkas kommunala grundskolor uppper minst 75 % av eleverna att de har möjlighet till arbetsfokus (studiero) på lektionerna	14 av 22	15 av 22	16 av 22	15 av 22	8 av 22	
På samtliga Botkyrkas kommunala gymnasieskolor uppper minst 65 % av eleverna att de har möjlighet till arbetsfokus (studiero) på lektionerna	0 av 4	0 av 4	0 av 4	3 av 4	Inget utfall	

¹ Skolverkets lägesbedömning 2023.

BOTKYRKA KOMMUN

Utbildningsnämnden

Mått	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål 2023	Utfall 2023	Anteckning
På samtliga Botkyrkas kommunala grundskolor uppger minst 95 % av eleverna att lärarna förväntar sig att de ska nå kunskapskraven	14 av 22	14 av 22	8 av 22	20 av 22	0 av 22	79 % i snitt 2023
På samtliga Botkyrkas kommunala förskolor uppger minst 90 % av vårdnadshavarna att de upplever att deras barn får det stöd det behöver	-	31 av 44	Inget utfall	40 av 44	Inget utfall	Låg svarsfrekvens på vårdnadshavarenkäten
På samtliga Botkyrkas kommunala grundskolor uppger minst 90 % av vårdnadshavarna att de upplever att deras barn får det stöd det behöver	-	Inget utfall	Inget utfall	18 av 22	Inget utfall	Låg svarsfrekvens
Verksamheten vid Botkyrkas kommunala förskolor är likvärdiga utifrån SKR's nationella indikator	-	Inget utfall	Inget utfall	-	Inget utfall	Mättet är borttaget i Yttrande Mål och budget 2024.
Andel (%) elever i Botkyrkas kommunala grundsärskola som uppnår kunskapskraven i alla ämnen ökar	80 %	68 %	100 %	80 %	100 %	Betyg utfärdas till de som begär att få betyg. Endast ett fåtal har begärt ut betyg för 2023.
Andel (%) elever i Botkyrkas kommunala gymnasiesärskola som får fullständigt betyg ska öka	-	Nytt mått 2022	100 %	-	100 %	Ett fåtal tog examen på nationellt program i anpassad gymnasieskola.
Andel (%) elever i Botkyrkas kommunala grundsärskola som uppger att det är arbetsro i klassrummet ska öka	80 %	68 %	45 %	80 %	75,5 %	Enkäten i anpassad grundskola riktar sig endast till de elever som läser ämnen.
Andel (%) elever i Botkyrkas kommunala gymnasiesärskola som uppger att de har möjlighet till arbetsro ska öka	61 %	62 %	65 %	70 %	Inget utfall	

Botkyrka har en skolstruktur som motverkar skolegregationen och mildrar dess effekter

—

Avgörande underlag för bedömning av måluppfyllelsen saknas, resultat presenteras senare under hösten. Utbildningsnämnden återkommer med en samlad bedömning av måluppfyllelsen i verksamhetsberättelsen.

Mått	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål 2023	Utfall 2023	Anteckning
Samtliga Botkyrkas kommunala förskolor har minst 30% legitimerade förskollärare	17 av 45	22 av 44	26 av 44	35 av 44	Utfall på helår	
Samtliga Botkyrkas kommunala grundskolor har minst 75% legitimerade lärare som är behöriga i minst ett ämne	5 av 22	7 av 22	14 av 22	10 av 22	Utfall på helår	
Samtliga av Botkyrkas kommuns fritidshem har minst 50%	-	-	Nytt mått	-	Utfall på helår	Målnivå var inte satt för 2023

BOTKYRKA KOMMUN

Utbildningsnämnden

Mått	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål 2023	Utfall 2023	Anteckning
legitimerade grundlärare mot fritidshem						
Samtliga Botkyrkas kommunala gymnasieskolor har minst 85% legitimerade lärare som är behöriga i minst ett ämne	2 av 4	2 av 4	3 av 4	3 av 4	Utfall på helår	
Andel (%) lärare i Botkyrkas kommunala grundsärskola som är legitimerade och behöriga i minst ett ämne	4,7 %	8,7 %	5,1 %	30 %	Utfall på helår	
Andel (%) lärare i Botkyrkas kommunala gymnasiesärskola som är legitimerade och har behörighet i minst ett ämne	11 %	9 %	36 %	30 %	Utfall på helår	

1:3 Det finns attraktiva skolor och förskolor i kommunens alla stadsdelar

Det finns attraktiva skolor och förskolor i kommunens alla stadsdelar

Utifrån de preliminära resultat som finns tillgängliga bedöms måluppfyllelsen som godtagbar.

Den genomsnittliga inskrivningsgraden i förskola för kommunen som helhet bedöms preliminärt uppgå till 87 procent vid årets slut (att jämföra med föregående års helårssnitt på 85,2 procent). Inskrivningsgraden i januari–juni 2023 var cirka 2 procentenheter högre jämfört med samma period föregående år.

I november 2022 fattade utbildningsnämnden beslut om en plan för ökad inskrivningsgrad i förskolan. Planen omfattar bland annat uppsökande verksamhet och flera aktiviteter för att öka inskrivningsgraden. Det kan antas att insatserna har bidragit till den ökade inskrivningsgraden.

Nämnden bedöms nå målet om att inskrivningsgraden ska öka, men når sannolikt inte målet om att den ska vara 90 procent i alla kommundelar. Inskrivningsgraden skiljer sig mellan kommundelar och är generellt lägre i de norra kommundelarna. Inskrivningsgraden också högre under våren än hösten, vilket kan påverka utfallet på helår. Utbildningsnämnden återkommer med en mer utförlig analys i verksamhetsberättelsen.

Elevernas genomsnittliga nöjdhet med Botkyrkas kommunala grundskolor har minskat från index 65 till 62 och når inte målnivån om 70.

Utbildningsnämnden återkommer med en samlad bedömning av måluppfyllelsen i verksamhetsberättelsen.

BOTKYRKA KOMMUN

Utbildningsnämnden

Mått	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål 2023	Utfall 2023	Anteckning
Andel (%) elever i Botkyrkas kommunala grundskolor som väljer att påbörja sin studiegång (förskoleklass) i sin stadsdel	84 %	89 %	83,3 %	90 %	Utfall kommer under hösten	
Andel (%) inskrivna barn i Botkyrkas kommunala förskolor ska vara minst 90% i samtliga stadsdelar	87 %	85,2 %	85,2 %	Ökar	87 %	87 % avser aggregerad nivå för hela kommunen. Uppdelning per kommundel kommer att finnas i verksamhetsberättelsen.
Elevernas genomsnittliga nöjdhet ska öka i Botkyrkas kommunala grundskolor (NEI)	68	64	65	70	62	
Elevernas genomsnittliga nöjdhet ska öka i Botkyrkas kommunala gymnasieskolor (NEI)	68	70	67	70	Inget utfall	Låg svarsfrekvens
Vårdnadshavarnas genomsnittliga nöjdhet ska öka i Botkyrkas kommunala förskolor (NKI)	-	70	70	Ökar	Inget utfall	

1:5 Kommunens arbetsmarknadsinsatser leder till fler Botkyrkabor i arbete

Botkyrka ger eleverna stöd för att göra väl genomtänkta utbildnings- och yrkesval

Utifrån de resultat som finns tillgängliga bedöms måluppfyllelsen som godtagbar.

I elevenkäten framgår att grundskoleelevers upplevelse av kvaliteten i studie- och yrkesvägledningen har varit stabil de senaste åren. Utfallet för 2023 når dock inte upp till målnivån om 80 procent. Verksamhetsrådets utvecklingsarbete fokuserar på att integrera SYV-arbetet som en del i skolornas systematiska kvalitetsarbete, vilket ska leda till ett mer medvetet SYV-arbete på skolorna. En välfungerande studie- och yrkesvägledning är viktig inför gymnasievalet och speciellt för elever med särskilda behov.

Det finns pågående samarbeten med näringsliv och högskolor/universitet i Botkyrkas gymnasieskolor. Samarbetena är framgångsrika enligt skolornas egna utvärderingar, men utfall saknas i elevenkäterna för gymnasieskolan och anpassad gymnasieskola.

Utbildningsnämnden återkommer med en samlad bedömning av måluppfyllelsen i verksamhetsberättelsen.

Mått	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål 2023	Utfall 2023	Anteckning
Den upplevda kvaliteten i studie- och yrkesvägledningen ökar i Botkyrkas kommunala grundskolor	83 %	80 %	80 %	80 %	78 %	

BOTKYRKA KOMMUN

Utbildningsnämnden

Mått	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål 2023	Utfall 2023	Anteckning
Den upplevda kvaliteten i studie- och yrkesvägledningen ökar i Botkyrkas kommunala grundsärskolor	-	Inget utfall	60 %	Ökar	67 %	
Den upplevda kvaliteten i studie- och yrkesvägledningen ökar i Botkyrkas kommunala gymnasieskolor	45 %	68 %	48 %	80 %	Inget utfall	För låg svarsfrekvens.
Den upplevda kvaliteten i studie- och yrkesvägledningen ökar i Botkyrkas kommunala gymnasiesärskola	96 %	68 %	77 %	90 %	Inget utfall	För låg svarsfrekvens 2023.
Antalet felval i Botkyrkas kommunala gymnasieskola ska minska	-	Inget utfall	83	Minskar	Utfall kommer under hösten	

1:6 Botkyrkaborna är delaktiga i Botkyrkas utveckling

På varje enhet är barn och elever delaktiga och har inflytande i utbildningen

- ◆ Utifrån de resultat som finns tillgängliga bedöms måluppfyllelsen som godtagbar.

På grundskolorna finns en välorganiserad elevdemokrati som bedrivs genom klassråd, elevråd, matråd och fritidsråd. I elevenkäten framgår dock att elevernas upplevelse av medinflytande i allmänna frågor som är viktiga för dem ligger på 66,4 procent. Det är en skola som når upp till målnivån om minst 85 procent på 18 av 22 skolor. Spridningen mellan skolornas utfall är relativt stort, det varierar mellan 48 och 85 procent.

Utfallet för den anpassade grundskolan överträffar målnivån avseende elevernas upplevelse att kunna påverka sådant som är viktigt för dem i skolan, 77,5 procent att jämföra med målnivån 75 procent. Det är även en förbättring jämfört med föregående år (72 procent). I den anpassade grund- och gymnasieskolan diskuteras elevbemötande och förhållningssätt löpande i vardagen. Ett respektfullt, professionellt och empatiskt förhållningssätt är av största vikt då eleverna har begränsad muntlig kommunikation. Likaså är det viktigt med pedagogernas inlevelseförmåga för att försöka förstå hur eleverna kan uppleva olika händelser.

En viktig del av elevernas delaktighet och inflytande är de årliga enkäter som genomförs för att ta tillvara elevernas synpunkter. Bara en av fyra gymnasieskolor nådde 2023 upp till 60 procents svarsfrekvens som krävs för förvaltningens enkäter, vilket innebär att resultatet inte kan användas på aggregerad nivå. Detta är en utmaning utifrån perspektivet om elevdelaktighet men även för det systematiska kvalitetsarbetet. Gymnasieskolorna behöver framöver genomföra insatser för att öka motivationen till att svara på elevenkäten.

BOTKYRKA KOMMUN

Utbildningsnämnden

Mått	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål 2023	Utfall 2023	Anteckning
På samtliga Botkyrkas kommunala grundskolor uppger minst 85 % av eleverna att de kan påverka sådant som är viktigt för dem i skolan	14 av 22	11 av 22	12 av 22	18 av 22	1 av 22	Andel elever 66,4 % 2023
Eleverna i Botkyrkas grundsärskolor uppger att de kan påverka sådant som är viktigt för dem i skolan	-	72 %	72 %	75 %	77,5 %	
Eleverna i Botkyrkas gymnasiesärskola uppger att deras synpunkter tas till vara på ett bra sätt	75 %	67 %	75 %	85 %	Inget utfall	
På samtliga Botkyrkas kommunala gymnasieskolor uppger minst 75 % av eleverna att deras synpunkter tas till vara på ett bra sätt	0 av 4	-	0 av 4	2 av 4	Inget utfall	

1:7 Botkyrkaborna har förtroende för kommunen som organisation

Botkyrkaborna har förtroende för utbildningsförvaltningens verksamheter

—

Utfall och sammanfattande analys presenteras i verksamhetsberättelsen.

Mått	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål 2023	Utfall 2023	Anteckning
Medborgarnas nöjdhet med förvaltningens verksamhet ökar	-	-	Fsk: 54 % Gsk: 44 % Gy: 49 %	Ökar Ökar Ökar	Utfall kommer under hösten	

Område 2 - Botkyrkaborna är trygga

Utifrån tillgängliga utfall bedömer utbildningsnämnden sammantaget måluppfyllelsen för målområdet som godtagbar.

BOTKYRKA KOMMUN

Utbildningsnämnden

2:2 Botkyrkaborna känner sig trygga**Barn, elever och medarbetare är trygga i Botkyrkas kommunala förskolor och skolor**

Utifrån tillgängliga utfall bedömer utbildningsnämnden sammantaget måluppfyllelsen som godtagbar.

Elevenkäterna 2023 för elever i årskurs 3–9 visar genomgående att en hög andel elever känner sig trygga, cirka 90 procent på aggregerad nivå. Ungefär 90 procent av eleverna uppger dessutom att de trivs i skolan. Däremot är det endast 11 av 22 grundskolor där minst 90 procent av eleverna känner sig trygga, att jämföra med målnivån 22 av 22 grundskolor. Det är en försämring jämfört med förra året då 20 grundskolor uppnådde målnivån. Majoriteten av skolorna har dock utfall som ligger nära målnivån, den lägsta nivån är 84 procent och den högsta 94 procent.

Mått	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål 2023	Utfall 2023	Anteckning
På samtliga Botkyrkas kommunala grundskolor uppger minst 90 % av eleverna att de känner sig trygga	20 av 22	18 av 22	20 av 22	22 av 22	11 av 22	90 % av eleverna på aggregerad nivå anger att de upplever sig trygga.
Elever i Botkyrkas kommunala gymnasiesärskola känner sig trygga i skolan	88 %	81 %	81 %	90 %	Inget utfall	
Elever i Botkyrkas kommunala grundsärskolor känner sig trygga i skolan	91 %	92 %	91 %	95 %	88 %	
På samtliga Botkyrkas kommunala förskolor uppger minst 95 % av vårdnadshavarna att deras barn är trygga i förskolan	-	27 av 44	27 av 44	40 av 44	Utfall kommer under hösten	Enkät genomförs under hösten 2023
Medarbetare i Botkyrkas kommunala förskolor och skolor känner sig trygga på jobbet	-	84	83	Nytt mått 2022*	Utfall kommer under hösten	Enkät genomförs under hösten 2023 *Målnivå inte satt.

BOTKYRKA KOMMUN

Utbildningsnämnden

2:3 Botkyrkaborna trivs i kommunen

Samma som 1:3

2:4 Botkyrkas barn och unga växer upp utan våld och förtryck

—

Nedanstående mått har kommunfullmäktige tilldelat utbildningsnämnden i mål och budget 2023. Hur måtten ska följas upp har diskuterats med kommunstyrelseförvaltningen och socialförvaltningen under året, men en metod har ännu inte fastställts. Uppföljning saknas därför ännu på det här området.

Mått	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål 2023	Utfall 2023	Anteckning
Andel medarbetare som möter barn och unga och är utbildade i våldsprevention ökar	-	-	-	Ökar	Inget utfall	
Andelen förskolor, skolor och fritidshem som bedriver aktivt systematiskt våldsförebyggande arbete där kunskap om hedersrelaterat våld och förtryck är inkluderat ökar	-	-	-	Ökar	Inget utfall	

Område 3 - Botkyrkabor har ökad livskvalitet

Utifrån tillgängliga utfall bedömer utbildningsnämnden sammantaget måluppfyllelsen för målområdet som ej godtagbar.

3:2 Botkyrkas barn och unga har en aktiv fritid

Fritidshemmen i Botkyrka erbjuder en meningsfull fritid och stimulerar eleverna till att lära tillsammans

Graden av upplevd nöjdhet med de kommunala fritidshemmen har minskat de senaste åren och ligger under målnivån för 2023. Utfallet är 60 procent, att jämföra med målnivån 85 procent. De frågor i enkätresultaten som har störst nedgång handlar om trygghet och att bli lyssnad på, vilket också förklarar nedgången i graden av nöjdhet. I elevenkäten uppger 53 procent av eleverna att de lär sig nya saker i fritidshemmet, utfallet för den frågan har legat på ungefär samma nivå de senaste

BOTKYRKA KOMMUN

Utbildningsnämnden

åren.

Fritidshemmen är integrerade i skolornas ordinarie verksamhet och samarbetar nära med lärarna i åk F-3. Flera skolor har gemensamma planeringsmöten för lärare i åk F-3 och pedagogerna på fritidshemmen för att skapa en starkare koppling mellan verksamheterna. Fritidshemmen erbjuder ofta läxhjälp och andra aktiviteter som stärker lärandet samt aktiviteter som inspirerar till lek och rörelse i socialt samspel. På förvaltningens initiativ ska skolorna redovisa fritidshemmens verksamhetsplan som en del i skolans plan varje år.

Mått	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål 2023	Utfall 2023	Anteckning
Graden av upplevd nöjdhet med de kommunala fritidshemmen ökar	83 %	80 %	70 %	85 %	60 %	Index procent. Sammantaget av fler frågor. Elevenkät 2023.

Barn och elever i Botkyrkas kommunala skolor har en god hälsa

—

De indikatorer som vägs in i indexutfallet nedan är:

- andelen elever med övervikt och fetma minskar på aggregerad nivå
- andelen elever med psykisk ohälsa minskar
- andelen elever som deltar på idrottslektioner högst varannan vecka minskar

Utbildningsnämnden återkommer med resultat och analys i verksamhetsberättelsen.

Mått	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål 2023	Utfall 2023	Anteckning
Andelen barn och elever i Botkyrkas kommunala förskolor och skolor som har en god hälsa ökar (index 0–4)	-	2,3	3	4	Utfall på helår	Måttet ändras till 2024. Mått för att minska andel elever med fetma och psykisk ohälsa ersätter detta mått.
Andelen elever med fetma i Botkyrkas kommunala skolor minskar	-	-	-	Minskar	Utfall på helår	

BOTKYRKA KOMMUN

Utbildningsnämnden

Område 4 - Kommunens organisation

—

4:1 Kommunens organisation är resurseffektiv

Utbildningsförvaltningen har en resurseffektiv organisation

—

Budgetavvikelse

Utbildningsnämnden bedömer fortsatt att ett större överskott kan lämnas vid årets slut. Överskottet beräknas uppgå till omkring 28 miljoner kronor. Budgetavvikelsen utgör cirka 0,98 procent av nämndens omslutning.

Mått	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål 2023	Utfall 2023	Anteckning
En utökad andel av resurserna inom egenregin går till undervisning och elevhälsa för grundskola	73 %	73 %	75 %	Ökar	Utfall på helår	
En utökad andel av resurserna inom egenregin går till undervisning och omsorg för förskola	67 %	68 %	67 %	Ökar	Utfall på helår	
Utbildningsnämndens nettoutfall är inom beslutad budgetram (%)	0,9 %	0,5 %	1,9 %	0 %	1,0 %	
En utökad andel av resurserna inom egenregin går till undervisning och elevhälsa för gymnasieskola	67 %	70 %	71 %	Ökar	Utfall på helår	

4:2 Botkyrkas anställda trivs och mår bra

Botkyrkas skolledare har goda förutsättningar att lyckas i sitt uppdrag

—

Utbildningsnämnden återkommer med resultat och analys i verksamhetsberättelsen.

Mått	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål 2023	Utfall 2023	Anteckning
Index för hållbart medarbetarengagemang (HME) för chefer inom utbildningsförvaltningen ökar	-	-	80	80	Utfall kommer under hösten	Frågan ingår i medarbetarundersökningen som genomförs under november. Nytt mått 2022

BOTKYRKA KOMMUN

Utbildningsnämnden

Botkyrkas kommunala förskolor och skolor är konkurrenskraftiga som arbetsgivare och har en hållbar personalförsörjning

—

Utbildningsnämnden återkommer med resultat och analys i verksamhetsberättelsen.

Mått	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål 2023	Utfall 2023	Anteckning
Index för hållbart medarbetarengagemang (HME) i utbildningsförvaltningen ska öka	78	T: 79 M: 80 K: 79	T: 78 M: 78 K: 78	84	Utfall helår	
Frisknärvaron för medarbetare i utbildningsförvaltningen ska öka	T 91 % M 95 % K 90 %	T 92 % M 95 % K 92 %	T 92 % M 95 % K 92 %	93 %	Utfall helår	
Totalindex från medarbetarundersökningen ska öka	70	72	71	72	Utfall kommer under hösten	Undersökning genomförs i november.
Personalomsättningen (antal avslutade under året i % av antalet anställda) minskar	8 %	9 %	10,3%	6 %	Utfall helår	
Personalomsättning (antal nyanställda under året i % av antalet anställda) minskar	7 %	6 %	10,8%	8 %	Utfall helår	

4:3 Kommunen nyttjar digitaliseringens möjligheter till att ge bättre service till medborgarna och arbeta mer effektivt**Barn och elever i Botkyrkas kommunala förskolor och skolor har förmågan att möta det framtida digitala samhället**

Utbildningsnämnden bedömer att måluppfyllelsen är god, målnivåerna överträffas med god marginal.

På 29 av 44 förskolor uppger minst 75 procent av personalen att digital didaktik är en naturlig del i undervisningen, en förbättring jämfört med föregående år (11 förskolor). Arbetet med digitala inslag i förskolan handlar om att exempelvis ge perspektiv, inspirera och utforska som komplement till det analoga lärandet.

På 21 av 22 grundskolor uppger minst 75 procent av personalen att digital didaktik är en naturlig del i undervisningen, en förbättring jämfört med föregående år (19 grundskolor).

Inför 2024 har förvaltningen föreslagit ändringar i måtten för att istället mäta elevernas upplevelse av hur digitaliseringen bidrar till deras utveckling. Måtten kopplar på så sätt tydligare till

BOTKYRKA KOMMUN

Utbildningsnämnden

läroplanerna för respektive skolform.

Mått	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål 2023	Utfall 2023	Anteckning
På samtliga Botkyrkas kommunala förskolor uppger minst 75 % av personalen att digital didaktik är en naturlig del i undervisningen	-	7 av 44	11 av 44	10 av 44	29 av 44	81,5 % av pedagogisk personal på aggregerad nivå. Enkät till pedagogisk personal.
På samtliga Botkyrkas kommunala grundskolor uppger minst 75 % av personalen att digital didaktik är en naturlig del i undervisningen	-	13 av 22	19 av 22	15 av 22	21 av 22	

4:4 Kommunen som organisation är klimatneutral år 2025

Utbildningsförvaltningen har en klimatneutral verksamhet

Utbildningsnämnden bedömer att måluppfyllelsen sammantaget kommer att bli godtagbar.

Klimatavtrycket vid inköp av livsmedel har minskat jämfört med föregående år och når nästan målnivån. Andelen ekologiska livsmedel har minskat något i jämförelse med föregående år och når därmed inte målet. Under våren 2023 var matsvinnet 34 gram per ätande och dag, en minskning med 11 gram jämfört med 2022.

Det är 30 förskolor som har uppnått nivån god, när det gäller Miljö för miljömässig hållbarhet, samma antal som 2022. Målet var att antalet förskolor skulle öka.

Mått	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål 2023	Utfall 2023	Anteckning
Utbildningsförvaltningens klimatavtryck vid inköp av livsmedel (co2/kg) minskar	2,3	2,4	2,3	2	2,1	
Andel (%) ekologiska livsmedel i utbildningsförvaltningens måltidsverksamhet ökar	42 %	40 %	39 %	Ökar	38 %	
Matsvinnet i utbildningsförvaltningens måltidsverksamhet minskar (gram/ätande/dag)	-	-	45	-	34	
Samtliga Botkyrkas kommunala förskolor har uppnått nivån god, när det gäller Miljö för miljömässig hållbarhet	-	27	30	Ökar	30	

BOTKYRKA KOMMUN

Utbildningsnämnden

3 Betydelsefulla händelser

Fler barn i förskolan

Forskning visar att förskolan har positiva effekter för barns utveckling och lärande, särskilt för flerspråkiga barn och barn med svag socioekonomisk bakgrund. Barn som har gått i förskolan har bättre kognitiva och språkliga färdigheter och når högre kunskapsresultat i skolan än barn som inte har deltagit i förskolans verksamhet.²

I november 2022 fattade utbildningsnämnden beslut om en plan för ökad inskrivningsgrad i förskolan. Planen omfattar bland annat uppsökande verksamhet och flera aktiviteter för att öka inskrivningsgraden. Under 2023 förefaller inskrivningsgraden ha ökat jämfört med tidigare år (definitiv inskrivningsgrad beräknas per helår) och det kan därför antas att det pågående arbetet har varit framgångsrikt.

Införande av språkkrav och språktest i grundskolan

I maj 2023 fattade utbildningsnämnden beslut om att införa språkkrav och språktest vid nyanställning av personal i grundskolan samt att vidareutbilda befintlig personal med brister i svenska språket. Det är avgörande att pedagogisk personal har goda kunskaper i svenska för att kunna bedriva undervisning av hög kvalitet. Införandet av språkkrav och språktest bedöms medföra positiva effekter, framför allt i de norra kommundelarna där behovet är som störst.

Otrygg omvärld

Flera faktorer har under det senaste året bidragit till att skapa en känsla av otrygghet bland medborgarna i Botkyrka kommun. Det gäller exempelvis det försämrade ekonomiska läget för många barnfamiljer, gängkriminalitet och gängvåld som rekryterar allt fler unga samt ett försämrat säkerhetsläge till följd av kriget i Ukraina, NATO-förhandlingar och en förhöjd terrorhotnivå. Jämfört med andra kommuner bedöms Botkyrka få större utmaningar avseende bland annat socioekonomisk utsatthet, segregation och trygghet.³

En ökad känsla av otrygghet påverkar barns och ungas framtidstro och förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen i förskola och skola.⁴ Det påverkar även deras psykiska hälsa att växa upp i en omgivning med olika typer av utsatthet, exempelvis kriminalitet och ekonomisk utsatthet.⁵ Det kan antas att omvärldsläget, bland annat med skjutningar och sprängningar i lokalsamhället, har påverkat upplevelsen av trygghet i skolan (se utfall under nämndmålet ”Barn, elever och medarbetare är trygga i Botkyrkas kommunala förskolor och skolor”).

² SOU 2020:67

³ Ramboll (2023). Omvärldsanalys Botkyrka kommun

⁴ Skolverket (2009). Vad påverkar resultaten i svensk grundskola? Kunskapsöversikt om betydelsen av olika faktorer

⁵ Folkhälsomyndigheten (2023). Samband mellan utsatthet i barndomen och senare vård för psykiatriska tillstånd

BOTKYRKA KOMMUN

Utbildningsnämnden

4 Ekonomisk uppföljning och analys

4.1 Driftuppföljning

Utbildningsnämnden bedömer att ett överskott på cirka 28 miljoner kronor kan redovisas vid årets slut. De bakomliggande orsakerna till det förväntade överskottet är oförändrade och beror främst på färre barn och elever än förväntat. Mer finns att läsa i avsnitt nedan.

Risker och osäkerheter i helårsprognosen

Helårsprognosen påverkas av flera osäkerhetsfaktorer på både kostnads- och intäktssidan, exempelvis:

- Bedömningar av barn- och elevantal är centralt i prognosberäkningarna. I samband med delårsrapporten är höstterminens bedömning av inskrivna förskolebarn, grundskolelever och gymnasieelever preliminär. Registrering av det nya läsårets barn och elever pågår och uppgifter från andra kommuner och friskolor lämnas in löpande. Även val av huvudman påverkar ekonomin. För gymnasieskolan påverkas ekonomin dessutom av val av gymnasieprogram eftersom programpengen varierar. Mer säkerställda uppgifter finns att tillgå efter den 15 september.
- Den lägre befolkningsutvecklingen påverkar nämndens förutsättningar för att nå en ekonomi i balans 2023 (och även framåt i planperioden). Den lägre befolkningsutvecklingen kan leda till att flertalet förskolor och skolor måste sätta in nya åtgärdsplaner för att nå en ekonomi i balans vid årets slut. Även investeringsplaner med ny- och ombyggnationer påverkas.
- På samma sätt som övriga kommuner är utbildningsnämndens verksamheter beroende av statsbidrag. Sammanlagt tilldelas nämnden cirka 220 miljoner kronor i statsbidrag, vilket utgör cirka 8 procent av tilldelad rambudget på 2,8 miljarder kronor. Det finns risker och osäkerheter avseende statsbidrag från Skolverket med anledning av förändrade inriktningar i bidragen. I början av 2023 aviserades exempelvis sänkning av nivån på statsbidrag för läxhjälp. I dagsläget saknas viss information om nya statsbidrag som aviserats i statsbudgeten 2023. Nämnden inväntar dessutom några beslut om ansökningar om statsbidrag för 2023 och några beslut om återredovisningar av 2022 års statsbidrag. De senaste åren har präglats av statsbidrag av engångskaraktär, exempelvis statens ersättning för den korta sjukfrånvaron och den så kallade skolmiljarden.
- Inflationen påverkar bland annat livsmedelskostnaderna. Enheterna i egenregi har tagit höjd för ökade kostnader i budget 2023 och i dagsläget beräknas inte ett underskott.
- Nämnden inväntar beslut från Migrationsverket avseende ansökningar om statsbidrag för 2022 och 2023. I prognos beräknas ingen avvikelse jämfört med budget.
- Kostnaderna till följd av vattenskador och skyddsstopp på Broängsskolan beräknas uppgå till cirka 0,9 miljoner kronor, men beräkningarna är ännu osäkra.

BOTKYRKA KOMMUN

Utbildningsnämnden

Utfall per verksamhet

I tabellen nedan redovisas ekonomin per verksamhet utifrån fördelade medel från kommunfullmäktige. För varje verksamhet redovisas utfall, budget, prognos och avvikelser i prognosen för helåret jämfört med budget.

Redovisningen och periodens utfall påverkas fortfarande av införandet av nya ekonomisystemet och fortsatt råder viss eftersläpning i redovisningen. Införandet av det nya ekonomisystemet har även påverkat de månatliga utbetalningarna till fristående utförare och andra kommuner samt faktureringen av annan kommun för inpendlande elever. Förvaltningen fortsätter arbetet med att säkerställa det ekonomiska utfallet.

Tabell. Utfall och prognos per verksamhet utifrån fördelade medel från kommunfullmäktige, belopp i tusentals kronor (tkr).

		Utfall jan-aug 2023 (tkr)	Utfall jan- aug 2022 (tkr)	Utfall helår 2022 (tkr)	Budget helår 2023 (tkr)	Prognos aug 2023 helår (tkr)	Avv budget mot prog helår (tkr)
Nämnd	Totalvärden	-493	-322	-596	-609	-609	0
	Intäkter	406	401	601	609	609	0
	Kostnader	-899	-723	-1 197	-1 218	-1 218	0
Centraladministration	Totalvärden	-46 113	-52 862	-94 231	-98 114	-100 021	-1 907
	Intäkter	63 130	68 582	103 560	94 877	94 877	0
	Kostnader	-109 243	-121 445	-197 791	-192 991	-194 898	-1 907
Förskola	Totalvärden	-435 508	-415 440	-661 102	-688 432	-676 742	11 690
	Intäkter	606 508	560 861	825 018	898 860	893 869	-4 991
	Kostnader	-1 042 016	-976 301	-1 486 120	-1 587 293	-1 570 612	16 681
Fritidshem	Totalvärden	-45 742	-42 875	-69 054	-85 820	-75 047	10 773
	Intäkter	89 755	87 747	132 617	140 645	137 611	-3 033
	Kostnader	-135 496	-130 622	-201 671	-226 464	-212 658	13 806
Förskoleklass	Totalvärden	-31 118	-25 975	-41 972	-61 910	-48 613	13 297
	Intäkter	40 525	40 947	60 173	60 070	60 988	919
	Kostnader	-71 643	-66 922	-102 145	-121 979	-109 601	12 378
Grundskola	Totalvärden	-857 577	-806 357	-1 317 046	-1 345 530	-1 363 313	-17 783
	Intäkter	904 647	864 757	1 302 900	1 372 125	1 376 343	4 218
	Kostnader	-1 762 225	-1 671 113	-2 619 946	-2 717 654	-2 739 655	-22 001
Anpassad grundskola	Totalvärden	-56 450	-53 044	-89 569	-108 288	-99 015	9 272
	Intäkter	75 785	69 980	106 580	115 855	114 109	-1 746
	Kostnader	-132 235	-123 024	-196 149	-224 143	-213 124	11 019
Gymnasieskola	Totalvärden	-276 983	-262 376	-409 085	-423 664	-421 293	2 371
	Intäkter	318 879	313 481	475 204	479 595	486 233	6 638
	Kostnader	-595 862	-575 857	-884 289	-903 259	-907 525	-4 266
Anpassad	Totalvärden	-29 131	-30 869	-49 197	-47 593	-47 293	300
	Intäkter	29 088	31 975	44 264	43 055	43 254	199
	Kostnader	-58 219	-62 844	-93 461	-90 648	-90 547	101
Ankomstbokf.	Totalvärden	2 173	-3	0	0	0	0
	Kostnader	2 173	-3	0	0	0	0
Felkonterat	Totalvärden	104	-622	0	0	0	0
	Intäkter	0	0	0	0	0	0
	Kostnader	104	-622	0	0	0	0
Total netto	Totalvärden	-1 776 840	-1 690 746	-2 731 852	-2 859 959	-2 831 945	28 014
	Intäkter	2 128 723	2 038 731	3 050 918	3 205 690	3 207 893	2 203
	Kostnader	-3 905 562	-3 729 477	-5 782 770	-6 065 649	-6 039 838	25 811

BOTKYRKA KOMMUN

Utbildningsnämnden

Analys enligt ansvarsområde utifrån förvaltningens organisation

I tabellen nedan redovisas ekonomin per ansvarsområde utifrån förvaltningens organisation.

Tabell. Budgetavvikelse per ansvarsområde utifrån förvaltningens organisation, belopp i tusentals kronor (tkr).

	Ack. Budget- avvikelse	Prognos mars	Prognos april	Prognos juni	Prognos augusti
Resultat	61 655	11 000	11 000	15 000	28 000
Förvaltning	8 220	0	0		0
Nämnd, Ledning och stöd	14 242	0	0		2 000
Lokalrelaterat	-6 022	0	0		-2 000
Finansiering	26 552	11 000	11 000	15 000	25 000
Förskola	8 070	5 000	5 000		9 000
Grundskola	17 379	6 000	6 000		11 000
Gymnasieskola	1 103	0	0		5 000
Verksamhetsområden:	25 718	-	0		3 000
Förskola	17 303				
Grundskola	14 478				
Gymnasieskola	-6 063				
Ankomstregistrerade fakturor	1 165				

Periodens budgetavvikelse

Fortsatt råder viss eftersläpning i redovisningen till följd av införande av nytt ekonomisystem. Förvaltningen fortsätter arbetet med att säkerställa resultatet.

En stor del av periodens överskott återfinns inom finansieringen där avvikelser främst kan kopplas till lägre barn- och elevantal. Periodens resultat för verksamhetsområdena ligger totalt sett som planerat. Förvaltningen tar hänsyn till periodens ackumulerade resultat i samband med prognosberäkningarna och gör rimlighetsbedömningar tillsammans med rektorer för att säkerställa prognoserna.

Kommentar periodens budgetavvikelse samt koppling till helårsprognos

Utbildningsnämnden redovisar ett totalt överskott på cirka 62 miljoner per augusti månad. Det stora överskottet i perioden har flera förklaringar och sammanfattas nedan.

- Central förvaltning redovisar ett överskott på 8 miljoner kronor i perioden. Största avvikelserna avser lägre personalkostnader som uppstått bland annat till följd av vakanser. I budget finns medel för insatser och aktiviteter som planeras genomföras senare under året. Enligt helårsprognosen för resterande månader bedöms underskott på cirka 2 miljoner kronor per månad, då nya rekryteringar och aktiviteter genomförs.
- Inom finansieringen redovisas överskott på 27 miljoner kronor i perioden. Orsaker är främst färre barn och elever än planerat i budget. Enligt helårsprognosen för resterande månader bedöms underskott på cirka 0,5 miljoner kronor per månad.
- Förskolans verksamhetsområde redovisar överskott på 17 miljoner kronor i perioden. Verksamheten har under året planerat för överskott under vårterminen eftersom höstterminen tyder på färre inskrivna barn med risk för underskott som följd. Även semesterlöneskulden är lägre än budgeterad eftersom fler semesterdagar har tagits ut under sommarmånaderna, men förväntas att jäsna ut sig under resterande månader.

Enligt helårsprognosen för resterande månader bedöms underskott på cirka 4 miljoner

BOTKYRKA KOMMUN

Utbildningsnämnden

kronor per månad. Förskolorna har planerat för inköp, konferenser och nya anställningar. Lägre antal inskrivna barn innebär även minskade interna intäkter. Förskolorna aktiverar åtgärdsplaner och planerar för lägre barnantal i budgetarbetet 2024.

- Grundskolans verksamhetsområde redovisar överskott på 14 miljoner kronor i perioden. Vårterminen uppvisar ett underskott på elevpeng då antal elever varit lägre än budget. Underskottet matchas av ett överskott avseende personalkostnader, som bland annat beror på vakanser och lägre kostnader för semester. Det är även en positiv avvikelse för satsningen på fri frukost som bedöms kvarstå på helåret. Dessutom är budgeten för både fri frukost och externa placeringar lagd i tolftedelar vilket inte ger ett rättvisande resultat per månad.

Enligt helårsprognosen för resterande månader bedöms underskott på cirka 3 miljoner kronor per månad. Förvaltningen bedömer att stora inköp kommer att göras vid terminuppstart varför ökade kostnader väntas. Det finns även en utökning av personal mellan terminerna som avser både nytt läsår samt fördröjda eller senarelagda rekryteringar.

- Gymnasieskolans verksamhetsområde redovisar underskott på 6 miljoner kronor i perioden. Detta beror främst på att internfaktureringen inte fungerat i ekonomisystemet och därför saknas det intäkter i utfallet. Kostnadsläget för Tumba gymnasium är högt, då skolan utnyttjat hela sin årsbudget för kompetensutveckling under våren.

Enligt helårsprognosen för resterande månader bedöms överskott på cirka 1,5 miljoner kronor per månad. Förvaltningen bedömer att detta främst avser högre intäkter på grund av fler elever i de egna gymnasieskolorna samt att intäkter som saknas i utfallet kommer att bokföras.

Helårsprognos gemensamma funktioner på förvaltningen

Budgetavvikelse helåret

För central förvaltning (inklusive lokalrelaterade kostnader) beräknas sammantaget en ekonomi i balans vid årets slut.

Ett visst överskott beräknas till följd av vakanser under delar av året och av att planerade insatser antingen inte kommer att genomföras eller att kostnader blir lägre än förväntat i budget. Ett exempel är förvaltningens arbete med projektet Pågående dödligt våld som har haft lägre kostnader än budgeterat. Visst överskott uppstår även när planerade och budgeterade aktiviteter får finansiering utanför rambudget, exempelvis bidrag från Digitaliseringsfonden för utveckling av Krisapp.

För lokalrelaterade kostnader beräknas ett underskott, bland annat till följd av evakueringskostnader för Borgskolan samt högre kostnader för slitage vid utflytt ur paviljonger för förskolan Kometen, förskolan Trollet, förskolan Skäcklinge gård och förskolan Vitsippan. Kostnader för mattransporter har också ökat med 15 procent från och med mars till följd av uppdaterade priser i ramavtal. Avvikelserna bedöms kunna hanteras inom rambudget.

Kostnaderna till följd av vattenskador och skyddsstopp på Broängsskolan beräknas uppgå till cirka 0,9 miljoner kronor, bland annat för skolskjuts under evakueringen och övriga lokalrelaterade kostnader. Förvaltningen har ett samarbete med teknik- och fastighetsförvaltningen för att hantera ekonomiska konsekvenser av skyddsstoppet.

Prognosavvikelse

Ingen avvikelse jämfört med beräknad prognos i delårsrapport 1.

BOTKYRKA KOMMUN

Utbildningsnämnden

Periodens budgetavvikelse

Totalt redovisas ett överskott på cirka 8 miljoner kronor för perioden. Periodens resultat påverkas av införande av nytt ekonomisystem, då vissa kostnader saknas i resultatet. Förvaltningen konstaterar följande avvikelser:

- Central förvaltnings lednings- och stödfunktioner redovisar överskott på cirka 14 miljoner kronor. Ett visst överskott har uppstått till följd av vakanser under delar av året. I budget finns medel för insatser och aktiviteter som planeras genomföras senare under året.
- För lokalrelaterade kostnader redovisas underskott på cirka 6 miljoner kronor för perioden. Underskottet avser driftsäckande för ökade kostnader för nya lokaler. Nämnden begär ramtillskott i särskilt ärende för beslut i kommunfullmäktige i samband med delår 2.

Helårsprognos finansiering och volymer

Budgetavvikelse helåret

Sammanlagt beräknas ett överskott på omkring 25 miljoner kronor för helåret inom samtliga skolformer till följd av färre barn och elever än förväntat. Det är fortfarande tidigt på läsåret och det finns osäkerhet kring höstterminens volymer, mer säkerställda uppgifter finns efter den 15 september.

Förskola

För förskolan bedöms ett överskott på 9 miljoner kronor främst till följd av färre inskrivna barn än förväntat, i dagsläget cirka 80 färre. Enligt kommunens senaste befolkningsprognos för 2023 beräknas en lägre befolkningsutveckling med cirka 100 färre barn jämfört med befolkningsprognos per oktober 2022. Överskottet kan påverkas ytterligare av barnens vistelsetider eftersom olika vistelsetider har olika ersättningsnivåer. I överskottet ingår även högre snittintäkter av barnomsorgsavgifter än förväntat i budget.

Inskrivningsgraden (andel av folkbokförda 1–5-åringar som är inskrivna i kommunal eller fristående förskola eller pedagogisk omsorg) ligger cirka två procentenheter högre under våren 2023 jämfört med samma period 2022.

Grundskola

För grundskolans verksamheter (förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola och fritidshem) beräknas ett överskott på 11 miljoner kronor, främst till följd av färre elever i årskurs 1–9 än förväntat. Elevantalet i grundskolan bedöms i dagsläget vara cirka 200 färre. Detta stämmer väl överens med kommunens senaste befolkningsprognos för 2023 där det beräknas en lägre befolkningsutveckling med cirka 200 färre elever jämfört med befolkningsprognos per oktober 2022.

Registrering av det nya läsårets elever pågår och uppgifter från andra kommuner och friskolor lämnas in löpande. Mer säkerställda uppgifter finns att tillgå efter den 15 september.

Gymnasieskola

För gymnasieskolans verksamheter beräknas ett överskott på cirka 5 miljoner kronor. Avvikelsen beror på färre folkbokförda elever än förväntat. Förvaltningen beräknar att gymnasiefrekvensen har minskat till 93,3 procent jämfört med budget 94 procent. Gymnasiefrekvensen anger hur stor andel av befolkningen i åldern 16–18 år som är inskrivna i gymnasieskolan.

BOTKYRKA KOMMUN

Utbildningsnämnden

Elevantalet för det nya läsåret är preliminärt, då program- och skolbyten fortfarande pågår. Mer säkerställda uppgifter finns att tillgå efter den 15 september.

Prognosavvikelse

Helårsprognosens överskott avseende finansiering och volymer har ökat med 14 miljoner kronor jämfört med delårsrapport 1. Den huvudsakliga orsaken till det ökade överskottet är en ny bedömning av antalet barn och elever:

- Cirka 70 färre helårsinskrivna barn i förskolan. Vårens bedömning var 50 färre barn jämfört med förväntat i budget. Den nya bedömningen leder till ett ökat överskott på 4 miljoner kronor.
- Cirka 200 färre grundskoleelever och 40 färre elever i förskoleklass. Vårens bedömning var 50 färre elever jämfört med förväntat i budget. Den nya bedömningen leder till ett ökat överskott på 5 miljoner kronor.
- Cirka 70 färre gymnasieelever. I vårens prognos bedömdes ingen avvikelse. Den nya bedömningen leder till ett ökat överskott på 5 miljoner kronor.

Periodens budgetavvikelse

Finansieringen redovisar ett överskott på cirka om 27 miljoner kronor. Periodens resultat har dock inte kunnat säkerställas fullt ut på grund av införandet av ett nytt ekonomisystem. Förvaltningen konstaterar följande avvikelser:

- Överskott redovisas till följd av lägre antal barn i förskola och grundskola. Överskott redovisas även till följd av reserverade medel som ska fördelas till utförare i egenregi eller annan huvudman senare under året.
- För gymnasieskolan redovisas överskott till följd av färre utpendlare och fler inpendlare än förväntat. Även snittpriserna är något högre än budgeterat.

Helårsprognos verksamhetsområde förskola

Budgetavvikelse helåret

Nämnden bedömer att en ekonomi i balans kan redovisas vid årets slut. I helårsprognosen tas hänsyn till det åtgärdsarbete som genomförs på förskolorna. Samtliga enheter har åtgärdsplaner som under året bedöms ge önskade effekter med effektivare organisation och bättre balans mellan antal barn och personal.

De största ekonomiska utmaningarna finns på fyra förskoleenheter: Alby Västra, Tullinge Södra, Tullinge Norra och Tumba Södra. Underskotten beror på fortsatt låg efterfrågan på platser samt flytt, ombyggnation och avveckling av förskolor.

Åtgärder för en ekonomi i balans

Planerade och pågående åtgärder avser främst i minskade personalkostnader och en anpassning av organisationen. Förskolorna arbetar också med en flexibel bemanning under dagen, antalet personal anpassas efter antalet barn. Även övriga inköp anpassas efter antalet av närvarande barn. Förvaltningen stödjer rektorerna i åtgärds- och omställningsarbetet.

Flertalet verksamhetsförändringar pågår, främst i Tumba. Förskolan Skäcklinge gård har avvecklats, majoriteten av barnen har flyttat till förskolan Hjorten. Övertalighet i samband med

BOTKYRKA KOMMUN

Utbildningsnämnden

avvecklingen har kunnat undvikas då det funnits visstidsanställda i verksamheten. Även förskolan Trollet har avvecklats och ersatts av förskolan Vinterskogen som öppnade i augusti. Förskolan har ett högt söktryck men en nyetablering innebär initialt kostnader för inköp. I juli avvecklades förskolan Ringblomman i Norsborg, barn och pedagoger har flyttat till förskolan Vallmon. Omställningsarbetet planeras att vara klart under 2023 och en ekonomi i balans kan redovisas vid årets slut.

Prognosavvikelse

Ingen avvikelse jämfört med beräknad prognos i delårsrapport 1.

Periodens budgetavvikelse

Förskolans verksamhetsområde redovisar en positiv avvikelse mot budget på cirka 17 miljoner kronor för perioden. Periodens resultat har dock inte kunnat säkerställas fullt ut på grund av införandet av ett nytt ekonomisystem. Förvaltningen konstaterar följande avvikelser:

- Överskott redovisas för personalkostnader, vilket beror på färre barn samt förberedelser inför flytt och stängning. På grund av planerad flytt och ombyggnationer är rekryteringsprocessen framflyttad. Tjänster har vikariatillsatts under våren för att rymma befintlig personalstyrka till höstterminen 2023. Det orsakar något högre kostnader för tillfälligt inhyrd personal. Semesterlöneskulden är lägre än budgeterad, fler semesterdagar har tagits ut under sommarmånaderna, men förväntas att jämna ut sig under resterande månader.
- Överskott redovisas för statsbidrag som möjliggör minskade barngrupper under höstterminen fanns inte i budgetplaneringen.
- Interna intäkter är lägre vilket beror på färre barn än budgeterat. Det är främst Tumba som påverkas.

Helårsprognos verksamhetsområde grundskola**Budgetavvikelse helåret**

Verksamhetsområde grundskola bedöms redovisa ett överskott på 3 miljoner kronor vid årets slut. I prognosen har hänsyn tagits till skolornas pågående åtgärdsarbete. Det är ett långsiktigt arbete och omställning av personal är en process som tar lång tid. Detta medför att skolorna inte hinner vidta åtgärder för att minska kostnaderna i samma takt som elevintäkterna minskar.

De största ekonomiska utmaningarna finns på fem enheter. Liksom i delårsrapport 1 visar rektorsområde Tullinge centrala, rektorsområde Fittja och Björkhaga skola underskott till följd av minskade elevunderlag. En ny helårsprognos avseende rektorsområde Tumba södra visar att rektorsområdet kommer att ha ett underskott vid årets slut. Språkcentrum påverkas av skolornas minskade köp av studiehandledning vilket innebär att underskott beräknas för helåret. Verksamhetschefen bedöms göra ett överskott till följd av vakanta tjänster. För egenregin bedöms ett underskott på 3 miljoner vid årets slut.

Antalet elever som äter frukost har ökat sedan införandet 2022. Förvaltningen bedömer i dagsläget att inte hela anslaget kommer att nyttjas under året och överskott på 5 miljoner kronor beräknas.

Förvaltningen bedömer överskott vid årets slut på 1 miljon kronor avseende grundskolans myndighetsutövning (extraordinära insatser för elever i behov av särskilt stöd). Preliminärt bedöms ett lägre elevantal samt ett lägre snittpris per placering jämfört med planerat i budget.

BOTKYRKA KOMMUN

Utbildningsnämnden

Fri frukost i grundskolan

Nämnden har tilldelats 13 miljoner kronor för att ge alla elever i grundskolan möjlighet att äta frukost. Av dessa fördelas 10 miljoner till Botkyrkas kommunala skolor och 3 miljoner till andra huvudmän.

Under första halvåret 2023 har grundskolorna serverat cirka 107 500 frukostar, vilket är en ökning med 13 000 jämfört med samma period föregående år. Andelen elever som äter frukost har ökat i samtliga kommunaldelar. Sedan kvartal 4 föregående år är andelen stabil. Förvaltningens koststrateg bedömer regelbundet kostnadsnivån för skolornas frukostservering och förvaltningen justerar vid behov ersättningen per frukost.

Trots ökningen bedömer nämnden att alla medel inte kommer att nyttjas under året vilket medför ett överskott på 5 miljoner kronor. Inför uppstart av fri frukost bedömde förvaltningen att 17 procent av eleverna skulle äta frukost baserat på andelen som äter frukost i fritidshem. I dagsläget äter 9 procent av eleverna frukost.

Tabell. Serverade frukostar vårtermin 2023 jämfört med vårtermin 2022

	Antal elever		Serverade frukostar		Snitt antal frukostätare/dag		Andel frukostätare		
	VT 2023	VT 2022	VT 2023	VT 2022	VT 2023	VT 2022	VT 2023	VT 2022	Uppskattad andel 2021
Alby	1 085	1 106	15 271	16 093	129	125	12%	11%	
Fittja	865	876	11 195	8 597	95	67	11%	8%	
Hallunda/Norsborg	1 682	1 734	25 467	22 139	216	172	13%	10%	
Tullinge	3 041	3 067	19 058	16 291	162	126	5%	4%	
Tumba	3 384	3 420	36 558	31 423	310	244	9%	7%	
Totalt	10 057	10 203	107 549	94 543	911	733	9%	7%	17%

Åtgärder för en ekonomi i balans

Enheterna med underskott arbetar med åtgärdsplaner som bland annat omfattar vakanshållning av tjänster och omställning av tillsvidareanställd personal. Cheferna får stöd i arbetet av central förvaltning där kompetens inom HR, ekonomi och kvalitet ingår. Personalkostnaderna har därmed kunnat sänkas för att kompensera för lägre intäkter. Omställningsarbetet fortsätter under hösten.

Prognosavvikelse

Helårsprognosen för grundskolans verksamhetsområde justeras till att omfatta ett överskott på 3 miljoner kronor jämfört med delårsrapport 1. De ekonomiska utmaningarna för egenregin har ökat och skolornas totala underskott har ökat från 2 miljoner till 5 miljoner. Överskott avseende fri frukost på 5 miljoner kronor och myndighetsutövningens sänkta kostnader med 1 miljon kronor gör att verksamhetsområdet totalt går med överskott. Förvaltningen bedömer att större delen av de ekonomiska utmaningarna kan hanteras inom verksamhetsområdet.

Periodens budgetavvikelse

Grundskolans verksamhetsområde redovisar en positiv avvikelse mot budget på 13 miljoner kronor. Det finns osäkerheter i kvaliteten på bokförda siffror. Sänkta elevintäkter har matchats med lägre personalkostnader. De största effekter därutöver är:

BOTKYRKA KOMMUN

Utbildningsnämnden

- Överskott redovisas inom myndighetsutövningen avseende extraordinära insatser för elever i behov av särskilt stöd. Inom myndighetsutövning saknas kostnader för köpta tjänster för 8 miljoner kronor. Dessa kostnader bedöms komma kommer senare under 2023.
- Det är även en positiv avvikelse på 4 miljoner kronor för satsningen på fri frukost som bedöms kvarstå på helåret.

Helårsprognos verksamhetsområde gymnasieskola**Budgetavvikelse helåret**

Nämnden bedömer att verksamhetsområde gymnasieskola kommer att ha en ekonomi i balans vid årets slut. Till följd av strukturella utmaningar beräknas Tullinge gymnasium redovisa ett underskott, övriga skolor har en ekonomi i balans. De ekonomiska utmaningarna kan hanteras inom verksamhetsområdet.

Åtgärder för en ekonomi i balans

Skolorna har i budgetarbetet tagit fram åtgärder för att nå en ekonomi i balans. Åtgärdsplanerna avser främst minskade personalkostnader.

Prognosavvikelse

Ingen avvikelse jämfört med beräknad prognos i delårsrapport 1.

Periodens budgetavvikelse

Verksamhetsområdet redovisar ett underskott på cirka 6 miljoner kronor för perioden. Detta beror främst på att internfaktureringen inte fungerar i ekonomisystemet och därför saknas det intäkter i utfallet. Kostnadsläget för Tumba gymnasium är högt, då skolan utnyttjat hela sin årsbudget för kompetensutveckling under våren.

Nämndens prognosavvikelse

I delårsrapport 1 bedömde nämnden att ett överskott på cirka 11 miljoner kronor skulle redovisas vid årets slut. I delårsrapport 2 bedömer nämnden att hela årets överskott ökar med 17 miljoner kronor, vilket innebär ett totalt överskott på 28 miljoner kronor vid årets slut. De bakomliggande orsakerna till det förväntade överskottet är oförändrade och beror främst på färre barn och elever än förväntat. Förändringen mellan prognoserna utgör 0,6 procent av budgetomslutningen.

BOTKYRKA KOMMUN

Utbildningsnämnden

Intäkter och kostnadsanalys**Periodens resultat (budgetavvikelse), belopp i tusentals kronor (tkr):**

	Ack utfall	Ack budget	Avvik	%	Kommentar
Verksamhetens intäkter					
Taxor och avgifter	72 658	68 364	4 294	6%	påverkas av volym till viss del
Externa bostads- och lokalhyror	801	857	-56	-7%	påverkas av periodisering
Försäljning av verksamhet	127 811	130 595	-2 783	-2%	påverkas av volym o periodisering
Bidrag från staten med flera	196 815	200 207	-3 392	-2%	påverkas av periodisering
Övriga verksamhetsintäkter	3 582	3 986	-404	-10%	-
Interna intäkter (resursfördelning)	1 727 055	1 733 449	-6 394	-0,4%	påverkas av volym
Summa intäkter	2 128 723	2 137 458	-8 735	-0,4%	
Verksamhetens kostnader					
Personalkostnader	-1 163 027	-1 188 421	25 394	2%	påverkas av volym o periodisering
Varor	-74 769	-77 981	3 212	4%	periodisering
Entreprenad och köp av verksamhet	-555 147	-576 736	21 589	4%	påverkas av volym o periodisering
Externa lokalhyror	-277 634	-271 597	-6 038	-2%	-
Övriga verksamhetskostnader	-87 601	-89 583	1 983	2%	-
Interna kostnader (resursfördelning)	-1 737 376	-1 756 629	19 254	1%	-
Kapitalkostnader	-9 132	-11 183	2 051	18%	påverkas av investeringar
Summa kostnader	-3 904 686	-3 972 130	67 444	2%	
Finansiella poster	-877	-3 823	2 946	77%	påverkas av investeringar
Netto	-1 776 840	-1 838 495	61 655	3%	

Intäkterna ligger lägre än förväntat i perioden, 9 miljoner kronor:

- Taxor och avgifter: Avgifter för fritidshem och förskola ligger 3 miljoner kronor högre än budget på grund av högre snittintäkter. Resterande överskott beror på lågt budgeterade pedagogiska luncher.
- Försäljning av verksamhet: Underskottet beror främst på att internfaktureringen inte fungerat i ekonomisystemet och därför saknas det intäkter i utfallet.
- Bidrag från staten med flera: Underskottet beror på att statsbidragen kommer in löpande under året och överensstämmer inte med periodisering av budget.
- Interna intäkter: Underskottet beror på färre barn och elever i alla verksamheter i egenregion.

Kostnaderna inklusive finansiella poster ligger lägre än förväntat i perioden, 70 miljoner kronor:

- Personalkostnader: Överskottet beror på anpassningar på grund av lägre volymer, senarelagda rekryteringar, vakanser samt periodiseringar av semesterlöneskulder.
- Varor: Överskottet beror på lägre inköp då inköpen sker i samband med läsårsstart och väntas senare i höst.
- Entreprenad och köp av verksamhet: Överskottet beror främst på färre utpendlare i alla verksamheter.
- Externa hyror: Underskottet avser driftsäskande för ökade kostnader för nya lokaler. Nämnden begär ramtillskott i särskilt ärende för beslut i kommunfullmäktige i samband med delår 2.
- Övriga kostnader: Överskottet beror främst på lägre kostnader för skolskjuts.
- Interna kostnader: Överskottet förklaras främst av färre barn och elever i alla verksamheter.
- Kapitalkostnader och finansiella kostnader: Överskottet förklaras främst av att

BOTKYRKA KOMMUN

Utbildningsnämnden

kapitaltjänstkostnaderna för 2023 års investeringar inte är bokförda.

Periodens utfall jämfört med föregående år, belopp i tusentals kronor (tkr):

	Innevarande år	Föregående år	Föregående år (helår)	Förändr mellan åren	%	Kommentar
Verksamhetens intäkter						
Taxor och avgifter	72 658	72 427	106 143	230	0,3%	Påverkas av volym
Externa bostads- och lokalhyror	801	1 090	1 777	-289	-26,5%	-
Försäljning av verksamhet	127 811	127 443	191 457	369	0,3%	påverkas av volym o periodisering
Bidrag från staten med flera	196 815	174 041	252 160	22 775	13,1%	periodisering
Övriga verksamhetsintäkter	3 582	4 393	7 819	-811	-18,5%	-
Interna intäkter (resursfördelning)	1 727 055	1 659 337	2 491 561	67 718	4,1%	påverkas av volym
Summa intäkter	2 128 723	2 038 731	3 050 918	89 992	4,4%	
Verksamhetens kostnader						
Personalkostnader	-1 163 027	-1 076 084	-1 727 328	-86 943	8,1%	påverkas av volym o periodisering
Varor	-74 769	-78 566	-150 713	3 797	-4,8%	periodisering
Entreprenad och köp av verksamhet	-555 147	-548 726	-825 369	-6 421	1,2%	påverkas av volym o periodisering
Externa lokalhyror	-277 634	-259 296	-389 602	-18 338	7,1%	-
Bidrag och transfereringar	0	-6	-15	6	-	-
Övriga verksamhetskostnader	-87 601	-96 118	-180 973	8 517	-8,9%	periodisering
Interna kostnader (resursfördelning)	-1 737 376	-1 659 706	-2 490 631	-77 670	4,7%	påverkas av volym
Kapitalkostnader	-9 132	-9 964	-16 611	831	-8,3%	påverkas av investeringar
Summa kostnader	-3 904 686	-3 728 466	-5 781 242	-176 220	4,7%	
Finansiella poster	-877	-1 008	-1 524	131	-13,0%	påverkas av investeringar
Netto	-1 776 840	-1 690 742	-2 731 848	-86 098	5,1%	

Intäktssidan har ökat med 4 % främst till följd av nedanstående;

- Bidrag från staten med flera: Högre intäkter i år och beror på att utbetalning av fler statsbidrag har skett tidigare i år än föregående år samt högre nivåer på några av statsbidragen.
- Interna intäkter: Högre intäkter i år som beror på uppräknad barn/elevpeng.

Kostnaderna har ökat med 4,7 % främst till följd av nedanstående:

- Personalkostnader: Högre kostnader i år som främst beror på löneöversyn samt ökat personalomkostnadspålägg (2023: 44,53%. 2022: 39,75%).
- Varor: Varierar mellan åren och i år är inköpen lägre. Detta beror främst på periodiseringar och när i tiden inköpen görs. Livsmedelskostnaderna har däremot ökat med 6 miljoner kronor jämfört med föregående år. Detta beror både på fler elever samt ökade livsmedelspriser.
- Entreprenad och köp av verksamhet: Påverkas av volymförändringar mellan åren.
- Externa lokalhyror: Påverkas av årlig uppräknning, samt upprustning av lokaler.
- Övriga verksamhetskostnader: Varierar mellan åren och i år kostnaderna lägre än föregående år. Detta beror främst på periodiseringar och när i tiden inköpen görs.

BOTKYRKA KOMMUN

Utbildningsnämnden

- Interna kostnader: Beror på uppräknad barn/elevpeng.
- Kapitalkostnader och Finansiella poster: Lägre kostnader i år jämfört med föregående år. Detta beror främst på att kapitalkostnaderna för 2023 års investeringar inte är bokförda ännu.

Åtgärder med anledning av budgetavvikelse

Förskolor och skolor i egenregi har tagit fram åtgärder för att nå en ekonomi i balans i samband med budgetarbetet. Dessa består främst av anpassning av organisationen med minskade personalkostnader som följd. Arbete pågår för att stödja rektorer i åtgärds- och omställningsarbetet.

Förvaltningen bedömer att de ekonomiska utmaningarna för verksamhetsområde förskola, grundskola respektive gymnasieskola har ökat under året. Störst påverkan har den lägre befolkningsutvecklingen som med hög sannolikhet innebär att flertalet förskolor och skolor i egenregi måste sätta in nya åtgärdsplaner med anpassning av verksamheten för att nå en ekonomi i balans vid årets slut.

I helårsprognosen förväntas att åtgärderna får full effekt och att enheterna i egenregi har en ekonomi i balans vid årets slut. Det är ett fåtal enheter inom verksamhetsområdena som har större ekonomiska utmaningar. Förvaltningen bedömer att den lägre befolkningsutvecklingen även påverkar investeringsplaner avseende ny- och ombyggnationer.

4.2 Investeringsuppföljning

	Utfall period 2023	Budget 2023	Prognos 2023
Fleråriga projekt (6-projekt)	-4,5	-13,3	-12,0
Årliga projekt (3-projekt)	-3,9	-7,5	-7,5
Totalt	-8,4	-20,8	-19,5

Investeringar, fleråriga och ettåriga projekt

Nämnden har en investeringsbudget på 21 miljoner kronor för 2023 som omfattar fleråriga och ettåriga investeringsprojekt. Nämnden redovisar ett överskott på totalt 1,3 miljoner kronor till följd av förskjutningar i byggtidplaner.

Investeringsbudgeten för fleråriga investeringsprojekt uppgår till 13 miljoner kronor för inventarieinköp. Dessa inköp är tidsmässigt beroende av färdigställande av förskolor och skolor. Till följd av förskjutningar i byggtidplaner redovisas ett överskott på 1,3 miljoner kronor.

Huvudsakliga anledningar till förskjutningar i byggtidplaner:

- Byggprojekten för förskolorna Posthagen och Anemonen är framflyttade på grund av ny prislista i SKR:s ramupphandling, vilket krävde ett nytt nämndbeslut i teknik- och fastighetsnämnden.
- Förskolan Ametisten är framflyttad ett halvår på grund av byte av leverantör. Även den beställs utifrån SKR:s ramupphandling.
- Utfall kommer att saknas för 2023 avseende Björkhaga skola. Medel för 2023 kommer i stället att användas under 2024 och 2025 för att bättre ligga i fas med byggprojektet.

BOTKYRKA KOMMUN

Utbildningsnämnden

Investeringsbudget för ettåriga investeringsprojekt uppgår till 7,5 miljoner kronor. De flesta investeringar görs normalt under andra halvåret och bedömningen är att alla medel kommer att användas.

BOTKYRKA KOMMUN

Utbildningsnämnden

5 Volymer och nyckeltal 2023

5.1 Volymer

Kommunens befolkningsprognos är grunden för volymerna i budgeten. Det finns volymavvikelser inom samtliga skolformer.

Tabell. Volymutveckling i respektive skolform

Antal barn/ elever folkbokförda i Botkyrka						
	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Budget 2023	Prognos 2023	Avvikelse Bu/Utf
Förskola	5 382	5 165	5 070	5 050	4 968	-82
Fritidshem	4 355	4 309	4 393	4 356	4 348	-8
Förskoleklass	1 280	1 259	1 220	1 241	1 204	-37
Grundskola	11 229	11 341	11 538	11 771	11 575	-197
Anpassad grundskola	212	221	235	221	230	9
Gymnasieskola	3 612	3 687	3 681	3 755	3 686	-69
Anpassad gymnasieskola	107	110	113	109	108	-1
Summa	26 178	26 093	26 248	26 501	26 117	-384

Volymer i respektive skolform och regiform 2023

Tabell. Antal elever i egenregion (inklusive inpendlare), i fristående förskolor och skolor samt i annan kommun.

Volymer	Folkbokförda barn/elever (Budgetfinansiering)				Barn/elever - asyl mm (Finansiering statsbidrag)				Fr andr kom.	Totalt
	Egen- regi	Frist.	Annan kom.	Totalt	Egen- regi	Frist.	Annan kom.	Totalt	Egen- regi	Egen- regin
Förskola	4 163	772	34	4 968	16	4	0	20	47	4 226
Fritidshem	3 492	791	66	4 348	34	3	0	37	67	3 593
Förskoleklass	973	218	13	1 204	11	0	1	12	16	1 000
Grundskola	8 500	2 783	292	11 575	130	8	2	139	277	8 907
Anpassad grundskola	221	7	2	230	4	0	0	4	4	229
Gymnasieskola	1 313	1 321	1 053	3 686	57	4	5	66	1363	2 732
Anpassad gymnasieskola	60	19	29	108	0	0	0	0	12	72
Summa	18 721	5 910	1 487	26 117	251	18	8	276	1786	20 758

BOTKYRKA KOMMUN

Utbildningsnämnden

Utveckling val av regiform

Tabell. Utveckling val av regiform, barn och elever folkbokförda i Botkyrka kommun.

		Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Prognos 2023
Förskola	Kommunala enheter	85,4%	83,7%	83,3%	83,8%
	Fristående enheter	14,1%	15,6%	16,1%	15,5%
	Annan kommun	0,5%	0,7%	0,6%	0,7%
Fritidshem	Kommunala enheter	83,6%	80,6%	80,3%	80,3%
	Fristående enheter	15,0%	17,8%	18,1%	18,2%
	Annan kommun	1,5%	1,6%	1,6%	1,5%
Förskoleklass	Kommunala enheter	82,9%	81,1%	80,7%	80,8%
	Fristående enheter	16,2%	17,9%	18,1%	18,1%
	Annan kommun	0,9%	1,0%	1,3%	1,1%
Grundskola	Kommunala enheter	74,9%	73,9%	73,6%	73,4%
	Fristående enheter	22,4%	23,4%	23,8%	24,0%
	Annan kommun	2,7%	2,7%	2,6%	2,5%
Anpassad grundskola	Kommunala enheter	89,4%	89,3%	95,9%	96,1%
	Fristående enheter	9,3%	10,2%	3,0%	3,0%
	Annan kommun	1,4%	0,5%	1,1%	0,9%
Gymnasieskola	Kommunala enheter	38,7%	37,3%	35,9%	35,6%
	Fristående enheter	32,4%	33,5%	35,0%	35,8%
	Annan kommun	29,0%	29,2%	29,1%	28,6%
Anpassad gymnasieskola	Kommunala enheter	57,9%	53,2%	53,5%	55,8%
	Fristående enheter	24,8%	25,0%	22,6%	17,7%
	Annan kommun	17,3%	21,8%	23,9%	26,5%
Summa	Kommunala enheter	74,0%	72,2%	71,7%	71,7%
	Fristående enheter	20,4%	22,0%	22,5%	22,6%
	Annan kommun	5,6%	5,8%	5,8%	5,7%

5.2 Nyckeltal

Tabell. Kostnad i tusentals kronor per barn och elev folkbokförd i Botkyrka kommun.

	Tkr/ antal barn och elever folkbokförda i Botkyrka				
	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Budget 2023	Prognos 2023
Förskola	-125,0	-125,9	-130,4	-136,3	-136,2
Fritidshem	-15,4	-15,6	-15,7	-19,7	-17,3
Förskoleklass	-40,1	-35,2	-34,4	-49,9	-40,4
Grundskola	-110,7	-114,4	-114,2	-114,3	-117,8
Anpassad grundskola	-413,7	-397,2	-374,0	-490,0	-430,5
Gymnasieskola	-108,9	-109,4	-111,1	-112,8	-114,3
Anpassad gymnasieskola	-438,4	-429,2	-451,9	-438,6	-439,9

Bilaga 2. Ettåriga investeringsprojekt 2023 utbildningsnämnden

Tabell: Ettåriga investeringsprojekt. Belopp i tusentals kronor (tkr)

Projekt	Budget 2023	Prognos 2023	Utfall 2023	Avv Budget - prognos
40057 Inventarier	-2 250	-2 250	-2061	0
40058 Lokalanpassning	-1 500	-1 500	-722	0
40059 Arbetsmiljö	-1 500	-1 500	-125	0
40060 (3441) Inventarier Tumba gymnasium	-1 098	-1 098	-846	0
40061 (3442) Inventarier St. Botvids gymnasium	-370	-370	0	0
40061 (3442) Inventarier St. Botvids gymnasium - AGY	-59	-59	0	0
40062 (3443) Inventarier Tullinge gymnasium	-586	-586	-70	
40063 (3444) Anpassning allmänt gymnasiet	0	0	0	0
40064 (3445) Inventarier Skyttbrinks gymnasium	-137	-137	-47	0
Totalt	-7 500	-7 500	-3 871	0

Utbildningsförvaltningen bedömer att alla investeringsmedel kommer att förbrukas under året.

Redovisning av ettåriga investeringsprojekt i samband med delårsrapport 2 2023:

40057 Inventarier

Medel avsätts vid ombyggnationer för inventarieinköp till exempel för verksamhet som bedrivs i tillfälliga lokaler.

40058 Lokalanpassningar

Lokalanpassningsmedel används för att lösa akuta behov av förskole- och skolplatser samt att anpassa lokalerna utifrån förändrade verksamhetsbehov.

40059 Arbetsmiljöåtgärder

Medel fördelas till verksamheterna efter regelbundna verksamhetsbesök. Reserver finns för akuta åtgärder samt förelägganden från Arbetsmiljöverket och andra myndigheter. Medel avsätts bland annat till ergonomiska hjälpmedel, solskydd och bullerdämpande åtgärder i form av ljudabsorbenter.

Projekt 40060 – 40064

Dessa investeringsmedel avser medel för inventarier och lokalanpassningar på gymnasieskolorna.

Bilaga 3. Fleråriga investeringsprojekt 2023 utbildningsnämnden

Tabell: Fleråriga investeringsprojekt. Belopp i tusentals kronor (tkr)

Projekt	Total budget	Total prognos	Totalt utfall	Avv tot bud-utfall	Budget 2023	Årets prognos	Utfall 2023	Avv Budget prognos 2023
50042 (6093) Fsk Posthagen, inventarier (Myran)	-3 060	-3 060	0	3 060	-3 060	-3 060	0	0
50046 (6097) Björkhaga skola, inventar	-9 241	-9 241	-161	9 080	-1 340	0	0	1 340
50066 (6128) Fsk Ametisten, inventarier	-3 060	-3 060	0	3 060	-2 060	0	0	2 060
50068 (6131) Fsk Anemonen, inventarier	-3 060	-3 060	0	3 060	-3 060	-3 060	0	0
50167 (6330) Förskola Ensta 1:65 ers Trollet inventarier	-2 295	-2 295	-860	1 435	-2 295	-2 295	-860	0
50196 (6419) Banslättskolans paviljonger inventarier	-2 000	-2 000	-2 005	-5	-500	-1 252	-1 252	-752
50197 (6453) Fsk Vega, inventarier	-3 060	-3 060	-3 064	-4	-1 000	-2 377	-2 377	-1 377
Summa	-25 776	-25 776	-6 090	19 686	-13 315	-12 044	-4 489	1 271

Redovisning av fleråriga investeringsprojekt i samband med delårsrapport 2 2023:

50042 Förskolan Posthagen, inventarier

Ny förskola ska ersätta förskolan Myran. Denna planerades att tas i bruk hösten 2022, men den har flyttats fram ett år till årsskiftet 2023/2024 på grund av ny prislista i SKR:s ramupphandling. Investeringen kommer att göras under fjärde kvartalet 2023.

50046 Björkhaga skola, inventarier

Björkhaga skolas första etapp planeras att stå klar under senhösten 2024 och andra etappen under senhösten 2025. Inga medel kommer att användas 2023.

50066 Förskolan Ametisten, inventarier

Ny förskola skulle stå klar för verksamhetsstart hösten 2024. På grund av byte av leverantör medgavs en förskjutning av färdigställandet till årsskiftet 2024/2025. Inga medel kommer att användas under 2023.

50068 Förskolan Anemonen, inventarier

Ny förskola planerades att tas i bruk hösten 2023, men den har flyttats fram ett halvår till årsskiftet 2023/2024 på grund av ny prislista i SKR:s ramupphandling. Investeringen kommer att göras under fjärde kvartalet 2023.

50197 Förskolan Ensta (Vinterskogen), inventarier

Ny förskola ska byggas med ursprungsplan att tas i bruk hösten 2022. Till följd av förseningar har denna flyttats fram ett år till höstterminen 2023. Investeringen är klar 2023.

50196 Banslättskolans paviljonger, inventarier

Paviljongerna färdigställdes vid årsskiftet 2022/2023.

Merparten av inventarierna beställdes 2022, men på grund av försenade leveranser skedde faktureringen av dem 2023. Det gör att vi överstiger budget för 2023, men håller oss inom den beslutade totalbudgeten för projektet. Investeringen är klar.

50197 Förskolan Vega inventarier

Ny förskola öppnades i januari 2023. Merparten av inventarierna beställdes 2022, men på grund av försenade leveranser skedde faktureringen av dem 2023. Det gör att budget 2023 överskrids, men den beslutade totalbudgeten för projektet hålls. Investeringen är klar.

DET HÄR ÄR BOTKYRKA

BOTKYRKA
KOMMUN

Uppföljning – Tema lärande

Delår 2, 2023

RAPPORT

Utbildningsnämnden

Dnr: UN/2023:00521

Inledning

Uppföljningen tema lärande är en viktig del i huvudmannens systematiska kvalitetsarbete. Den presenteras årligen i samband med delår 2.

Rapporten omfattar för grundskolans och gymnasieskolans del läroplansområdena:

- Elevernas kunskaper
- Skolornas arbete kring bedömning och betyg

Rapporten omfattar för förskolans del läroplansområdena:

- Omsorg, utveckling och lärande
- Uppföljning, utvärdering och utveckling
- Förskollärares ansvar i undervisningen

I denna rapport behandlas dessa teman per skolform i separata avsnitt. I huvudmannens sammanfattning nedan omfattas dock samtliga skolformer under gemensamma rubriker.

I rapporten återrapporteras även utveckling av arbetet med stödstrukturer och nyanlända elevers lärande.

Huvudmannens sammanfattning

Kunskaper, utveckling och lärande

Förskola

Inom detta område tar förskolans analys avstamp i underlag från förskoleklassens kartläggning, matris för pedagogiska lärmiljöer samt enkäten till pedagogisk personal. Resultatet från kartläggningen i förskoleklass avseende ämnet svenska varierar över tid, medan resultatet för matematik visar på en mer stabil nivå i paritet med tidigare år (83 procent). Andelen elever i förskoleklass som visar indikation på att de kommer att nå kunskapskraven i svenska har i den senaste kartläggningen minskat med 3 procentenheter till 80 procent. Utfallet belyser vikten av att fortsätta satsningen på språkutvecklande undervisning som redan pågår på förskolorna.

Resultaten från förskoleklassens kartläggning varierar inom och mellan förskolor och kommundelar. En högre andel barn från områden med socioekonomiska utmaningar visar indikation på att inte nå kunskapskraven, vilket är

RAPPORT

Utbildningsnämnden

Dnr: UN/2023:00521

en utmaning avseende likvärdighet i barns språkkunskaper. Det finns emellertid flera exempel på förskolor inom socioekonomiskt utsatta områden som lyft resultatet på kartläggningen i förskoleklass där de språkutvecklande satsningar antas ha gett resultat. En annan faktor som inverkar positivt på resultaten är samverkan kring övergångar förskola/grundskola.

Rika och likvärdiga lärmiljöer är en förutsättning för att utveckling och lärande ska ske. I förskolan mäts kvaliteten på lärmiljön bland annat genom matrisen för pedagogiska lärmiljöer. Årets resultat visar på en liten ökning från 2022 och hamnar strax under nivån för god lärmiljö. Likvärdig kvalitet i förskolornas lärmiljöer är därför ett utvecklingsområde.

Grundskola

De preliminära resultaten för läsåret 2022/23 visar att behörigheten till gymnasieskolan i årskurs 9 ligger kvar på samma nivå som föregående läsår (81 procent). Däremot har meritvärdet i årskurs 9 och andel elever med betyg i alla ämnen i årskurs 9 sjunkit något. Meritvärdet har sjunkit från 218 till 214 poäng och godkänt betyg i alla ämnen har sjunkit från 68 till 67 procent. Skolorna med lägst meritpoäng har däremot förbättrat sina resultat vilket är en av verksamhetsområdets prioriteringar för att öka likvärdigheten mellan kommunens skolor. En bidragande faktor som kan ha påverkat utfallet av meritvärdet är förvaltningens arbete med att minska skillnaden mellan slutbetyg och betyg på nationella prov. Arbetet har haft stor framgång och minskat skillnaden.

Meritvärdet i åk 6 har ökat från 202 till 204 poäng medan andelen elever med godkänt betyg i alla ämnen har minskat med en procentenhet till 61 procent. Skillnaderna mellan kommunens grundskolor är stora vilket indikerar att det fortsatta arbetet för ökad likvärdighet är av stor betydelse.

Kartläggningen av elevernas kunskaper i åk 2 visar att andelen elever som förväntas nå kunskapskraven i matematik och svenska i åk 3 är oförändrade, 85 procent respektive 89 procent. Andelen elever som förväntas nå kunskapskraven i åk 3 i svenska som andraspråk har däremot ökat markant från 64 till 73 procent. Förbättringen är glädjande då kunskaper i svenska ger bättre förutsättningar för elevers skolframgång i alla ämnen.

Elevernas närvaro i skolan har inte fullt återhämtat sig efter pandemiåren men ökar med en procentenhet till 87 procent. Grundskolan arbetar för att fortsatt minska den problematiska skolfrånvaron och frånvaron i sin helhet.

RAPPORT

Utbildningsnämnden

Dnr: UN/2023:00521

Närvaron är avgörande för elevernas kunskapsutveckling och att främja närvaro är därför fortsatt ett av grundskolans prioriterade utvecklingsområden.

Kommunens effektiviseringar och fördelning av skolpeng har gjort att flera skolor har fått anpassa organisationen för att hålla budget. Förvaltningen har bidragit med stöd till rektorer som behövt hjälp med att identifiera besparingsåtgärder. Ytterligare effektiviseringar kan däremot komma att försvåra för grundskolan att upprätthålla och öka kunskapsresultaten.

Gymnasieskola

De preliminära resultaten för läsåret 2022/23 visar en positiv utveckling för andelen elever som tagit yrkesexamen, 82 procent jämfört med 77 procent läsåret 2021/22. Av eleverna på högskoleförberedande program tog 89 procent gymnasieexamen, jämfört med 97 procent läsåret 2021/22. Det preliminära utfallet för föregående läsår låg dock också på 89 procent för att slutligen stiga till 97 procent enligt officiell statistik. Verksamhetsrådets analyser visar på stabila verksamheter och att en fungerande lovskola är en framgångsfaktor för elevernas examensgrad.

Betyg, bedömning och utvärdering

Förskola

Tillgången till mätbara och uppföljningsbara indikatorer i förskolan är viktig för att kunna följa resultat över tid. Ett utvecklingsarbete har gjorts för att få fler och tydligare indikatorer för analys. Fokus i det fortsatta arbetet är att indikatorerna ska bli en mer naturlig del av enheternas systematiska kvalitetsarbete. Det finns olika utmaningar i hur kvalitetsarbetet kan utformas och vad som ska följas upp på enhetsnivå. Förvaltningen arbetar för att säkerställa att uppföljningsarbetet sker likvärdigt genom att ge stöd och inkludera förskolorna i processen.

Grundskola

Grundskolan fortsätter arbetet med att säkerställa en hög kompetens inom bedömning och betygssättning hos lärarna. En kompetenshöjande åtgärd är kollegial sambedömning av betyg och nationella prov. Det är även prioriterat att öka andelen behöriga lärare. Grundskolan har fått kritik från Skolinspektionen för att för stor andel elever fått högre slutbetyg än de presterat på

RAPPORT

Utbildningsnämnden

Dnr: UN/2023:00521

det nationella provet i samma ämne. Förvaltningen har därför tagit fram gemensamma riktlinjer för hur proven ska genomföras och bedömas på alla skolor. Andelen elever i åk 9 som fått högre betyg i ämnet än sitt resultat på nationella provet har 2023 minskat från 36 till 22 procent utifrån preliminära resultat. Avvikelsen är lägre än förra läsårets snitt för riket i alla ämnen och visar att riktlinjerna är en kvalitetshöjande åtgärd.

Då betyg inte används på samma sätt i den anpassade grundskolan saknas det i många fall indikatorer som mäter elevernas utvecklings- och läroprocesser. Förvaltningen kommer under hösten 2023 att uppdatera verksamhetsplanen med nya metoder för att utvärdera den anpassade grundskolans verksamhet. Förändringarna kommer att omfatta metoder för att bedöma kunskapsutveckling och enkäter för att utvärdera elevernas upplevelse av verksamheten.

Gymnasieskola

För gymnasieskolan saknas utfall för skillnader mellan betyg på nationella prov och kursbetyg (officiell statistik publiceras i oktober och rapporteras till nämnden i samband med verksamhetsberättelsen). Det pågår insatser på varje skola för att förbättra bedömning och betygsättning.

Årets resultat från Skolinspektionens skolenkät till elever i årskurs 2 och lärare visar positiva snittvärden och Botkyrkas gymnasieskolor hamnar högre än riket inom frågeområdet bedömning och betygsättning.

Utveckling av arbete kring stödstrukturer

Förvaltningen har sedan 2021 breddat arbetet med stödstrukturer för både förskola och grundskola. Verksamhetsområdena samarbetar när det gäller övergångar mellan skolformerna. Antalet barn och elever med behov av mer omfattande stödinsatser har ökat både i Botkyrka och nationellt. Det finns ett behov av att höja den specialpedagogiska kompetensen i Botkyrkas förskolor och skolor. Specialpedagogisk kompetensutveckling är en del av den övergripande kompetensförsörjningsplanen och ingår i väsentliga områden i nämndens yttrande till mål och budget 2024.

Förskolan arbetar med att inkludera de särskilda undervisningsgrupperna i förskolans lärmiljö. Framgångsfaktorer är arbetet med att utveckla pedagogiska relationer av hög kvalitet samt att utveckla den specialpedagogiska kompetensen i arbetslagen. Verksamhetsstöd genomför en rad kompetensutvecklande insatser kopplat till specialpedagogiskt arbete. Bland annat deltar förskolorna i en centralt anordnad utbildning om verktyg för att möta barn

RAPPORT

Utbildningsnämnden

Dnr: UN/2023:00521

med stödbehov. Antalet barn som var placerade i särskilda undervisningsgrupper i förskolan var 22 under både 2022 och 2023.

Inom verksamhetsområde grundskola är särskilt stöd ett prioriterat område. I Botkyrka kommun finns 11 kommunövergripande särskilda undervisningsgrupper. Antalet elever i behov av dessa och externa placeringar har ökat genom åren, från 200 elever läsåret 2019/20 till 268 elever 2022/23 (under 2011 var det 145 elever). Antalet externa placeringar har minskat och placeringar i egen verksamhet ökat. Verksamhetsområdet har genomfört flera insatser för att utveckla arbetet med stödstrukturer. Exempelvis har verksamhetsområdet infört ett nätverk för specialpedagoger, infört ett nätverk för läs- och skrivutvecklare på varje skola, utvecklat processen kring anpassad grundskola samt anställt en specialpedagog centralt med inriktning mot anpassad grundskola.

Nyanlända elevers lärande

Botkyrka kommuns förskolor har cirka 180 nyanlända barn och kommunens grundskolor har 663 nyanlända elever. Under läsåret 2021/22 genomfördes en genomlysning av nyanlända barns och elevers lärande. Genomlysningen visar att det finns ett behov av fortsatt utvecklingsarbete för att stärka likvärdigheten kring mottagande, organisation och undervisning. Det finns även ett behov av att stärka kompetensen i svenska som andraspråk.

I förskolan sker ett arbete kring ökad inskrivningsgrad. Förvaltningen konstaterar att det finns ett behov av att i ett tidigt skede komma i kontakt med nyanlända familjer med barn i förskoleåldern. Barn som har gått i förskola har bättre förutsättningar att klara grundskolan. Det är särskilt viktigt för nyanlända barn att tidigt ta del av förskolans språkutvecklande arbete. Samverkan sker med andra förvaltningar för att nå dessa familjer.

För grundskolan är nyanländas lärande ett prioriterat område och det pågår ett arbete för att säkerställa att alla skolor har den kompetens och beredskap som krävs för att möta dessa elever på ett likvärdigt sätt. Andelen nyanlända elever skiljer sig åt mellan skolorna i Botkyrka. Störst andel har Fittjaskolan med cirka 30 procent följt av Grindtorpsskolan, Borgskolan och Karsby International School med cirka 20 procent vardera.

S:t Botvids gymnasium erbjuder språkintröskning där de flesta nyanlända eleverna i gymnasieskolan tas emot. För närvarande går cirka 150 elever språkintröskning. Inom elevgruppen förekommer en relativt hög frånvaro och skolan arbetar därför aktivt med närvarofrämjande insatser.

RAPPORT

Utbildningsnämnden

Dnr: UN/2023:00521

Studiehandledning på modersmålet är en framgångsfaktor för nyanlända elevers måluppfyllelse i alla ämnen. Förvaltningen arbetar med att säkerställa att alla elever som behöver det får studiehandledning. Det har påbörjats ett arbete med att ta fram ett stödmaterial som tydliggör syftet med studiehandledning, roller och ansvarsfördelning samt det praktiska arbetet med studiehandledning.

Förvaltningen arbetar även med att säkerställa att samtliga nyanlända läser enligt rätt kursplan (svenska eller svenska som andraspråk) utifrån sin språkliga förmåga och att det har gjorts en behovsprövning för varje enskild elev. Det pågår ett arbete med att ta fram ett stödmaterial för att öka likvärdigheten mellan skolorna.

Verksamhetsområde förskola

Omsorg, utveckling och lärande

Den viktigaste kvalitetsfaktorn när utveckling och lärande följs upp är pedagogiska relationer av hög kvalitet. Dessa relationer som genom forskning visat sig vara betydelsefulla för barnets fortsatta utbildning, främst för att det bidrar till att barnet därigenom ges känslan av duglighet och av att vara en individ som har verktyg till att lära sig. Förskollärare och barnskötarens förmåga att vara närvarande och stötta barnen både emotionellt, socialt och kognitivt är en förutsättning för att till exempel barnens språkutveckling ska stimuleras och utmanas (Persson, 2021). Det behöver ske i ett positivt klimat där förskollärare och barnskötare är lyhörda för barnens intresse och behov, så att de kan vara engagerade i förskolans aktiviteter. Det ger barnen en social tillhörighet, en känsla av att kunna klara av saker samt vara självständiga, vilket är viktigt för deras psykiska välbefinnande (Forte, 2023).

Språk- och kunskapsutvecklande arbete

Förskolornas ledningsteam beskriver i kvalitetsuppföljning och kvalitetsrapport hur det prioriterade arbetet kring barnens språkutveckling synliggörs. Det sker genom en mångfald av arbetsätt, material, förhållningssätt och fortbildning, där den reviderade Riktlinjen för språkutvecklande arbete används. Effekter från detta arbete som beskrivs av ledningsteamet är en ökad medvetenhet hos förskollärare och barnskötare kring språkets betydelse. Det leder till exempel till att de har mer öppna och

RAPPORT

Utbildningsnämnden

Dnr: UN/2023:00521

längre samtal och använder fler ord med barnen. “Aktiv högläsning varje dag” är en insats som pågått sedan 2021 och som finansieras av stadsbidraget för bättre språkutveckling i förskolan. En metod som används är att inte bara läsa högt för barnen utan läsa tillsammans med dem. Barnen blir delaktiga genom att man under högläsningen samtalar om innehåll och ställer fördjupande frågor (Björk-Willén, 2022). Ledningsteamet vittnar om att insatsen ger effekt och att den högläsning som sker är mer aktiv och att förskollärare och barnskötarens förståelse för högläsningens betydelse för barnens språkutveckling ökar. “Aktiv högläsning varje dag” är en aktivitet som kommer att fortsätta även nästa år.

Ett uppdagat utvecklingsområde för verksamhetsområdet är ett behov av att strama upp det didaktiska, samt att utveckla en gemensam syn på det undervisande förhållningssättet när det kommer till språkundervisning. Med det menas exempelvis att utveckla ett utbildningsspråk, främja mer dialog och arbeta för mer och aktiv högläsning. Detta utvecklingsområde har framkommit under kvalitetsuppföljningar med ledningsteamet samt under framtagandet av Ifous kunskapsöversikt om språkutvecklande arbete i förskola (Björk-Willén, 2022). Språkundervisning i form av aktiviteter och lärtillfällen finns inbyggt i förskolornas rutiner och struktur och många bra saker görs idag, men ibland saknas den didaktiska tanken om varför något görs.

En faktor som ses som både en möjlighet och ett eventuellt hinder är personalens språkliga kompetens. Kompetenta förskollärare och barnskötare är den viktigaste förutsättningen för en förskola av hög kvalitet. Engagemang och yrkeskunnande för att utveckla barnens lärande genom dialog samt förmåga att ställa öppna och utmanande frågor ses som en viktig och effektiv pedagogisk strategi (Vetenskapsrådet, 2015). Där förskollärare och barnskötarens språkliga kompetens är för låg riskerar barnen att inte få en likvärdig och kvalitativ undervisning, vilket kräver insatser i form av kompetensutveckling och stöd på individnivå. Vissa ledningsteam vittnar under kvalitetsuppföljningen även om att det kan leda till kommunikationsbrister och konflikter i arbetslaget när den språkliga nivån är för låg. Ett gemensamt utvecklingsarbete och ett positivt klimat är viktigt för att höja kompetensen, skapa en gemensam förståelse och för att det ska leda till förändring och utveckling. För att detta ska ske är biträdande rektors nära operativa ledarskap avgörande.

Resultatet från den nationella kartläggningen i förskoleklass följs av verksamhetsområde förskola för att synliggöra hur barn som gått i Botkyrkas kommunala förskolor rustas för fortsatt utbildning. Det senaste utfallet är från 2022 och visade att det har skett en förändring från 83 till 80

RAPPORT

Utbildningsnämnden

Dnr: UN/2023:00521

procent avseende andelen barn som når kunskapskraven i svenska jämfört med 2021. Kartlägningsresultatet som mäter kunskaper i svenska har varierat under åren, medan utfallet som mäter grundläggande matematisk förståelse är fortsatt mer stabilt, där utfall för 2022 blev 84 jämfört med 85 procent för 2021. Resultaten varierar mycket mellan förskolorna inom enheten, och mellan enheter, samt över tid, och det är en utmaning avseende likvärdighet i barns språkkunskaper i kommunens förskolor. Det varierande resultatet kan ses som ett bevis på att det arbete som görs inte är tillräckligt eller ändamålsenligt och att det kan behövas andra insatser för att ge ökad effekt och önskvärda resultat. Därför är det fortsatta utvecklingsarbetet med arbetslagets utbildningsspråk och att bli noggrannare i det didaktiska språkarbetet viktigt.

I tidigare års analys av resultatet lyfts skillnader mellan områden utifrån socioekonomiska förutsättningar fram. Barn som inte har svenska som modersmål samt barn som gått kort tid i förskola har inte lika goda förutsättningar att klara av kartläggningen. Många olika faktorer är avgörande för utfallet, men en risk är att det blir en förenklad förklaringsmodell att endast titta på socioekonomiska förutsättningar. Viktiga skillnader kan osynliggöras om det generaliseras kring vissa barn, familjer eller kommundelar. Framgångsfaktorer för att arbeta för ökad likvärdighet är bland annat ett starkt pedagogiskt ledarskap, kompetenta lärare och en nära samverkan med hemmen (OECD, 2012). Oavsett vilka barn som går på förskolan, vilket område förskolan ligger i eller vilken kompetens som finns hos medarbetarna behöver varje rektor tillsammans med sina biträdande rektorer och arbetslag strategiskt se över och kalibrera sin verksamhet för att skapa de bästa förutsättningarna. Det finns flera exempel på förskolor i kommunens socioekonomiskt utsatta områden som förbättrat resultatet på kartläggningen i förskoleklass. Både ett medvetet och strukturerat språkutvecklande arbete samt en god samverkan med grundskolan kring övergångar antas ha gett resultat.

Det finns ett behov av att framåt fördjupa tillsammansarbetet som pågår mellan förskolor och grundskolor i kommunen. Att skapa de bästa förutsättningarna för övergång mellan skolformerna och förståelse för varandras skolformer och hur de bidrar till att utveckla de språkliga kompetenser som barnen behöver i det livslånga lärandet som börjar i förskolan. Förutom behovet av dialog och samverkan finns även ett behov av att följa elevernas resultat vidare i nationella proven i åk 3. Tidiga insatser är av stor vikt för att varje barn ska lyckas i sin fortsatta skolgång.

Barns närvaro och deltagande i förskolan är en avgörande förutsättning för att barnen ska få tillgång till en kvalitativ utbildning som främjar deras

RAPPORT

Utbildningsnämnden

Dnr: UN/2023:00521

utveckling och lärande. Statistik som SKR tagit fram över socioekonomiska skillnader mellan oinskrivna och inskrivna barn i förskolan visar att oinskrivna barn i högre grad har mindre gynnsam socioekonomisk bakgrund jämfört med inskrivna barn (Sveriges Kommuner och Regioner, 2022). Forskning visar att förskolans utbildning har störst betydelse för barn från resurssvaga hem (Vetenskapsrådet, 2015), vilket gör att barns närvaro i förskola blir en viktig indikator att följa framöver på förskole- och verksamhetsområdesnivå.

Naturskolan

Verksamhetsstöd genomför en rad insatser kopplade till verksamhetsområdets systematiska kvalitetsarbete, där Naturskolan är en av dem. I kvalitetsuppföljningen med ledningsteamet framkommer med all tydlighet hur uppskattad denna insats är, där inspiration, förhållningssätt, lekar och material skapar engagemang hos både barn och arbetslag och även uppskattas av vårdnadshavare. Förra året framkom att inte alla femåringar getts möjlighet att delta i Naturskolan, däribland barn från de särskilda undervisningsgrupperna. I år ges samtliga femåringar möjlighet att delta. I kvalitetsuppföljningar med ledningsteamet har det uppkommit idéer om hur denna resurs kan utvecklas utifrån förskolornas olika behov, om till exempel vissa förskolor behöver mer stöd från naturpedagogiska samordnare, samt vad som kan göras för att insatsen ska ge långvariga effekter. Att Naturskolan är en viktig fortbildning för arbetslagen och att de turas om att delta är en del i det. Detta behöver undersökas mer under kommande år.

Utvecklande och inkluderande lärmiljöer både inne och ute

En faktor i utbildningens strukturkvalitet är lärmiljön, där rika och likvärdiga lärmiljöer är en förutsättning för att utveckling och lärande ska ske. Under kvalitetsuppföljningarna beskrev flera av ledningsteamet vikten av att förskolorna har en gemensam grund, en basmiljö, och där relevanta begrepp är gemensamt definierade för att få en kvalitativ och likvärdig lärmiljö över hela förskolan. Alla förskolor har olika förutsättningar och olika behov och biträdande rektor behöver leda det lokala arbetet med lärmiljöerna på förskolan. I det arbetet upplevs Riktlinjen för pedagogiska lärmiljöer som ett användbart stöd. Flera av ledningsteamets analys visar på att lärmiljöernas kvalitet ofta är personbundet och kopplade till enskildas kompetenser i arbetslaget. Vikten av att koppla samman pedagogiska relationer med arbetet med lärmiljöerna lyfts av ledningsteamet på kvalitetsuppföljning, till exempel vikten av ett tillåtande och tillitsbaserat förhållningssätt. Även barnperspektivet är något som lyfts, där barnens görande och varande i lärmiljöerna visar på lärmiljöernas kvalitet, om de till

RAPPORT

Utbildningsnämnden

Dnr: UN/2023:00521

exempel blir nyfikna, utforskar, samspelar, kan vara självständiga i miljöerna.

Kvaliteten på lärmiljön har detta år mätts både inne och ute genom matrisen för pedagogiska lärmiljöer. Siffrorna visar på en liten ökning (29,1) sen förra året (28,3) på aggregerad nivå och hamnar strax under God i matrisens gradering. I enkäten till pedagogisk personal uppger 95 procent att barnen har tillgång till utvecklande och stimulerande lärmiljöer inomhus och motsvarande siffra för utomhusmiljöerna är 74 procent. Resultatet är en liten sänkning från förra årets resultat, men visar på en betydligt mer positiv bild av lärmiljöernas kvalitet än resultatet i matrisen. Ett fortsatt utvecklingsarbete i förskoleenheterna krävs för att skapa gynnsamma lärmiljöer utifrån likvärdighet och barns behov.

Siffrorna i matrisen kan ge en uppfattning om lärmiljöernas kvalitet och synliggöra utvecklingsområden, men upplevs inte vara hjälpsamma att utveckla lärmiljöerna i praktiken som det var tänkt. Vikten av arbetslagens analys av lärmiljöernas kvalitet behöver uppvärderas framför uträkning av matrisens siffror. Likaså biträdande rektor samt rektors uppföljning av att utvecklingsområden prioriteras och att utveckling sker. Arbetet med att justera lärmiljömatrisen och skapa förutsättningar för att det ska leda till en dialog om utbildningens kvalitet är ett prioriterat utvecklingsområde.

Prioriterade utvecklingsområden

Fortsätta utveckla det språkutvecklande arbetet genom bland annat insatsen Aktiv högläsning varje dag

Fortsätta att ta initiativ till samverkan med grundskolan kring kartläggningsresultatet i förskoleklass för ökad likvärdighet och bättre övergångar

Utveckla uppföljning av barns närvaro i förskolan med ny indikator

Uppföljning, utvärdering och utveckling

De senaste årens pågående arbete för att ta fram uppföljningsbara indikatorer med relevans för förskola har fortsatt under året. Ett nytt stödmaterial för att följa upp och utvärdera utvecklingen av undervisningen har testats i ledningsteamet och på vissa håll i arbetslagen. Parallellt har insatserna som syftar till att öka och fördjupa medvetenheten kring framtagna indikatorer fortsatt, i form av resultatdialoger, kvalitetsdialoger, analysdag samt gemensamma workshops. Det fortsatta arbetet behöver fokuseras mot att framtagna indikatorer blir en mer naturlig del av

RAPPORT

Utbildningsnämnden

Dnr: UN/2023:00521

enheternas systematiska kvalitetsarbete, att det finns goda förutsättningar för dem samt att dess utfall i högre utsträckning utgör grund för analyserna.

Arbetet med att testa stödmaterialet har i kvalitetsuppföljningen visat på flera intressanta och aktuella iakttagelser. Ledningsteamet beskriver hur arbetet har lett till att förskollärare och barnskötare har fokuserat mer på vad de erbjuder barnen och vad de behöver ändra och utveckla för att undervisningen ska göras tillgänglig för alla barn. Det har lett till diskussioner och ett kollegialt lärande kring uppdrag, undervisningsstrategier och viktiga begrepp och satt deras professionsutövning under lupp. En utmaning har varit hur barns delaktighet och engagemang kan mätas (i stödmaterialet benämns det som barns responderande) och om mätandet i sig är viktigt. Ökad kvalitet på undervisningen innebär att barnen är delaktiga i undervisningen och att de får möjlighet att utveckla förmågor kopplat till undervisningens innehåll. Arbetsätt för att främja barns utveckling och välbefinnande bör systematiskt prövas och utvärderas, för att säkerställa att varje barn får det stöd det behöver och känner ett engagemang i det som sker i förskolan (Forte, 2023).

Utifrån analys av det som gjorts behöver stödmaterialet fortsätta att justeras för att vara just ett stöd för att utveckla undervisningen, och även göras möjlig att följa upp och utvärderas på aggregerad nivå. Materialet behöver också utgå ifrån pedagogiska relationer, där det krävs förskollärare och barnskötare som skapar relationer och erbjuder stöd till barnen för att de ska känna delaktighet och engagemang i undervisningen.

Analysen kring matrisen för pedagogiska lärmiljöer visar på de utmaningar som vissa ledningsteam upplever i att inkludera matrisen i förskolans systematiska kvalitetsarbete. Rektor ska kunna kartlägga, leda och prioritera i utvecklingsarbetet. Ett syfte med utvecklingen av uppföljningsbara indikatorer, som till exempel matrisen, är att minska dokumentationsbördan och att ta fram stödmaterial som förenklar. Samt att det underlättar för dialog och värdering av resultatet. Det aggregerade utfallet från matrisen är så övergripande att det är svårt att dra slutsatser utifrån resultatet. Detta behöver ses över under kommande år.

Prioriterade utvecklingsområden

Utveckla och förenkla arbetet med lärmiljömatrisen.

Anpassa stödinsatser från verksamhetsstöd och fördela dem till förskolorna utifrån behov.

RAPPORT

Utbildningsnämnden

Dnr: UN/2023:00521

Förskollärares ansvar i undervisningen

Frågan om förskollärarna upplever att de har planeringstid enligt nämndbeslut har följts under flera år. I år uppger 68 procent av förskollärarna att de har planeringstid enligt nämndbeslut, vilket är en sänkning på sju procentenheter sedan 2022. Ett resultat som skapar frågetecken, eftersom planeringstiden för förskollärare finns bestämd i schema och organisation. Orsaker till förskollärares upplevelse kan vara att planeringstiden kan behöva ställas in vid frånvaro i arbetslagen eller att planeringstiden går åt till annat än vad som är förväntat. Detta visar på att planeringstiden behöver ses över utifrån vad den ska innehålla och hur ledning följer upp att det görs. Dialog mellan ledningsteam och förskollärare pågår kring planeringstid och övriga förutsättningar kring deras uppdrag, då indikatorutfallen fortsatt visar att förskollärarna har en mer kritisk hållning till de förutsättningarna som finns för att bedriva och utveckla undervisning än vad till exempel barnskötare och rektorer har.

Under 2022 genomfördes en nationell enkät till förskollärare samt en för huvudmän om framgångsfaktorer för verksamhetsutveckling, vilket presenterades i Öppna jämförelser - 2022 (Sveriges Kommuner och Regioner, 2022). Resultatet från enkäten till förskollärare visar på att förskollärare i lägre grad upplever att de har möjlighet att prioritera pedagogiskt utvecklingsarbete, kollegialt lärande, tydlig rollfördelning samt får det stöd de behöver. I förskollärares fritextsvar dominerar kommentarer kring förutsättningar om tid och personaltäthet. I huvudmännens enkät lyfts satsningar de gjort som de ser som framgångsfaktorer, där bland annat analys av måluppfyllelse, särskilt stöd till barn i behov, pedagogiskt ledarskap, kollegialt lärande och en tydlig rollfördelning lyfts. En slutsats i rapporten är att det saknades samband eller effekter mellan de satsningar som huvudman gjort och förskollärares upplevelser. Förskollärarna i Botkyrka kommun signalerar liknande utmaningar kring deras förutsättningar, vilket väcker frågan om de insatser som verksamhetsområde förskola genomför ger tillräckliga effekter och gör skillnad för dem det är tänkt.

Olika förutsättningar, behov och utvecklingsområden på förskolorna som framkommer i analysen vittnar om behovet av ett lokalt perspektiv och att rätt insatser sätts in på rätt ställe. Detta för att skapa en rimlig, hållbar och meningsfull arbetsmiljö för förskollärare och barnskötare. Att utreda och säkerställa att tiden används på bästa sätt och där begrepp som framförhållning, långsiktighet och struktur är centrala. Det behöver finnas goda förutsättningar genom hela styrkedjan för att rektor ska kunna göra avvägningar inom sin förskolenhet. Biträdande rektorer som de operativa

RAPPORT

Utbildningsnämnden

Dnr: UN/2023:00521

ledarna som samspelar närmst arbetslagen är avgörande i detta arbete. En framgångsfaktor som vi kan se är ledningsteam som arbetar enhetligt och samstämmigt tillsammans med sina arbetslag, som har en plan och arbetar strukturerat och systematiskt i processer. Detta lägger en grund för en god arbetsmiljö som skapar arbetsglädje och främjar lärandet.

Prioriterade utvecklingsområden

Undersöka vilka effekter förskolläraernas planeringstid har för barnens lärande.

Se över de administrativa kraven på arbetslags- och enhetsnivå med syfte att balansera arbetsbelastningen och därigenom öka arbetsglädjen.

Verksamhetsområde grundskola och anpassad grundskola

Lärande

Grundskolornas arbete för att öka kunskapsresultaten styrs av de fyra prioriterade utvecklingsområden som verksamhetsområdet driver under perioden 2022 till 2025. Fokusområdena är:

- Nyanländas lärande
- Särskilt stöd
- Skolnärvaro
- Kvalitet i undervisningen

Målet är att till sommaren 2025 ha nått följande mål:

- Eleverna i åk 6 ska nå betygsgränserna i alla ämnen.
- Ingen skola ska ha ett genomsnittligt meritvärde under 200 meritpoäng efter åk 9.
- Öka elevernas upplevelse av studiero.
- Stabila och fortsatt höga trygghetsresultat.

Utbildningsförvaltningen har under det gångna läsåret påbörjat ett arbete för att öka samstämmigheten mellan elevernas betyg och deras resultat på de nationella proven. Kvalitetsstöd har därför tagit fram en gemensam rutin som beskriver hur genomförande, rättning och resultatanalys av proven

RAPPORT

Utbildningsnämnden

Dnr: UN/2023:00521

ska genomföras på alla skolor. Kvalitetsstöd har besökt skolor som haft systematiska avvikelser mellan resultaten på nationella prov och betygen i vissa ämnen, för att informera om hur lärarna bör förhålla sig till provresultaten vid betygsättningen. Insatsen har haft god effekt. Jämfört med förra årets resultat så har antalet elever som får högre slutbetyg i ett skolämne än de presterat på ämnets nationella prov i åk 9 minskat med 36% jämfört med föregående år. Det är däremot värt att nämna att en ökad samstämmighet mellan provresultaten och betygen kan ha en dämpande effekt på skolornas meritvärden, främst i åk 9. Under vintern 2023 kommer siffrorna också kunna jämföras med siffrorna för riket.

Fler elever ska under sin skolgång nå målen för grundskolan

I förskoleklass genomförs kartläggningar av elevernas förmågor i svenska och matematik för att fånga upp elever som bedöms ha svårt att nå kunskapskraven i åk 1 och 3. Resultaten rapporteras till förvaltningen och analyseras i rektorsgruppen under hösten så att insatser kan sättas in tidigt. De senaste resultaten som avser åren 2021 och 2022 visar kartläggningen att andelen elever som inte beräknas nå målen för åk 1 och 3 har ökat i både svenska och matematik. Förvaltningens arbete med att fortbilda lärare i metoder för skriv och läsinlärning tycks inte ha gett önskad effekt i de lägre åldrarna. Vi ser i uppföljningen av genomförandet av detta att flera skolor inte genomfört arbetet som forskning visar ger positivt resultat för eleverna. Förvaltningen behöver fördjupa frågeställningarna kring varför de metoder som lärarna får fortbildning i inte ger genomslag och eventuellt se över andra metoder för att försöka vända utvecklingen. Förbättrad samverkan mellan förskolorna och grundskolorna inom ramen för tillsammansarbetet bör tas med som en del i arbetet. Fittjaskolan som under flera år satsat på läsning och utbildning av sina medarbetare har en positiv utveckling av elevernas läsresultat. Både Fittjaskolan och Grindtorpsskolan har en starkt positiv resultatutveckling i matematik i förskoleklassen. De skolor som presterar bra borde kunna tjäna som exempel för skolor som redovisar lägre resultat.

Verksamhetsområdet har gjort en nulägesanalys av läsa-skriva-räknagarantin för säkerställa att skolorna arbetar för att uppfylla skollagens krav på garanti för tidiga stödinsatser. Där framgick vikten av att alla skolor genomför bedömningsstöden för identifiera elever som behöver stödinsatser. Men också för att se vilka områden eleverna har svårt för och göra generella ändringar i undervisningen för att stärka upp dessa områden. I analysen har verksamhetsområdet uppmärksammat både framgångsfaktorer och svagheter som behöver stärkas för att öka likvärdigheten.

RAPPORT

Utbildningsnämnden

Dnr: UN/2023:00521

Kartläggningen av elevernas kunskaper i åk 2 visar på sjunkande resultat i kommunen som helhet i svenska, där andelen som förväntas klara kunskapskraven i åk 3 minskat från 93 procent 2019 till 89 procent 2023. I svenska som andraspråk har däremot resultatet förbättrats från 72 till 73 procent för samma år. I matematik syns en liten nedgång i andelen elever som förutsätts klara kunskapskraven i åk 3.

På årets nationella prov i åk 3 ökade andelen elever som hade godkänt på alla delprov från 67 till 71 procent i svenska och från 53 till 58 procent i matematik. I svenska som andraspråk minskade däremot andelen med godkänt på alla delprov från 44 till 34 procent. Vi är på rätt väg men har ändå inte lyckats höja resultaten i den omfattning som vi önskar, det finns fortfarande mycket kvar att göra.

Verksamhetsledningen fokuserar särskilt på andelen elever som når minst betyget E i årskurs 6, för att skolorna ska hinna göra insatser i god tid innan eleven går ut grundskolan. I år syns en svagt negativ utveckling av andelen elever med minst betyget E i alla ämnen i årskurs 6 från 62 till 61 procent. Det är i sammanhanget värt att nämna att resultatet ökade med 5,1 procentenheter förra året. I förhållande till riket är resultatet fortfarande lågt så verksamhetsområdet kommer fortsätta betona betydelserna som elevernas kunskapsnivå i årskurs 6 har för deras fortsatta skolgång. Meritvärdet stiger däremot från 202 till 204 poäng. Andelen elever som får godkänt betyg i svenska som andraspråk fortsätter öka i åk 6. De preliminära siffrorna visar att 69 procent av eleverna fått godkänt betyg i SVA i år, jämfört med 66 procent förra året och 58 procent 2021. Resultatet förra året var något bättre än för kommuner med liknande socioekonomiska förutsättningar och betydligt bättre än för riket.

Som en direkt följd av både nulägesanalysen av läsa-skriva-räknagarantin och kommunens undersökning gällande ungas läsvanor har grundskolans verksamhetsstöd tagit fram, och delat ut, ett bokpaket med utvalda böcker för högläsning till alla skolor med mellanstadium för både grundskolan och anpassade grundskolan. Syftet med bokpaketen är att stimulera elevernas läsintresse genom att rusta lärarna för fortsatt högläsning under mellanstadiet.

I den årskurs som går ut årskurs 9 vårterminen 2024 hade 48 procent av eleverna minst betyget E i alla ämnen i åk 8, jämfört med 55 procent föregående elevkull. Utifrån verksamhetsrådets ambition om att resultaten i åk 9 ska öka krävs det särskilda insatser i åk 9 läsåret 23/24. Alla rektorer har fått i uppdrag att analysera resultaten och sätta in åtgärder. Verksamhetsrådets grundskola kommer följa upp åtgärderna under året.

RAPPORT

Utbildningsnämnden

Dnr: UN/2023:00521

Antalet skolor, med ett genomsnittligt meritvärde för åk 9 på eller över rikssnittet, ska öka

I år var 81 procent av eleverna som lämnade grundskolan behöriga till ett nationellt gymnasieprogram enligt förvaltningens preliminära siffror. 2022 blev 81 procent av eleverna behöriga till gymnasiet enligt de officiella siffrorna. Resultatet är alltså oförändrat i förhållande till förra året. Hur resultatet står sig till i relation till rikssnittet kan bedömas i oktober när statistiken publiceras av Skolverket. Behörigheten till gymnasiet är det mått utbildningsförvaltningen ser som viktigast att öka eftersom just gymnasiebehörigheten har så stor betydelse för ungdomarnas framtid och chanser till goda livsvillkor. Fram till 2015 låg gymnasiebehörigheten i Botkyrka betydligt lägre än snittet för riket. Sedan dess har den däremot nära följt rikssnittet. Nu är målet att stadigt få upp resultatet över rikssnittet. Skillnaderna mellan skolorna i kommunen är fortsatt stora. På Malmsjö skola nådde 98 procent av eleverna gymnasiebehörighet jämfört med bara 58 procent på Storstretsskolan. Satsningar på skolor med lägre resultat kan därför både öka det genomsnittliga resultatet och bidra till ökad likvärdighet i kommunen.

Meritvärdet för årskurs 9 minskade från 218 till 214 poäng. En möjlig orsak är att förvaltningens arbete med att öka överensstämmelsen mellan resultaten på de nationella proven och elevernas betyg har dämpat den generella betygsnivån något. Läsåret 21/22 fick 36 procent av eleverna ett högre slutbetyg än det resultat de presterat på det nationella provet i ämnet. I år minskade den siffran till 22 procent vilket är en minskning av avvikelserna med 36 procent. Det är bra att avvikelserna har minskat men det innebär också att det haft en dämpande effekt på meritvärdet. Eleverna som gick ut grundskolan 2023 har också påverkats av pandemins effekter under sin högstadietid vilket kan ha påverkat deras kunskapsutveckling.

I år hade 67 procent av eleverna som lämnade årskurs 9 betyg i alla ämnen. Det är en minskning med 1 procentenhet från förra året och för lite för att dra större slutsatser av än att siffran inte ökar som önskat. Alla skolor med fritidshem arbetar för att verksamheten ska komplettera skolans lärandeuppdrag.

Ett nytt mål för året är att andelen behöriga lärare mot fritidshem ska öka till minst 50 procent i på alla fritidshem. Förvaltningen har ännu inte en färdig metod för att mäta andelen men arbetar med att ta fram detta.

Under året har en genomlysning av fritidshemmens verksamhet genomförts där skolledare och medarbetare har intervjuats. I intervjuerna framgår att den nya professionen grundlärare mot fritidshem stärker den allmänna

RAPPORT

Utbildningsnämnden

Dnr: UN/2023:00521

kompetensen i verksamheterna. Grundlärarna har med sin utbildning bra förutsättningar att delta i och förstå systematiskt målstyrt arbete utifrån läroplanen. Det flera skolledare uttrycker oro kring är anställningsformerna för de nya grundlärarna mot fritidshem där likvärdiga anställningsformer behöver beslutas och ambitionen att öka andelen grundlärare mot fritidshem bör kvarstå.

Elevernas upplevelse av att lära sig nya saker på fritids har över tid legat kring 50 procent och hamnade i år på 53 procent. Det syns tydliga könsskillnader på skolorna där det varierar vilket kön som uppfattar verksamheten som mest lärorik. I Botkyrkas kommunala skolor som helhet uppfattar 57 procent av flickorna fritids som lärorikt medan bara 50 procent av pojkarna gör det. Insatser för att motverka könsskillnaderna behöver däremot anpassas utifrån skolornas nulägen eftersom de skiljer sig i så hög grad.

Fritidshemmen är integrerade i skolornas ordinarie verksamhet och samarbetar nära med lärarna i åk F-3. Flera skolor har gemensamma planeringsmöten för lärare i åk F-3 och pedagogerna på fritidshemmen för att skapa en starkare koppling mellan verksamheterna. Fritids erbjuder ofta läxhjälp och andra aktiviteter som stärker lärandet. På förvaltningens initiativ ska skolorna redovisa fritidshemmens arbetsplan som en del i skolans arbetsplan varje år.

Alla fritidshem har deltagit i det kommungemensamma ”Läsa äger” och har haft feriearbetande ungdomar som arbetat med att läsa med eleverna och verka som läsande förebilder.

Alla skolor med fritidshem arbetar för att verksamheten utvecklar elevernas sociala färdigheter och stärker gruppdynamiken

Den upplevda tryggheten på fritids har minskat med fyra procentenheter sedan föregående år vilket är del av en nedåtgående trend sedan 2017. Årets minskning är tydligt kopplad till flickornas upplevelse som upplevde högre trygghet än pojkarna förra året. Andelen som svarar vet ej är däremot stor vilket innebär att frågan behöver undersökas närmre på skolorna genom samtal med eleverna om hur de resonerar när de besvarar frågan i enkäten.

Beskrivningar av fritidshemmens verksamheter visar välplanerad verksamhet med tydligt syfte och innehåll med fokus på lekar i olika gruppkonstellationer. Utifrån detta är den minskade upplevelsen av trygghet överras-

RAPPORT

Utbildningsnämnden

Dnr: UN/2023:00521

kande. Fritidshemmen beskriver överlag en verksamhet som skapar möjligheter till andra sociala möten och gruppkonstellationer än de som eleverna upplever på lektionerna. Detta är insatser med syfte att öka tryggheten i skolan som kan vara en anledning till ökad känsla av otrygghet på fritids.

Verksamheten har gjort en nulägesanalys av verksamheten på fritidshemmen och sett att andelen utbildade pedagoger skiljer sig åt. Det finns däremot bra metoder för att använda de utbildade pedagogernas kunskaper i planeringen av verksamheten på alla fritidshem. Den nya personalkategorin grundlärare för fritidshem har stärkt kopplingen mellan skolans och fritidshemmens verksamhet. Ett exempel från Malmsjö skola är att de ibland ansvarar för skolundervisning på dagtid medan klassläraren kan leda verksamhet på fritidshemmet efter skoltid. Men också genom gemensamma planeringsmöten. Det har stärkt fritidshemmens arbete kopplat till läroplansuppdraget. I analysen beskriver skolorna många goda exempel på hur de arbetar.

Alla skolor med fritidshem har en egen arbetsplan för verksamheten

Femton skolor av tjugo har bifogat planen för fritidshemmet med årets arbetsplan. Förvaltningens syfte med att låta skolorna göra egna arbetsplaner för fritids är att förvaltningen ska kunna följa fritidshemmens verksamhet och lyfta fram vikten av välplanerad och strukturerad verksamhet. Ytterligare ett skäl är att lyfta fram grundskolans nya yrkeskategori sedan 2019, lärare för fritidshem som syftar till att höja nivån på undervisningen i fritidshem.

Andelen skolor som bifogat arbetsplanen har ökat från fem skolor 2022. Förvaltningen kommer se till att samtliga skolor med fritidshem bifogar planen till årets kvalitetsrapport.

Alla skolor har ett välfungerande arbete kring problematisk skolfrånvaro

Elevernas närvaro i skolan har ökat från 86 procent förra året till 87 procent hittills i år. Att eleverna är i skolan har avgörande betydelse för att de ska lyckas med skolarbetet.

Verksamhetsstöd har tillsammans med skolorna arbetat fram nya rutiner för problematisk skolfrånvaro som nu är infört på skolorna. Rutinerna kan bidra till att fler elever når målen för grundskolan.

RAPPORT

Utbildningsnämnden

Dnr: UN/2023:00521

Problematiske skolfrånvaro är svår att exakt definiera då den kan se olika ut och inte helt låter sig fångas av procentsatser. Under pandemiåren uppmanade Folkhälsomyndigheten till stor försiktighet med att gå till skolan vid minsta symptom. Det har lett till en generellt högre elevfrånvaro som har samvarierat med smittspridningen i samhället. Den totala elevfrånvaron är fortfarande högre än den var innan pandemin och förvaltningen behöver nu hålla den under noga uppsikt för att se att den sjunker efter att alla restriktioner tagits bort.

Förvaltningen inledde under läsåret 2020/21 ett arbete för att uppdatera rutinerna för arbetet med problematisk skolfrånvaro. I detta arbete fanns representanter från alla skolor och socialtjänsten. Syftet med uppdateringen var att få en tydligare rutin för att säkerställa att elever som riskerar att få en problematisk skolfrånvaro kan fångas upp tidigare. Även arbetsgången och ansvarsfördelningen förtydligades i den uppdaterade rutinen. Implementering av rutinen påbörjades i samband med skolstarten höstterminen 2021.

I och med den reviderade rutinen för problematisk skolfrånvaro flyttades hela processen till den digitala plattformen Prorenata vilket möjliggör för förvaltningen och respektive skola att hämta underlag för analys.

Som extra stöd i arbetet med problematisk skolfrånvaro finns Team Skolnärvaro. Deras roll är att vara en resurs både för hemmet och skolan. För att deras arbete ska bli mest effektivt är det önskvärt att de kommer in i arbetet innan problematiken har blivit alltför omfattande. Under året har teamet arbetat med att tydliggöra det ut mot skolorna. Antalet ansökningar angående yngre barn har ökat och det leder förhoppningsvis till färre elever med väldigt hög frånvaro i de högre årskurserna.

Förvaltningen ser att skolorna har kommit olika långt i sitt arbete med att implementera den reviderade rutinen för problematisk skolfrånvaro. Under kommande år fortsätter implementeringen bland annat genom kompetensutveckling, kommunikation samt framtagande av information riktad till olika målgrupper.

Alla skolor har ett strukturerat språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt, vilket vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet

Medarbetarnas fokus på språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt har minskat med två procentenheter från föregående år. Andelen är fortfarande hög på 93 procent. Men sett till den stora andelen elever som inte har svenska som modersmål i Botkyrka måste det språkutvecklande arbetet all-

RAPPORT

Utbildningsnämnden

Dnr: UN/2023:00521

tid prioriteras i kommunens skolor. Språk och kunskapsutvecklande arbetsätt innebär att undervisningens fokus är att utveckla språket i alla ämnen. Det har stort värde för alla elever, oavsett språklig bakgrund. Det finns omfattande forskning som visar att språk- och kunskapsutvecklande arbetsätt gynnar elevens kunskapsutveckling och därmed måluppfyllelse.

Språk- och kunskapsutvecklande arbetsätt (SKUA) är ett viktigt område inom ramen för ett av grundskolans prioriterade utvecklingsområden 2022–2025, kvalitet i undervisningen.

Karsby och Grindtorpsskolan deltar i Skolverkets utbildningssatsning SKUA. Skolorna har uppfattat satsningen som givande. En stor vinst är att lärarna utvecklat ett gemensamt professionellt språk på området. Efter att utbildningen är avslutad kommer skolorna fortsätta satsningen men då genom insatser från förstelärare. Utöver det satsar skolorna i kommunen på språkutvecklande arbetsätt med olika metoder på olika skolor utifrån de behov som finns.

Alla skolor har utvecklande och inkluderande lärmiljöer, vilket vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet

Ett viktigt mått på lärmiljön i Botkyrkas grundskolor är hur väl de möjliggör skolgång för de elever som har störst svårigheter. Därför följer förvaltningen antalet externt placerade elever varje år och målet är att antalet ska minska. I år syns att antalet externa placeringar minskat från 77 till 71 vilket tyder på att skolorna är på rätt väg. Inkluderande lärmiljöer består av fysiska, sociala och pedagogiska aspekter. Målet med utvecklingsområdet är att skapa en bättre lärmiljö som leder till bättre skolresultat och en förbättrad upplevelse av skoldagen för alla elever.

Förra året genomförde flera skolor fysiska insatser för bättre arbetsmiljö med hjälp av riktade statsbidrag för ändamålet. Exempelvis med syftet att minska ljudnivån i skolan men också hjälpmedel för att förbättra elevernas koncentration.

Enhetliga system för undervisningen, exempelvis skolgemensamma rutiner för lektionsstart och avslut, stärker förutsägbarheten och tydligheten för eleverna. Vilket kanske är de viktigaste insatserna för att uppnå en god lärmiljö. Utöver det framhålls vikten av att ge möjlighet till alternativa redovisnings- och examinationsformer. Arbetet med den sociala lärmiljön framhävs inte i skolornas beskrivning under tema Lärande men avhandlas utförligt under tema Värden där arbetet med delaktighet, trygghet och studiero står i fokus.

RAPPORT

Utbildningsnämnden

Dnr: UN/2023:00521

Alla skolor arbetar utifrån kommunens digitaliseringsplan i syfte att stärka elevernas lärande

Andelen medarbetare som ser digital didaktik som en naturlig del av undervisningen ökar med en procentenhet till 89 procent. De möjligheter som digitala verktyg erbjuder kan skilja sig beroende på elevernas ålder vilket innebär att det kan ses som en godtagbar andel. Elevernas upplevelse av att digitala verktyg gör undervisningen omväxlande minskar däremot något vilket följer en trend de senaste åren då andelen sjunkit från 79 procent år 2020 till 71 procent 2023. Det kan bero på att digitala arbetssätt har en naturlig plats i undervisningen och inte upplevs av eleverna som något varierande. Verksamhetsområdet ska därför fundera över om frågeställningen bör ändras för att fånga kvaliteten i verksamheten. Utöver att arbeta med digitala verktyg arbetar skolorna också med att begränsa användningen av digitala enheter i skolan när det inte är nödvändigt för undervisningen. Många skolor har infört mobilfri skola vilket innebär att lärarna samlar in elevernas mobiltelefoner på morgonen och lämnar tillbaka dem vid dagens slut. Upplevelsen är att det minskar konflikter under dagtid och förbättrar elevernas koncentrationsförmåga.

Ett nytt område som kräver stor kunskapsutveckling på skolorna är den nya AI-tekniken som erbjuder nya förutsättningar för undervisningen. En del arbetssätt omprövas för att motverka fusk vid examinationer, men skolorna behöver också lära eleverna att använda tekniken. Tunaskolan har redan innan AI sett stora vinster med att använda Google translate i undervisningen med nyanlända elever. De har också en IT-pedagog som har sammanställt information och visat exempel på hur lärare kan använda sig av AI för sin undervisning. Även om lärare känner till AI och dess möjligheter så används inte tekniken fullt ut i skolorna ännu.

Vad utvecklingen av AI kommer leda till i skolan är ännu för tidigt att säga. Men utbildningsförvaltningens digitaliseringsstöd och skolornas egna utvecklingsgrupper arbetar för att följa med i kunskapsutvecklingen på området.

Bedömning och betyg i grundskolan

De vidtagna åtgärderna för att motverka skillnaderna mellan betyg och resultaten på de nationella proven har haft god effekt. Förvaltningens

RAPPORT

Utbildningsnämnden

Dnr: UN/2023:00521

riktlinjer om hur proven ska genomföras och krav på sambedömning har positiva effekter på lärarnas bedömarkompetens och på likvärdigheten.

Alla lärare har hög bedömarkompetens för att stärka likvärdigheten

Lärarnas bedömningar syftar till att utvärdera undervisningen och identifiera stödbehov vilket är viktigt för att kunna rikta insatser dit behoven är störst. Slutbetygen utgör också urvalsgrund till högre studier. Kvalitativ och likvärdig bedömning är därför viktig för att eleverna garanteras en rättssäker hantering vid betygssättningen. Botkyrkas grundskolor ser en hög andel behöriga lärare som grunden till en hög och likvärdig bedömarkompetens hos lärarna. Utöver det ska skolorna genomföra sambedömningar i lärarkollegierna vilket är effektivt för att öka bedömarkompetensen och öka samsyn mellan lärarna. Att samma bedömningsmaterial används i hela kommunen är ett medel för likvärdighet och kvalitet. Även arbetet med implementering av de ändrade kursplanerna i Lgr 22 avser att stärka bedömarkompetensen.

Betyg ges från årskurs 6 men bedömning av elevernas kunskaper sker i alla årskurser. Dels för att utvärdera undervisningen och ge läraren vägledning framåt men också för att se var särskilda insatser behöver sättas in. I förskoleklass bedöms vilka elever som behöver extra stöd att klara målen för åk 1. I åk 2 och åk 5 bedöms vilka elever som bedöms uppnå kriterierna för åk 3 respektive åk 6. I åk 3, 6 och 9 genomförs nationella prov.

Både elever och vårdnadshavare ska kunna ta del av information om hur det går i skolan. Resultaten förmedlas löpande till eleverna och vårdnadshavare kallas till utvecklingssamtal varje termin. Skolornas gemensamma lärplattform Vklass används för att registrera och göra skolresultaten synliga för elever och vårdnadshavare. I syfte att öka likvärdigheten förordar förvaltningen, efter samråd med rektorsgruppen, att skolorna använder sig av lärplattformens kunskapsmatriser. Alternativt använder annan likvärdig digital modell för att elever och vårdnadshavare ska kunna ta del av kunskapsutvecklingen.

Alla skolor arbetar för att sambandet mellan betyg och nationella prov stärks och att avvikelser kan redovisas

De nationella proven genomfördes inte under pandemin vilket innebar att det inte fanns några provresultat att förhålla sig till för att utvärdera sambandet mellan betyg och resultat på nationella prov åren 2020-2021. Förra året kunde lärarna åter igen använda sig av resultaten från de nationella proven vid betygssättningen. Att kunskapsresultaten minskade både i Botkyrka kommun i och i riket som helhet kan antas bero på att de normerande nationella proven genomförts igen. Skillnaderna mellan resultaten på de nationella

RAPPORT

Utbildningsnämnden

Dnr: UN/2023:00521

proven och slutbetygen i åk nio är ett nationellt problem som både Skolverket och Skolinspektionen arbetar för att motverka. Även i Botkyrkas grundskolor har avvikelserna mellan resultaten på de nationella proven och elevernas betyg varit för stora flera år i rad. Kvalitetsstöd har formulerat en handlingsplan med riktlinjer för genomförande, bedömning och analys av de nationella proven för att minska skillnaden i kommunen.

Kvalitetsstöds handlingsplan bygger på insatser som gjorts utifrån Skolinspektionens synpunkter från 2021. Den beskriver gemensamma riktlinjer för att säkerställa att proven genomförs enligt gällande regler, att proven ska sambedömmas av flera lärare och att lärarna använder sig av resultaten för att utvärdera undervisningen på skolan. Nytt för i år är att alla skolor med avvikelser på över trettio procent kommer att få redovisa orsaker till detta till förvaltningens kvalitetsstöd. Förvaltningen kan då se systematiska avvikelser mellan provresultat och betygsättning och sätta in insatser mot det. Men också se om det finns systematiska brister i specifika kunskapsförmågor som behöver stärkas. Utvecklingen analyseras efter att Skolverket publicerar 2023 års resultat för riket i december.

Kunskaper i den anpassade grundskolan

Den anpassade grundskolan har en egen läroplan som är uppdelad i elever som läser ämnen och elever som läser ämnesområden. Läroplanen för den anpassade grundskolan beskriver vilka kunskaper och förmågor eleverna ska utveckla i skolan. Utbildningen ska ta sin utgångspunkt i varje elevs förutsättningar och undervisningen anpassas för att varje elev ska utvecklas i skolan. Under läsåret 22/23 har förvaltningen arbetat med att säkerställa att kompetens finns för att genomföra förändringarna den anpassade grundskolans läroplan som börjat gälla från i juli i år.

Det är valfritt att få betyg i den anpassade grundskolan och det är vårdnadshavarna som beslutar om eleven ska betygsättas eller inte. Förvaltningen har på grund av detta svårt att utvärdera elevernas kunskapsutveckling i skolan. Kvalitetsstöd har initierat ett arbete tillsammans med den anpassade grundskolan för att förbättra förvaltningens kvalitetsarbete för den anpassade grundskolan i stort.

Fler elever ska under sin skolgång utvecklas mot målen för anpassad grundskolan

Alla pedagoger i den anpassade grundskolan arbetar för att stimulera lärande hos eleverna utifrån elevernas egna förutsättningar och förmågor. Av de anpassade grundskolornas rapportering framgår att alla elever som läser enligt den anpassade grundskolans läroplan har en. Arbetet med att

RAPPORT

Utbildningsnämnden

Dnr: UN/2023:00521

formulera skriftliga individuella utvecklingsplaner (IUP) skapar förutsättningar för samsyn och ökad måluppfyllelse. Eleverna når dessutom sina mål för kunskapsutveckling i hög grad.

Alla skolor har ett strukturerat språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt, vilket vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet

Språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt innebär att undervisningens fokus är på att utveckla språket i alla ämnen, vilket har stort värde för alla elever oavsett språklig bakgrund. Det finns omfattande forskning som visar att språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt gynnar elevens kunskapsutveckling och därmed måluppfyllelse.

Den anpassade grundskolan har genomfört olika insatser för att arbeta enligt ett strukturerat språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt. Ett exempel är användandet av olika kompensatoriska hjälpmedel och arbetsredskap samt olika strategier för undervisning. Elevernas individuella nivå är den styrande faktorn och utgångspunkten. Förstelärare har haft som fokusområde att ge kompetenshöjande insatser i kollegiet med ordlös kommunikation (metoderna TAKK och PECS). Grundsärskolans medarbetare har deltagit i kompetensutveckling i språkstörning samt läs- och skrivinlärning.

Alla anpassade grundskolor har utvecklande och inkluderande lärmiljöer, vilket vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet

Skolorna arbetar för att stärka den fysiska och den didaktiska lärmiljön både i den anpassade grundskolan och i fritidshemmet. Utvecklingsarbete sker genom kurser och material från SPSM och genom elevassistentlyftet på Borgskolans anpassade grundskola.

Vid verksamhetsområdet nulägesanalys av fritidshemmen framgick att det finns goda exempel både på att elever med stöd inkluderas i ordinarie fritidsverksamhet och på god fritidsverksamhet särskilt för eleverna i den anpassade grundskolan. Men medarbetare upplever ibland att andelen personal med relevant utbildning på området är för låg. Det leder till att möjligheten att skapa en utvecklande och inkluderande arbetsmiljö för eleverna är begränsad.

Bedömning och betyg i anpassad grundskola

Den anpassade grundskolan har en egen läroplan och är uppdelad mellan elever som läser ämnen och ämnesområden. Läroplanen för den anpassade grundskolan beskriver vilka kunskaper och förmågor eleverna ska utveckla. Vårdnadshavare väljer om eleven i grundsärskolan ska betygsättas.

RAPPORT

Utbildningsnämnden

Dnr: UN/2023:00521

Elever i den anpassade grundskolan som har förmåga att nå betygskriterier enligt grundskolans läroplan i ett eller flera ämnen får möjlighet att göra det.

Bedömning i den anpassade grundskolan handlar däremot i mindre utsträckning om betygsättning och mer om att bedöma elevernas framsteg. Men i en del verksamheter kan det också handla om att motverka regression av förmågor.

Alla lärare har hög bedömarkompetens inom anpassad grundskola

Den anpassade grundskolan arbetar för att säkerställa en hög bedömarkompetens hos lärarna i de ämnen och/eller ämnesområden som lärarna är behöriga att undervisa i. Att öka andelen behöriga lärare i den anpassade grundskolan är en utmaning för flera rektorer. För att bibehålla en hög bedömarkompetens rapporterar grundsärskolorna att samplanering och sambedömning med behörig pedagog sker kontinuerligt under läsåret.

RAPPORT

Utbildningsnämnden

Dnr: UN/2023:00521

Verksamhetsområde gymnasieskola och anpassad gymnasieskola

Kunskaper i gymnasieskolan

Ett första preliminärt utfall i uppföljningen av läroplansområdet kunskaper visar en positiv utveckling. Andelen elever som tar gymnasieexamen vid högskoleförberedande program ökar tydligt över år och tid. 2021 avstannade ökningen något (vilket också är en årskull vars undervisning påverkats av pandemin).

Sedan 2014 har de preliminära examensresultaten vid högskoleförberedande program ökat från 72 procent till nuvarande 89 procent. Slutresultaten har ökat från 79 procent till 97 procent.

För elever på yrkesprogrammen är resultaten mer skiftande över år och tid. 2020 tog 97 procent yrkesexamen för att 2021 sjunka till 89 procent. Under åren 2014 - 2018 ökade andelen examen från 56 till 86 procent enligt slutresultaten. Preliminärt är det något fler elever som tagit yrkesexamen i år jämfört med 2022. 2022 slutförde 80 procent yrkesprogram med examen och 2023 är det 82 procent enligt de preliminära siffrorna.

Den genomsnittliga betygspoängen för avgångseleverna har i jämförelse med det preliminära utfallet 2022 ökat. 2022 var betygspoängen för högskoleförberedande program i genomsnitt 14,9 och är i år 15,1. Vid yrkesprogrammen var poängen 11,8 2022 och i år 12,9.

Färre betyg har i år blivit underkända. 2023 hade 5 procent av eleverna F eller streck. 2022 var det 7 procent. Resultatet skiljer sig markant mellan skolorna. Tullinge och Tumba har 3 respektive 4 procent underkända betyg, emedan S:t Botvid och Skyttbrink landar på 16 respektive 19 procent. Utgångspunkten för skolorna är dock helt olika, då elevernas meritvärden som de söker in till skolorna med skiljer sig avsevärt. Dessa förutsättningar påverkar även examensfrekvensen. Tullinge och Tumba gymnasium har en avsevärt högre examensfrekvens på både högskoleförberedande och yrkesförberedande program.

Ett flertal av verksamhetsområdets mått saknar utfall, vilket gör det särskilt viktigt att vänta in de officiella siffrorna för en mer nyanserad analys. Avsaknaden av mått beror delvis på inställd elevenkät från Storstockholm samt på en för låg svarsfrekvens i de enkäter som utbildningsförvaltningen distribuerar till Botkyrkas gymnasieskolor.

RAPPORT

Utbildningsnämnden

Dnr: UN/2023:00521

Gymnasieskolans resultat ska öka

De preliminära siffrorna visar att något fler elever har tagit yrkesexamen jämfört med tidigare års preliminära siffror. På högskoleförberedande program är det preliminära utfallet 89 procent. Även 2022 var det preliminära utfallet 89 procent. Det är ett gott resultat över lag, och i synnerhet för en elevkull som påbörjat sitt första gymnasieår under pandemin.

Mönstret sedan tidigare år är att den slutgiltiga siffran för andelen examen är högre då de officiella siffrorna publiceras i november. Linjediagrammet nedan visar tydligt skillnad över åren, mellan det första preliminära utfallet examen (H1) och det andra utfallet som mäts under hösten samma år (H2). Examensavgångarna i bild 1 gäller högskoleförberedande program som i år visar preliminärt 89 procent. Halvår 1 2022 visade också 89 procent för att öka till 97 procent halvår 2.

Andel elever på högskoleförberedande program som tar gymnasieexamen ökar.

Gymnasium

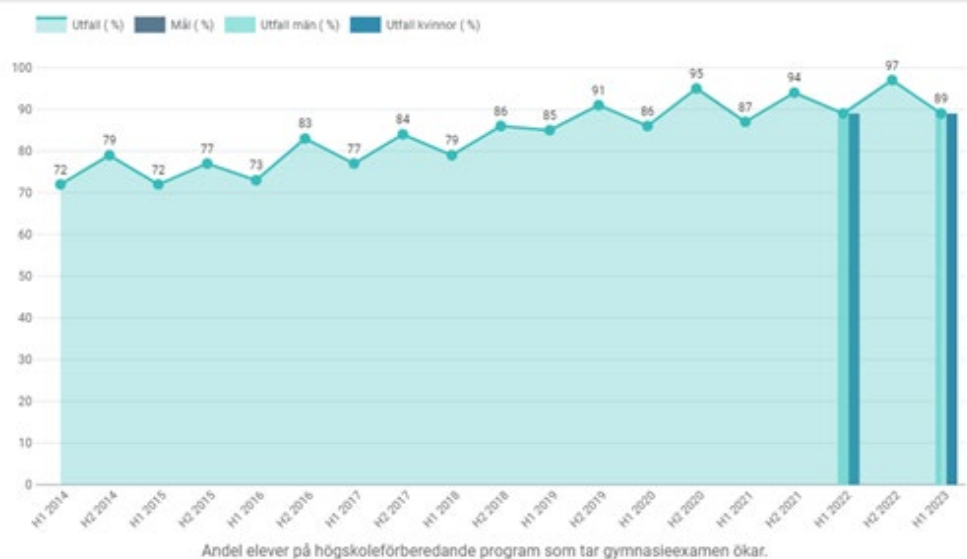

Bild 1. Linjediagram från Stratsys SKA-modul Gymnasiet

Klasser där samtliga elever tar examen har varit färre i år, men finns vid alla tre gymnasieskolor som driver högskoleförberedande program. Teknik och ekonomi samt estetiska program återkommer bland de klasser där samtliga elever tar examen, och i år även en klass på naturprogrammet.

Det finns några program som återkommer där andelen elever som går ut med studiebevis istället för examen är lite större. Bland dessa finns AST-

RAPPORT

Utbildningsnämnden

Dnr: UN/2023:00521

programmen på Tumba Gymnasium. AST-enheten drivs i tätt samarbete med stödfunktionerna inom elevhälsan och erbjuder anpassat studiestöd till elever med autism. Det kompensatoriska uppdraget som AST-enheten driver på Tumba gymnasium bör förstås utifrån andra kvalitetsaspekter än just examensfrekvens. Även S:t Botvids gymnasium har klasser på samhällsprogrammet, naturprogrammet och ekonomiprogrammet där det är nästa lika många studiebevis som examensavgångar. Flera av dessa har ett litet elevantal så som exempelvis de två naturklasserna med tre elever respektive elva. Även här pågår ett kompensatoriskt arbete i hög utsträckning, då ingångsvärdet bland eleverna är avsevärt lägre än för högskoleförberedande program i Tullinge och Tumba.

För yrkesexamen visar staplarna i bild 2. hur det sett ut över åren. 2023 är det fler elever än föregående år som tagit yrkesexamen vid den första mätningen. Tumbas El och energi - klasser samt programmet Fordon och transport ligger i toppen för examensfrekvens. Barn och fritidsprogrammet på Skyttbrink samt Handel och administration på S:t Botvid har lägst examensfrekvens. Vid S:t Botvids gymnasium har något färre elever tagit yrkesexamen jämfört med föregående år. En avvikelse utifrån kön framträder, då enbart flickor tagit yrkesexamen vid S:t Botvid i år. 10 av 10 pojkar har gått ut med gymnasiebevis. Vid dessa program finns en större andel elever som påbörjat sin utbildning utan kompletta betyg från grundskolan.

Bild 2. Diagram från Stratsys SKA-modul Gymnasiet

RAPPORT

Utbildningsnämnden

Dnr: UN/2023:00521

Den genomsnittliga betygspoängen på yrkesprogrammen har ökat jämfört med 2022 men har inte kommit upp i de snitt som legat runt 13,3 mellan 2019–2021. Även på högskoleförberedande program syns en ökning då de preliminära resultaten jämförs med föregående år.

Bedömning och betyg

Utöver examensfrekvens och genomsnittlig betygspoäng används ett flertal enkäter som en del av kvalitetsuppföljningen i gymnasieskolan. Skolinspektionens enkät som genomförs vartannat år, visar generellt positiva snittvärden där Botkyrkas gymnasieskolor hamnar lite högre än riket. Både svarsresultat från elever och pedagogisk personal indikerar välmående skolklimat. Det finns dock ett fåtal frågor som sticker ut i jämförelse med riket såväl som i jämförelse med Storstockholm eller Södertörnkommunerna. Detta gäller exempelvis ett frågeområde som handlar om uppföljning av skolans kunskapsresultat samt personalens delaktighet i det systematiska kvalitetsarbetet. Varför Botkyrka är rödmarkerat i dessa frågor, kommer att följas upp inom verksamhetsområdet under höstterminen.

Bild 1: källa Kolada 2023-07-07

Samma enkät ställer frågor om bedömning och betygsättning och här är lärarnas självskattning av sin samverkan med kollegor högre än genomsnittet. En särskild insats är pågående inom verksamhetsområdet för att stärka processerna runt sambedömning.

Skolorna har strukturer och arbetssätt som gör krav och förväntningar tydliga för eleverna.

Då Storsthms elevenkät åk 2 uteblivit 2023, saknas de primära indikatorerna som används i uppföljningen av verksamhetsmålet. Skolinspektionens enkät som genomförs vartannat år, ställer tre frågor till elever i årskurs 2, som är likvärdiga i innehåll. Dock bör de inte jämföras med utfallet från den ordinarie enkäten då bland annat svarsalternativ och frågedesign skiljer sig.

RAPPORT

Utbildningsnämnden

Dnr: UN/2023:00521

Skolinspektionens enkät visar att 37 procent av eleverna i årskurs 2, tycker att utvecklingssamtalet i stor utsträckning hjälper dem. 65 procent anser att lärarna i hög utsträckning förklarar vad de behöver kunna i de olika ämnena. 57 procent tycker att de får veta hur det går för dem i skolarbetet.

I förhållande till andra kommuner som deltagit i enkäten är Botkyrkas index något lägre i dessa frågor. Av de fyra gymnasieskolorna i Botkyrka får Skyttbrink och S:t Botvid högst index respektive medelvärde inom detta frågeområde.

I majoriteten av andra frågeområden ligger Botkyrkas index högre än övriga kommuner.

Kunskaper anpassad gymnasieskola

Den anpassade gymnasieskolan på S:t Botvid har ett 70-tal elever.

Majoriteten av eleverna har gått i grundskolan som integrerad elev. För en del elever innebär det att man inte uppfattat sig ha andra förmågor än klasskamrater. Detta behöver ofta bearbetas i övergången till gymnasiet. Detta har under året framträtt särskilt tydligt på det nationella programmet och är en stor del av förklaringen till flera av utfallen i kvalitetsuppföljningen.

Nedan beskrivs grundläggande förutsättningar.

Runt hälften av eleverna går det individuella programmet som är en blandning av teoretiska och praktiska ämnen. Ämnen läses ofta ämnesövergripande och så att det passar de individuella förutsättningarna bäst. Dessa elever får alla ett Gymnasiesärskolebevis när de slutar.

Övriga elever går den anpassade gymnasieskolans nationella program som erbjuder tre inriktningar:

- Hälsa, vård och omsorg som ger kunskaper inom vård och omsorgsyrken
- Handel och administration som ger grundläggande yrkeskunskaper om att sälja varor och tjänster, kontorssysslor och service
- Fastighet, anläggning och byggnation

Undervisningen bedrivs enligt den anpassade gymnasieskolans kursplaner och de får gymnasieexamen när de slutar.

RAPPORT

Utbildningsnämnden

Dnr: UN/2023:00521

Bedömning och betyg i anpassad gymnasieskola

Sammantaget visar elevenkäter, skolans egna analyser såväl som förvaltningens verksamhetsbesök på väl fungerande strukturer inom läroplansområdet bedömning och betyg.

ORDFÖRANDEFÖRSLAG

BOTKYRKA
KOMMUN

Utbildningsnämnd

Kod: 1.1.3.1

Yasemin Ergül

Dnr: UN/2023:00399

Revidering av regler för skolskjuts och skolkort

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden fastställer regler för skolskjuts och skolkort i enlighet med förvaltningens förslag.

Sammanfattning av ärendet

Regler för skolskjuts och skolkort behöver uppdateras i enlighet med ändrad lagstiftning och rättspraxis. Förvaltningen föreslår därför redaktionella och innehållsmässiga ändringar. Bland annat har grund- och gymnasiesärskola bytt namn till anpassad grund- och gymnasieskola.

TJÄNSTESKRIVELSE

BOTKYRKA
KOMMUN

Utbildningsnämnd

Utbildningsförvaltningen

Kod: 1.1.3.1

Elin Jägervall Tornebjör

Dnr: UN/2023:00399

Revidering av regler för skolskjuts och skolkort

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden fastställer regler för skolskjuts och skolkort i enlighet med förvaltningens förslag.

Sammanfattning av ärendet

Regler för skolskjuts och skolkort behöver uppdateras i enlighet med ändrad lagstiftning och rättspraxis. Förvaltningen föreslår därför redaktionella och innehållsmässiga ändringar. Bland annat har grund- och gymnasiesärskola bytt namn till anpassad grund- och gymnasieskola.

Ärendet

Regler för skolskjuts och skolkort beslutades den 4 april 2017. Både lagstiftning och rättspraxis har ändrats sedan dess och det finns därför ett behov av både redaktionella och innehållsmässiga ändringar:

- Grund- och gymnasiesärskola har bytt namn till anpassad grund- och gymnasieskola.
- Sedan höstterminen 2018 finns en bestämmelse i skollagen 9 kap. 15 § som reglerar rätten till skolskjuts i förskoleklass.
- Bestämmelserna för obligatorisk lovskola har förändrats.
- Rätt till skolskjuts vid extra studietid.
- Rätt till skolskjuts för elever i anpassad gymnasieskola.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet bedöms inte medföra några direkta ekonomiska konsekvenser.

Anette Älmdalen
Utbildningsdirektör

Peter Bergström
Verksamhetschef gymnasieskola

Bilaga

Regler för skolskjuts och skolkort

Skickas till

Kommunstyrelseförvaltningen

STYRDOKUMENT I BOTKYRKA KOMMUN

Regler för skolskjuts och skolkort

Strategi
Program
Plan
Policy
Riktlinjer
Regler

LÅNGT
IFRÅN LAGOM

Diarienummer: UN/2023:00399

Dokumentet är beslutat av: Utbildningsnämnden

Dokumentet beslutades den: 19 september 2023

Dokumentet gäller för: Utbildningsförvaltningen

Dokumentet gäller till den: 18 september 2028

BOTKYRKA
KOMMUN

Dokumentet ersätter: Regler för beviljande av skolskjuts för elever i grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola och anpassad gymnasieskola, UF/2016:178

Dokumentansvarig är: Utbildningsförvaltningen

För revidering av dokumentet ansvarar: Utbildningsförvaltningen

För uppföljning av dokumentet ansvarar: Utbildningsförvaltningen

Relaterade dokument:

Innehållsförteckning

1. Förskola	4
2. Förskoleklass, grundskola och anpassad grundskola	4
2.1 Avstånd	5
2.2 Trafikförhållanden	7
2.3 Funktionsnedsättning	7
2.4 Annan särskild omständighet.....	8
2.5 Information om ansökan	8
2.6 Ändrat behov.....	9
2.7 Omprövning och överklagan.....	9
2.8 Om man avsagt sig skolskjuts	9
2.9 Praktisk information om skolkort.....	9
2.10 Praktisk information om skolskjuts	10
3. Gymnasieskola	10
3.1 Skolkort.....	10
3.2 Reseersättning	10
3.3 Inackorderingstillägg	11
4. Anpassad gymnasieskola	11
4.1 Skolkort.....	11
4.2 Inackorderingstillägg	11
4.3 Skolskjuts	12
4.4 Information om ansökan	12
4.5 Ändrat behov.....	13
4.6 Överklagan.....	13

1. Förskola

För barn i förskola finns ingen lagstadgad skyldighet för kommunen att tillhandahålla skolskjuts. Barn i förskola som har en betydande funktionsnedsättning och går i en särskild förskola/undervisningsgrupp kan beviljas skolskjuts efter särskild prövning. Vårdnadshavare kan diskutera behov med (verksamhetsområde förskolas) specialpedagogiska samordnare, i samband med placering i den särskilda förskolan/undervisningsgruppen. Vårdnadshavare/förälder måste åka med i skolskjutsen. Efter överenskommelse med förskolan kan en annan vuxen person lämna/hämta barnet och åka med i skolskjutsen.

1.1 Barnomsorg utanför ordinarie öppettider

Ingen ansökan om skolskjuts behöver göras för förskolebarn inskrivna i verksamheten. Rektor informerar skolskjutshandläggarna om vilka barn som behöver skolskjuts.

2. Förskoleklass, grundskola och anpassad grundskola

Rätten till skolskjuts regleras huvudsakligen i skollagen.⁵ Utgångspunkten är att skolskjuts ska beviljas om det behövs med hänsyn till:

- Färdvägens längd
- Trafikförhållanden
- Funktionsnedsättning
- Annan särskild omständighet

Elevens hemkommun, vanligtvis den kommun där eleven är folkbokförd, ansvarar för att anordna skolskjuts.

Kommunen avgör hur skolskjuts ska anordnas och vilka avståndskriterier som gäller. Rätten till skolskjuts gäller i första hand för elever som går i en skola med offentlig huvudman och som går i den skola som kommunen har placerat dem i.

Utifrån skollagens bestämmelser om skolskjuts använder Botkyrka kommun två begrepp för transport till skola: skolskjuts och skolkort. Begreppet skolskjuts syftar på särskild anordnad transport i form av skolbuss eller skoltaxi. Skolbuss går där ett flertal elever har långt till närmaste skola och/eller är berättigade till skolskjuts på grund av trafikförhållanden.⁶ I enskilda fall kan skoltaxi användas om varken skolbuss eller skolkort är

⁵ 9 kap. 15 b § (förskoleklass) 10 kap. 32, 33 och 40 §§ (grundskola), 11 kap. 31, 32 och 39 §§ (anpassad grundskola) samt 18 kap. 30, 31 och 35 §§ (anpassad gymnasieskola).

⁶ De områden där skolbuss kan vara aktuellt är Grödingelandet (Malmsjö skola), Ensta och Norrbyvret i Uttran (Broängsskolan) och Fiskarhagen i Norsborg (Hammerstaskolan).

möjligt. Begreppet skolkort syftar på transport med allmänna kommunikationer där eleven får ett SL-kort för resa till och från skolan.

I möjligaste mån ska elever resa med allmänna kommunikationer till skolan.

2.1 Avstånd

För att en elev ska beviljas skolskjuts eller skolkort på grund av avstånd krävs det att gångavståndet mellan elevens bostad och skola är mer än:

Årskurs	Avstånd i km
Förskoleklass och åk 1	2
Åk 2–3	3
Åk 4–6	4
Åk 7–9	5

Ovanstående avståndsgränser avgör också om en skola ligger i elevens närområde. Avståndet mäts från elevens folkbokföringsadress med hjälp av kartverktyget Skolvals kartan.

En elev som har minst det ovan definierade avståndet till närmaste skola beviljas som regel skolskjuts eller skolkort till och från schemalagd skoldag.

2.1.1 Val av skola

Elever som väljer att gå i en annan offentlig skola än den skola där hemkommunen annars skulle ha placerat dem, har bara rätt till skolskjuts om det kan ske utan organisatoriska eller ekonomiska svårigheter för hemkommunen. Detsamma gäller som huvudregel när elever väljer att gå i en annan kommuns skola. Begreppet ”ekonomiska svårigheter” innebär att hemkommunen är skyldig att anordna kostnadsfri skolskjuts för en elev som valt en annan skola än den kommunen anvisat om det kan ske utan merkostnader för kommunen. Elever som går i fristående skolor i sin hemkommun gäller samma regler som för de elever som har valt att gå i en annan kommunal skola än den skola där hemkommunen annars skulle ha placerat dem. Det innebär att elever i fristående skolor inom hemkommunen kan ha rätt till skolskjuts om det kan ske utan organisatoriska eller ekonomiska svårigheter för kommunen. Det kan till exempel vara om den fristående skolan är närmare från folkbokföringsadressen än den närmsta kommunala skolan.

En elev som går i en fristående skola i en annan kommun än hemkommunen har däremot inte rätt till skolskjuts.

2.1.2 Om eleven flyttar

Ett beslut om skolskjuts eller skolkort kan påverkas om en elev flyttar, men går kvar på sin gamla skola.

Om skolan i och med flytten inte längre når upp till avståndsgränserna räknas

det som ett aktivt skolval trots att eleven väljer att gå kvar i samma skola. Eleven kan då inte få skolskjuts eller skolkort på grund av avstånd.

För att få skolskjuts eller skolkort till den tidigare skolan krävs att vårdnadshavare aktivt sökt plats för eleven i närområdet och att eleven inte fått plats i närmaste skola eller annan skola inom närområdet räknat från den nya folkbokföringsadressen.

2.1.3 Placering i skola utanför närområdet

Om en elev placeras av kommunen i en skola utanför elevens närområde, exempelvis vid platsbrist i skolor i närområdet, kan eleven vara berättigad till skolskjuts eller skolkort.

När det gäller kommunala resursskolor beslutar hemkommunen om placering av en elev utifrån att eleven bedöms vara i behov av sådant särskilt stöd som resursskolan erbjuder. Det är alltså inte vårdnadshavarens önskemål som avgör valet av skola i dessa fall. En elev som kommunen har valt att placera vid sin kommunala resursskola har därför rätt till kostnadsfri skolskjuts om det behövs med hänsyn till färdvägens längd, trafikförhållanden, elevens funktionsnedsättning eller någon annan särskild omständighet. Vid ansökan om skolskjuts gör hemkommunen en helhetsbedömning av omständigheterna i det enskilda fallet.

2.1.4 Nyanlända

Elev som blir placerad i förberedelseklass med språklig specialisering i skola utanför närområdet kan beviljas skolskjuts eller skolkort förutsatt att övriga krav är uppfyllda. Elev som av Språkcentrum blir placerad utanför närområdet kan beviljas skolskjuts eller skolkort förutsatt att övriga krav är uppfyllda.

2.1.5 Fritidshem

Elever har inte rätt till skolskjuts eller skolkort till och från fritidshemmet. Rätt till skolskjuts gäller endast i anslutning till schemalagd skoldag. Vårdnadshavare ska själva lämna och hämta eleverna från fritidshem.

Om det efter prövning framgår att det finns särskilda omständigheter i det enskilda fallet, kan skolskjuts beviljas, exempelvis för elev i särskild undervisningsgrupp eller anpassad grundskola om eleven har heldagsomsorg.

2.1.6 Växelvis boende

En elev som bor lika mycket hos vårdnadshavare med delad vårdnad (växelvis boende) har rätt till skolkort (se avståndsgränser ovan). Vid växelvis boende krävs att båda vårdnadshavarna bor inom kommunens gränser. För att få beviljat skolkort ska vårdnadshavare välja närmaste skola från en av folkbokföringsadresserna.

2.1.7 Korttidshem, jourhem, familjehem, HVB-hem

För elever som periodvis bor i korttidshem (insats enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS) jämställs detta boende med hemmet

om korttidshemmet är beläget i Botkyrka kommun. Elever kan få skolskjuts eller skolkort till skolan från korttidshemmet och vice versa.

Vid en tillfällig placering utanför hemmet (jourhem) där eleven fortfarande ska gå kvar i skola (gäller grundskola samt anpassad grund- och gymnasieskola i hemkommunen) ansvarar socialtjänsten för skolskjuts. Vid ett sådant tillfälle där placeringen övergår till stadigvarande boende flyttas ansvaret över till utbildningsförvaltningen.

En elev som är placerad i familjehem eller i ett hem för vård och boende (HVB-hem) och är folkbokförd i Botkyrka kommun har rätt till skolskjuts eller skolkort på samma villkor som andra elever bosatta i kommunen.

2.1.8 Lovskola

Elever i obligatoriskt anordnad lovskola och frivilligt anordnad avräkningsbar lovskola kan ha rätt till skolskjuts eller skolkort. Samma bestämmelser om skolskjuts gäller som för grundskolan i övrigt.

Avståndet från folkbokföringsadressen till den skola där eleven ska gå i lovskola ska uppfylla de ordinarie avståndskraven. Ansökan görs via e-tjänsten i samband med ansökan till lovskolan.

2.1.9 Extra studietid

Extra studietid är en del av utbildningen i grundskolan. Rätten till skolskjuts gäller även elever som deltar i extra studietid och utifrån samma regelverk som övrig skoltid i grundskolan.

2.10 Barnomsorg utanför ordinarie öppettider

Ingen ansökan om skolskjuts behöver göras för elever inskrivna i verksamheten. Rektor informerar skolskjutshandläggarna om vilka elever som behöver skolskjuts.

2.2 Trafikförhållanden

Trafikförhållanden, exempelvis trafikfarlig väg, kan utgöra grund för skolskjuts eller skolkort. Bedömning av vägens farlighet görs av trafikrådet som även kan föreslå åtgärder för att öka trafiksäkerheten. Trafikrådet består av representanter från utbildningsförvaltningen, samhällsbyggnadsförvaltningen, trafikpolisen och transportcentralen.

2.2.1 Vinterturlista

Vinterturlista gäller under tiden 1 november–15 mars där omständigheterna så kräver. Sådana omständigheter kan vara att eleverna får en längre skolväg som berättigar till skjuts eller att eleverna annars skulle ha fått gå på en trafikfarlig väg eftersom den vanliga gångvägen inte plogas.

2.3 Funktionsnedsättning

Skolskjuts eller skolkort kan beviljas till elever med funktionsnedsättning som har ett omfattande behov av stöd. Exempelvis kan skolskjuts eller

skolkort på grund av funktionsnedsättning beviljas för:

- Elever som har sin skolgång i grundskolans särskilda undervisningsgrupper, resursskolor, specialskolor eller placering i annan huvudmans särskilda undervisningsgrupp/resursskola.
- Elever som har sin skolgång i anpassad grundskola inom och utanför kommunen.

Vid ansökan om skolskjuts eller skolkort på grund av funktionsnedsättning för elever som inte går i särskild undervisningsgrupp, resursskola eller anpassad grundskola ska intyg från elevhälsan bifogas för att styrka behovet.

2.4 Annan särskild omständighet

Vid varje ansökan om skolskjuts eller skolkort ska en individuell prövning göras. Särskilda omständigheter utöver de som omfattas av de andra grunderna för skolskjuts eller skolkort beaktas. Utbildningsförvaltningen beviljar inte skolskjuts eller skolkort av ekonomiska skäl.

2.4.1 Medicinska skäl, olycksfall

Om en elev på grund av olycksfall eller medicinska skäl inte kan ta sig till skolan på egen hand under en begränsad period kan skolskjuts beviljas via kommunens försäkringsbolag Stockholmsregionens Försäkrings AB. Elevens vårdnadshavare gör en anmälan till försäkringsbolaget. Läkarintyg krävs, där det framgår under vilken tid skolskjuts ordinerats. Efter bekräftelse från försäkringsbolaget kan vårdnadshavarna själva beställa taxiresor från Transportcentralen.

- Skadeanmälan görs till Stockholmsregionens Försäkrings AB på www.srfab.net.
- Transportcentralen nås på tpc@botkyrka.se eller 08-530 619 00.

Om försäkringsbolaget inte beviljar skolskjuts, exempelvis vid planerad operation, kan kommunen efter särskild prövning bevilja och bekosta skolskjuts om det inte täcks av elevens privata försäkring.

2.5 Information om ansökan

Ansökan görs digitalt med BankID på Botkyrka kommuns webbplats. Medborgarcenter kan hjälpa till med pappersansökan för de som saknar BankID eller av andra skäl inte kan skicka in ansökan digitalt. Eventuella intyg som krävs för att styrka behovet av skolskjuts eller skolkort ska bifogas ansökan. Medborgarcenter kan hjälpa till med ansökan och bifogandet av intyg i ansökan.

2.5.1 Ansökningstid och handläggningstid

Skolskjuts eller skolkort söks läsårsvis. För att möjliggöra att alla elever som är berättigade till skolskjuts eller skolkort får det från terminsstart, ska ansökan vara inne senast 30 april. Om ansökan kommer in efter den 30 april kan handläggningstiden bli upp till 5 veckor.

2.6 Ändrat behov

Om förutsättningarna förändras så att en elev inte längre är berättigad till skolskjuts eller skolkort, exempelvis om eleven byter skola eller flyttar närmare skolan, upphävs beslutet och ett eventuellt skolkort ska lämnas tillbaka. Det är vårdnadshavarens ansvar att informera utbildningsförvaltningen om ändrade förhållanden.

2.7 Omprövning och överklagan

Om en ansökan om skolskjuts eller skolkort har avslagits kan vårdnadshavarna skicka in en ny ansökan under pågående läsår om förutsättningarna har förändrats.

Avslag på beslut om skolskjuts för elever i förskoleklass, grundskola eller anpassad grundskola som har valt den skola där kommunen har placerat dem får överklagas till förvaltningsrätten. Detsamma gäller beslut om skolskjuts för elever som har tagits emot i en annan kommuns förskoleklass, grundskola eller anpassade grundskola därför att de på grund av personliga förhållanden har särskilda skäl att gå i den kommunens skola, och som måste övernatta i skolkommunen.

En komplett överklagandehänvisning skickas med varje avslagsbeslut. Ett eventuellt överklagande skickas till utbildningsförvaltningen. Om den sökande kan visa att beslutet är fel kan utbildningsförvaltningen fatta ett nytt beslut. Överklagandet skickas till Förvaltningsrätten oavsett om beslut ändras eller inte, såvida vårdnadshavare inte vill dra tillbaka sin överklagan.

Andra beslut om skolskjuts än ovanstående får enbart överklagas enligt kommunallagens bestämmelser om laglighetsprövning. Överklagandet skickas eller lämnas direkt till förvaltningsrätten. Överklagandet måste vara skriftligt. Förvaltningsrätten avgör om beslutet strider mot någon lag eller författning. Domstolen får inte ta hänsyn till andra omständigheter än de som personen hänvisat till före överklagandetidens utgång.

En laglighetsprövning kan leda till att förvaltningsrätten antingen godkänner eller upphäver beslutet, men prövningen kan inte leda till att själva innehållet i beslutet ändras.

2.8 Om man av sagt sig skolskjuts

Om en elev har beviljats skolskjuts, men vårdnadshavare har av sagt sig denna, måste en ny ansökan göras om de återigen önskar skolskjuts.

2.9 Praktisk information om skolkort

Skolkortet gäller läsårsvis vilket innebär att ansökan bara behöver göras inför höstterminen.

Elever i kommunal skola hämtar sina skolkort på skolans expedition. För elever i friskola lämnar skolskjutshandläggare ut skolkort.

Kommunen ersätter inte förlorade skolkort. Elev/vårdnadshavare ska registrera skolkortet på SL:s webbplats. Då finns möjlighet att få ett ersättningskort om kortet förloras.

2.10 Praktisk information om skolskjuts

Vid avbokning av skolskjuts, exempelvis på grund av sjukdom, ska vårdnadshavare kontakta transportören så snart det är möjligt. Transportcentralen nås på 08-530 619 00.

Väntetider som uppstår tillfälligt, till exempel på grund av inställda lektioner, berättigar inte till skolskjuts. Förseningar, skolresor eller tillfälligt inställda turer med den ordinarie linjetrafiken berättigar inte till extra skolskjuts.

Skolskjutsen kan inte vänta på elever som inte finns på uppsamlingsstället på utsatt tid. Om eleven är försenad till den ordinarie turen beviljas inte någon extratur. Eleven och dess vårdnadshavare ansvarar själva för att eleven är vid uppsamlingsstället på utsatt tid.

Vid vissa extrema förhållanden såsom oframkomligt väglag, väder, naturkatastrofer eller andra extraordinära omständigheter kan kommunen inte garantera att skolskjuts kan utföras i enlighet med vad som beslutats. I dessa fall utgår inte ersättning till eleven och dennes vårdnadshavare. Kommunen strävar efter att vid sådana förhållanden upplysa om detta på kommunens webbplats.

3. Gymnasieskola

Elever i gymnasieskolan som bor långt ifrån skolan kan få skolkort (SL-kort), reseersättning eller inackorderingstillägg. Skolkort, reseersättning och inackorderingstillägg kan beviljas längst till och med vårterminen det år den studerande fyller 20 år.⁷

Det finns ingen rätt till skolskjuts i gymnasieskolan. Färdtjänsten ansvarar för resor till och från skolan om eleven har en funktionsnedsättning. Se separat rubrik nedan för elever i anpassad gymnasieskola.

3.1 Skolkort

Elever i gymnasieskolan har rätt till skolkort för dagliga resor om avståndet mellan folkbokföringsadressen och gymnasieskolan är minst 6 kilometer och gymnasieskolan ligger inom Stockholms län. Skolkort delas ut av elevens gymnasieskola och ansökan görs till gymnasieskolan.

3.2 Reseersättning

För elever som studerar i gymnasieskolan utanför Stockholms län betalar

⁷ Lag om kommunernas skyldighet att svara för vissa elevresor SFS 1991:1110

utbildningsförvaltningen reseersättning som motsvarar 1/30 av basbeloppet för dagliga resor. Ansökan görs till utbildningsförvaltningen. Originalkvitto måste skickas in.

För elever som studerar på en riksrekryterande distansutbildning utanför Stockholms län godkänd av Skolverket för distansutbildning, betalar utbildningsförvaltningen reseersättning som motsvarar 1/30 av basbeloppet för resa till de obligatoriska träffarna i skolan. Ansökan görs till utbildningsförvaltningen. Intyg från skolan och originalkvitto på resa ska bifogas ansökan.

3.3 Inackorderingstillägg

Elever som har blivit mottagna i första hand till ett nationellt program på en kommunal gymnasieskola utanför Stockholms län kan ansöka om inackorderingstillägg. Stödet ska avse boende, fördyrat uppehälle och resor till och från hemmet. En elev som har blivit mottagen till en fristående gymnasieskola ansöker om inackorderingstillägg hos CSN. Ersättning för inackorderingstillägg och resekostnader kan inte betalas samtidigt.⁸

För att få inackorderingstillägg ska eleven vara folkbokförd i Botkyrka kommun och ha en lång eller besvärlig resa mellan skolan och hemmet, minst 60 km eller 2 timmar enkel väg. Eleven ska studera på heltid. Inackorderingstillägg betalas inte ut för studier i utlandet. Ansökningsblankett finns på Botkyrka kommuns webbplats.

4. Anpassad gymnasieskola

Elever i anpassad gymnasieskolan som bor långt ifrån skolan kan få terminskort, reseersättning eller inackorderingstillägg. SL-kort samt inackorderingstillägg kan ges längst till och med vårterminen det år den studerande fyller 20 år. Elever kan också ha rätt till skolskjuts.

4.1 Skolkort

Elever i anpassad gymnasieskola kan få skolkort (SL-kort). SL-kort delas ut av elevens anpassade gymnasieskola och ansökan sker till skolan. För anpassad gymnasieskola tillämpas inte avståndskriterier, utan huvudmannen gör en helhetsbedömning av omständigheterna i det enskilda ärendet.

4.2 Inackorderingstillägg

Hemkommunen ska lämna ekonomiskt stöd till elever i en anpassad gymnasieskola med offentlig huvudman som behöver inackordering på grund av skolgången. Skyldigheten gäller bara elever som har blivit mottagna i första hand till ett nationellt program med offentlig huvudman. En elev som har blivit mottagen till en fristående anpassad gymnasieskola ansöker om

⁸ Skollagen 15 kap. 32 §

inackorderingstillägg hos CSN.

För att få inackorderingstillägg ska eleven vara folkbokförd i Botkyrka kommun och ha en lång eller besvärlig resa mellan skolan och hemmet, minst 60 km eller 2 timmar enkel väg. Eleven ska studera på heltid. Inackorderingstillägg betalas inte ut för studier i utlandet. Ansökningsblankett finns på Botkyrka kommuns webbplats.

4.3 Skolskjuts

Rätten till skolskjuts regleras huvudsakligen i skollagen⁹. En elev som går i en anpassad gymnasieskola med en kommun eller en region som huvudman har rätt till kostnadsfri skolskjuts inom hemkommunen, om det behövs med hänsyn till:

- Färdvägens längd
- Trafikförhållanden
- Funktionsnedsättning
- Annan särskild omständighet

Elever som väljer att gå i en annan kommuns anpassade gymnasieskola, eller en fristående anpassad gymnasieskola inom hemkommunen, har rätt till skolskjuts om det kan anordnas utan organisatoriska eller ekonomiska svårigheter för hemkommunen.

Elever som går i en fristående anpassad gymnasieskola i en annan kommun än hemkommunen har inte rätt till skolskjuts.

Elevens hemkommun, vanligtvis den kommun där eleven är folkbokförd, ansvarar för att anordna skolskjuts.

Kommunen avgör hur skolskjuts ska anordnas. För anpassad gymnasieskola tillämpas inte avståndskriterier, utan kommunen gör en helhetsbedömning av omständigheterna i det enskilda fallet.

4.4 Information om ansökan

Ansökan görs digitalt med BankID på Botkyrka kommuns webbplats. Medborgarcenter kan hjälpa till med pappersansökan för de som saknar BankID eller av andra skäl inte kan skicka in ansökan digitalt. Eventuella intyg som krävs för att styrka behovet av skolskjuts eller skolkort ska bifogas ansökan. Medborgarcenter kan hjälpa till med ansökan och bifogandet av intyg i ansökan.

4.4.1 Ansökningstid och handläggningstid

Skolskjuts eller skolkort söks läsårsvis. För att möjliggöra att alla elever som är berättigade till skolskjuts får det från terminsstart, ska ansökan vara inne

⁹ Skollagen 18 kapitlet 27, 30 och 35§§

senast 30 april. Om ansökan kommer in efter den 30 april kan handläggningstiden bli upp till 5 veckor.

4.5 Ändrat behov

Om förutsättningarna förändras så att en elev inte längre är berättigad till skolskjuts upphävs beslutet. Det är vårdnadshavarens ansvar att informera utbildningsförvaltningen om ändrade förhållanden. Om en ansökan om skolskjuts eller skolkort har avslagits kan vårdnadshavarna skicka in en ny ansökan under pågående läsår om förutsättningarna har förändrats.

4.6 Överklagan

Beslut om skolskjuts för elever som går i anpassad gymnasieskola med offentlig huvudman inom hemkommunen får överklagas till förvaltningsrätten. Detsamma gäller vissa beslut om skolskjuts för elever som har tagits emot i en anpassad gymnasieskola med offentlig huvudman i en annan kommun, och som måste övernatta i skolkommunen. Det är dock bara om eleverna har tagits emot i den andra kommunen enligt vissa angivna bestämmelser i skollagen som beslutet om skolskjuts kan överklagas till förvaltningsrätten.

Andra beslut om skolskjuts än ovanstående får enbart överklagas enligt kommunallagens bestämmelser om laglighetsprövning. Överklagandet skickas eller lämnas direkt till förvaltningsrätten. Överklagandet måste vara skriftligt. Domstolen får inte ta hänsyn till andra omständigheter än de som personen hänvisat till före överklagandetidens utgång.

En laglighetsprövning kan leda till att förvaltningsrätten antingen godkänner eller upphäver beslutet, men prövningen kan inte leda till att själva innehållet i beslutet ändras.

ORDFÖRANDEFÖRSLAG

Utbildningsnämnd

Kod: 1.1.3.1

Yasemin Ergül

Dnr: UN/2023:00176

Svar på ledamotsinitiativ (M) – Motverka fragmenteringen och polariseringen i samhället

Förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden beslutar att ledamotsinitiativet är besvarat.
2. Utbildningsnämnden ger förvaltningen i uppdrag att anordna ett interkulturellt utbildningstillfälle inom ramen för den årliga kvalitetsdagen.

Sammanfattning av ärendet

Willy Viitala (M) lämnade den 4 april 2023 in ett ledamotsinitiativ om att genomföra interkulturella utbildningsinsatser i samarbete med Mångkulturellt centrum (MKC).

Förvaltningen bedömer att det finns möjlighet att anordna ett utbildningstillfälle inom ramen för den årliga kvalitetsdagen för nämndens politiker där även förvaltningens ledningsgrupp deltar. Förvaltningen föreslår dock att frågan om utbildningsanordnare överläts till förvaltningen, där MKC kan vara en aktör bland flera möjliga.

Förvaltningen har en pågående interkulturell utbildningsinsats för skolledare och utvalda tjänstepersoner på central förvaltning. Insatsen pågår till juni 2024 och ska sedan utvärderas. Förvaltningen bedömer att den pågående insatsen bör avslutas och utvärderas innan diskussion inleds om ytterligare utbildningsinsatser för förvaltningen och andra nyckelgrupper.

Mot denna bakgrund föreslår förvaltningen att nämnden beslutar att ledamotsinitiativet är besvarat.

TJÄNSTESKRIVELSE

Utbildningsnämnd

Utbildningsförvaltningen

Kod: 1.1.3.1

Karianne Stensrud

Dnr: UN/2023:00176

Svar på ledamotsinitiativ (M) – Motverka fragmenteringen och polariseringen i samhället

Förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden beslutar att ledamotsinitiativet är besvarat.
2. Utbildningsnämnden ger förvaltningen i uppdrag att anordna ett interkulturellt utbildningstillfälle inom ramen för den årliga kvalitetsdagen.

Sammanfattning av ärendet

Willy Viitala (M) lämnade den 4 april 2023 in ett ledamotsinitiativ om att genomföra interkulturella utbildningsinsatser i samarbete med Mångkulturellt centrum (MKC).

Förvaltningen bedömer att det finns möjlighet att anordna ett utbildningstillfälle inom ramen för den årliga kvalitetsdagen för nämndens politiker där även förvaltningens ledningsgrupp deltar. Förvaltningen föreslår dock att frågan om utbildningsanordnare överläts till förvaltningen, där MKC kan vara en aktör bland flera möjliga.

Förvaltningen har en pågående interkulturell utbildningsinsats för skolledare och utvalda tjänstepersoner på central förvaltning. Insatsen pågår till juni 2024 och ska sedan utvärderas. Förvaltningen bedömer att den pågående insatsen bör avslutas och utvärderas innan diskussion inleds om ytterligare utbildningsinsatser för förvaltningen och andra nyckelgrupper.

Mot denna bakgrund föreslår förvaltningen att nämnden beslutar att ledamotsinitiativet är besvarat.

Ärendet

Willy Viitala (M) lämnade den 4 april 2023 in ett ledamotsinitiativ med rubriken Motverka fragmenteringen och polariseringen i samhället.

Initiativtagaren menar att Botkyrkas interkulturella strategi inte har fått tillräckligt genomslag och föreslår därför interkulturella utbildningsinsatser i samarbete med Mångkulturellt centrum (MKC). Förvaltningen föreslås få i uppdrag att upphandla utbildning för nämndens politiker och förvaltningsledning samt inleda diskussioner om att genomföra utbildningsinsatser för förvaltningens övriga tjänstemän och andra nyckelgrupper så som rektorer.

Interkulturellt förhållningssätt i Botkyrka

Ett interkulturellt förhållningssätt innebär att skapa förutsättningar för delaktighet, inflytande och jämlikhet genom att se kulturell mångfald som en resurs för ett gemensamt samhällsbyggande. Viktiga delar i förhållningssättet är mänskliga rättigheter och förebyggande arbete utifrån diskrimineringsgrunderna. Begreppet kultur omfattar inte enbart etnicitet och religion, utan alla gemenskaper och grupper som individer kan tillhöra.

Interkulturellt förhållningssätt är en del av Strategi för ett jämlikt Botkyrka som fastställts av kommunfullmäktige (KS/2016:857). Strategin fokuserar på fem jämlikhetsdimensioner som utgår från mänskliga rättigheter: interkultur, jämställdhet, frihet från hedersrelaterat våld och förtryck, tillgänglighet samt en god och jämlik hälsa i befolkningen.

Det interkulturella förhållningssättet är särskilt viktigt i förskolan och skolan och är en del av det kompensatoriska uppdraget. I mars 2020 föreslog utbildningsnämnden kommunstyrelsen att genomföra en Unesco LUCS kunskapspilot om interkulturellt ledarskap i förskolan och skolan (UF/2019:358). Inför att beslutet fattades genomförde förvaltningen en förstudie för att kartlägga behoven i verksamheterna. Resultatet visade ett behov av ett systematiskt arbete för att lösa interkulturella dilemman i skolvardagen.

Kommunstyrelsen beslutade den 4 maj 2020 att kunskapspiloten skulle genomföras (KS/2020:243). Med anledning av pandemin har kunskapspiloten försenats, den startade först i januari 2023 och pågår till juni 2024.

Kunskapspiloten riktar sig främst till skolledare och vissa utvalda tjänstepersoner på central förvaltning. Skolledare har valts ut eftersom deras ledarskap är avgörande för kulturen på skolan samt för barns och elevers skolgång. Målsättningen är att det ska finnas struktur och arbetssätt för ett interkulturellt förhållningssätt i alla Botkyrka kommuns förskolor och skolor när piloten är avslutad.

Unesco LUCS är en nationell plattform grundad av Botkyrka kommun, Malmö stad och Eskilstuna kommun för samarbete mellan aktörer från svenska kommuner, civilsamhällets aktörer och lärosäten. Syftet med samarbeten inom Unesco LUCS är att identifiera och våga pröva lösningar på sammansatta samhällsutmaningar rörande social jämlikhet, mänskliga rättigheter, sammanhållning och platsidentitet.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen bedömer att det finns möjlighet att anordna ett utbildningstillfälle inom ramen för den årliga kvalitetsdagen för nämndens politiker där även förvaltningens ledningsgrupp deltar. Förvaltningen föreslår dock att frågan om utbildningsanordnare överläts till förvaltningen, där MKC kan vara en aktör bland flera möjliga.

Förvaltningen har en pågående utbildningsinsats för skolledare och utvalda tjänstepersoner på central förvaltning. Insatsen pågår till juni 2024 och ska sedan utvärderas. Förvaltningen bedömer att den pågående insatsen bör avslutas och utvärderas innan diskussion inleds om ytterligare utbildningsinsatser för förvaltningen och andra nyckelgrupper.

Mot denna bakgrund föreslår förvaltningen att nämnden beslutar att ledamotsinitiativet är besvarat.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet medför ekonomiska konsekvenser men kostnaderna är svåra att bedöma innan utbildningsanordnare anlitas. För det fall att utbildningstillfället genomförs med hjälp av interna resurser blir kostnaden sannolikt lägre.

Anette Älmdalen
Utbildningsdirektör

Karianne Stensrud
Kvalitetschef

Bilaga

Ledamotsinitiativ – Motverka fragmenteringen och polariseringen i samhället (M)

Utbildningsnämnden**LEDAMOTSINITIATIV****2023-04-04****Ärende Motverka fragmenteringen och polariseringen i samhället**

Vägen framåt för det svenska samhället eller för Botkyrka kan och får inte vara en ökande polarisering där cyniska och populistiska aktörer spelar ut etniska grupper mot andra grupper och vice versa, som "kulturkonservativa" eller religiösa extremister vill, utan precis tvärtom.

Botkyrka kommun har, i ett drygt decennium, försökt applicera sin interkulturella strategi. Men detta med en begränsad framgång, då strategin har haft svårt att nå ut till medborgarna, oavsett vilken kommunal del vi pratar om. Partier som SD och uppstickaren Nyans skördade bägge framgångar i höstens kommunalval, på tydliga "vi mot dem" – narrativ.

Samarbetet mellan kommunen och utbildningsaktörer som Mångkulturellt Centrum (MKC) och Södertörns Högskola (SH) har inte heller riktigt tagit fart. Inom ramen för den interkulturella strategin ingår att genomföra utbildningsinsatser för alla kommunanställda som konfronteras med olika krockar mellan majoritets- och minoritetssamhället.

Interkulturalitet bär på förhoppningen att olika kulturer (etniska, religiösa, språkmässiga, tankemässiga, livsstilsrelaterade, köns- och klassmässiga) samverkar och berikar varandra. Interkulturalitet handlar om att skapa gemensamma spelregler som bygger på erkännande, deltagande, identitet, självreflektion och insikten om ett ömsesidigt bildningsbehov.

Den interkulturella lösningen ligger således i mötet mellan kulturerna, en process där den etniskt svenska majoritetskulturen tar intryck av minoritetskulturerna och vice versa för att därefter tillsammans transformeras till någonting nytt.

Det interkulturella förhållningssättet får dock förstås aldrig innebära att vi ger avkall på jämställdheten mellan män och kvinnor, eller att vi kan gå med på att vika oss för religiösa särkrav i vår svenska lagstiftning. Sådant som hederskultur, omskärelse, sharialagstiftning med mera är exempel på kulturellt gods som ska motverkas.

Men en sådan process kräver enligt Botkyrka en interkulturell medvetenhet samt vidhängande interkulturella utbildningsinsatser. I det första steget är det tjänstemannaorganisationen och politikerna i kommunen som bör utbildas. I nästa steg så är det invånarna som måste bjudas in att diskutera med varandra och hitta en förståelse och acceptans inför sina delvis skilda kulturella uttrycksätt.

Den kulturella förändringsprocessen sker alltid i ett samhälle och är givetvis ingenting nytt för Sveriges vidkommande, sett över historien. Processen sker, men den som är rädd för förändringar, rädd för det främmande och trygg i hur "allt alltid har varit", kan förstaeligt nog inte acceptera detta. Man ska inte fördöma de som reagerar så, men jag tror att många av dessa kan förmås att ändra sitt sätt att se på samhällsutvecklingen stort och acceptera att "den klassiska svenska kulturen" obönhörligen bör och kommer att

förändras ännu mer. Det har den alltid gjort.

Majoritetssamhällets diskriminering av olika invandrargrupper måste vidare upphöra. De personer som idag sorteras bort i ansökningsfasen för att de har fel namn eller hudfärg måste få ett ännu starkare lagskydd och påföljderna för förövarna måste skärpas (inte minst ekonomiskt).

Andra åtgärder som behövs berör arbetsmarknadspolitiken, skolpolitiken, det förebyggande arbetet, den nuvarande migrationspolitiken, bostadspolitiken, brottbekämpningen, etc. Det finns inga genvägar eller enkla lösningar.

Tiderna förändras och alla partier utom C, V och MP befinner sig idag, efter vattendelaråret 2015 och migrationskrisen, inom samma verklighetsbeskrivning och med liknande förslag till lösningar som SD.

Fler politiskt aktiva inom alla partier behöver ta tydlig ställning mot när det egna partiet eller enskilda företrädare använder samma språkbruk och beskrivning av minoriteter som rasistiska aktörer alltid har gjort.

En fortsatt utveckling som den vi ser idag leder annars till en fortsatt segregationsprocess, ökad kriminalitet och en ökad social oro.

Ett första steg för Utbildningsnämnden skulle kunna vara att nämndens politiker och förvaltningsledning tillsammans med MKC genomför en dag med föreläsningar och framför allt diskussion kring hur och om vi vill genomföra det som fullmäktige redan har fastslagit, d.v.s. stegvisa utbildningsinsatser av relevant personal inom förvaltningen.

Jag föreslår utbildningsnämnden besluta

att ge förvaltningen i uppdrag att upphandla en interkulturell utbildningsinsats via Mångkulturellt Centrum för Utbildningsnämndens politiker och förvaltningsledning, samt,

att ge förvaltningen i uppdrag att inleda diskussioner om att genomföra utbildningsinsatser för förvaltningens övriga tjänstemän, samt

att ge förvaltningen i uppdrag att inleda diskussioner om att genomföra utbildningsinsatser för nyckelgrupper i omgångar, med start för rektorerna.

Willy Viitala (M)

ORDFÖRANDEFÖRSLAG

BOTKYRKA
KOMMUN

Utbildningsnämnd

Kod: 1.1.3.1

Yasemin Ergül

Dnr: UN/2023:00175

Svar på ledamotsinitiativ (M) – Implementera mer strikta rutiner kring anställning och registerutdrag

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden beslutar att ledamotsinitiativet är besvarat.

Sammanfattning av ärendet

Willy Viitala (M) lämnade den 4 april 2023 in ett ledamotsinitiativ om att implementera mer strikta rutiner kring anställning och registerutdrag.

Förvaltningen bedömer att de åtgärder som initiativtagaren föreslår till största delen redan tillämpas för de anställda inom förvaltningen. När det gäller att begära registerutdrag vartannat år ingår förvaltningen i ett kommungemensamt projekt och bedömer det inte lämpligt att i förtid vidta förvaltningsspecifika åtgärder vid sidan av projektet.

Mot denna bakgrund föreslår förvaltningen att nämnden beslutar att ledamotsinitiativet är besvarat.

TJÄNSTESKRIVELSE

Utbildningsnämnd

Utbildningsförvaltningen

Kod: 1.1.3.1

Annelie Mårdh

Dnr: UN/2023:00175

Svar på ledamotsinitiativ (M) – Implementera mer strikta rutiner kring anställning och registerutdrag

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden beslutar att ledamotsinitiativet är besvarat.

Sammanfattning av ärendet

Willy Viitala (M) lämnade den 4 april 2023 in ett ledamotsinitiativ om att implementera mer strikta rutiner kring anställning och registerutdrag.

Förvaltningen bedömer att de åtgärder som initiativtagaren föreslår till största delen redan tillämpas för de anställda inom förvaltningen. När det gäller att begära registerutdrag vartannat år ingår förvaltningen i ett kommungemensamt projekt och bedömer det inte lämpligt att i förtid vidta förvaltningsspecifika åtgärder vid sidan av projektet.

Mot denna bakgrund föreslår förvaltningen att nämnden beslutar att ledamotsinitiativet är besvarat.

Ärendet

Willy Viitala (M) lämnade den 4 april 2023 in ett ledamotsinitiativ om att implementera mer strikta rutiner kring anställning och registerutdrag.

Registerutdrag vartannat år för de som arbetar med barn

Initiativtagaren anser att förvaltningen bör utreda en modell där registerutdrag vartannat år begärs för medarbetare som direkt arbetar med barn.

Kommunen bedriver sedan en tid tillbaka ett brottsförebyggande arbete mot fusk och korruption. Som ett led i arbetet har man beslutat att införa bakgrundskontroller i ett pilotprojektår som pågår under 2023. Genom bakgrundskontroller eftersträvar Botkyrka kommun att i större utsträckning förebygga oegentligheter, korruption och andra allvarliga missförhållanden så att sådana inte uppstår.

Kommunen har upphandlat ett systemstöd där förvaltningen kan kontrollera om personer förekommer i belastningsregistret. Systemstödet kompletterar begäran om utdrag från belastningsregistret som tillämpas vid anställningar. Utbildningsförvaltningen ingår i projektet tillsammans med socialförvaltningen samt kultur- och fritidsförvaltningen.

Under projektets inledningsfas kommer bakgrundskontroller att genomföras vid nyanställningar. Om detta faller ut väl kommer projektet att utreda möjligheten att även införa bakgrundskontroller för redan anställd personal.

I internkontrollen för 2022 visade uppföljningen en god nivå (grön) för kontrollmomentet stickprov av utdrag från belastningsregistret för nyanställda.

Registerutdrag för alla som anställs inom förvaltningen

Initiativtagaren anser att förvaltningen ska få i uppdrag att utreda införandet av begärande av registerutdrag på samtliga som anställs inom förvaltningen.

Enligt förvaltningens rutiner vid externa rekryteringar (det vill säga anställning av personal som inte redan har en anställning inom utbildningsförvaltningen) ska utdrag från belastningsregistret alltid begäras och diarieföras. Det gäller all personal som externrekryteras till utbildningsförvaltningen, det vill säga till förskolan, förskoleklassen, grundskolan, anpassade grundskolan, fritidshemmet, gymnasieskolan, anpassade gymnasieskolan och central förvaltning. Kravet på utdrag ur belastningsregistret gäller tillsvidareanställningar, tidsbegränsade anställningar och timanställningar. Förvaltningen begär även registerutdrag för praktikanter och studenter som har arbetsplatsförlagd utbildning (APL).

Enligt rutinen ska ett nytt utdrag ur belastningsregistret begäras för personer som återanställs om det förflutit 12 månader eller mer sedan den föregående anställningen avslutades.

Årlig kontroll av bisyssla

Initiativtagaren anser att förvaltningen ska få i uppdrag att utarbeta en rutin där bisyssla årligen kontrolleras hos samtliga medarbetare med relevanta yrkesroller.

Utbildningsförvaltningen följer Botkyrka kommuns rutin för anmälan av bisyssla vid nyanställning. Anmälan görs digitalt och följs årligen upp i

resultat- och utvecklingssamtalen. Vid förändringar av bisyssla under året är medarbetaren skyldig att anmäla detta till förvaltningen.

I internkontrollen för 2022 visade uppföljningen en ej godtagbar nivå (röd) för kontrollmomentet stickprov avseende rapporterad bisyssla för nyanställda. Orsaken till detta är främst att den digitala lösningen tidigare inte har kunnat hantera intermitterant anställda (timavlönade) eller andra anställningsformer som saknar ett fullvärdigt Botkyrkakonto. Förvaltningen har ett stort antal timavlönade vikarier i förskola och skola vilket har påverkat utfallet negativt. Förvaltningen har fört dialog med kommunstyrelseförvaltningen (KSF) för att utveckla systemstödet och förbättra rutinerna. KSF har meddelat att det nu finns en digital lösning även för intermitterant anställda.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen bedömer att de åtgärder som initiativtagaren föreslår till största delen redan tillämpas för de anställda inom förvaltningen. När det gäller att begära registerutdrag vartannat år ingår förvaltningen i ett kommungemensamt projekt och bedömer det inte lämpligt att i förtid vidta förvaltningsspecifika åtgärder vid sidan av projektet. Under pilotprojektet kommer kommunen att utvärdera vilka tjänster som skall omfattas av kontinuerliga kontroller.

Mot denna bakgrund föreslår förvaltningen att nämnden beslutar att ledamotsinitiativet är besvarat.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet bedöms inte medföra några direkta ekonomiska konsekvenser.

I det pågående pilotprojektet för bakgrundskontroller har kommunen upphandlat ett systemstöd. Pilotprojektet finansieras genom att budget omfördelas från respektive nämnd till kommunstyrelsen. Fördelningen grundar sig i antalet årsarbetare per förvaltning och utbildningsnämnden står för 637 000 kr/år. Utöver denna kostnad tillkommer omfattande administration på respektive förvaltning för att genomföra bakgrundskontrollerna.

Anette Älmdalen
Utbildningsdirektör

Karianne Stensrud
Kvalitetschef

Bilaga

Ledamotsinitiativ – Implementera mer strikta rutiner kring anställning och registerutdrag (M)

Utbildningsnämnden**LEDAMOTSINITIATIV****2023-04-04****Ärende Implementera mer strikta rutiner kring anställning och registerutdrag**

Den moderatledda Tidöregeringen lanserade nyligen sex förslag för att komma tillrätta med att kriminella söker anställning inom skolsektorn¹.

Utifrån Utbildningsförvaltningens internkontrollplaner kan jag konstatera att bedöma att det redovisades ett bra resultat i ” Stickprovskontroll av bisyssla hos nyanställda” och att ”Stickprov avseende utdrag ur belastningsregister för externt nyanställda” inte kan anses vara godtagbart (rött).

En bisyssla är inte tillåten om den kan anses vara förtroendeskadande, arbetshindrande eller konkurrerande. Risken med otillåtna bisysslor kan leda till att medarbetare fattar beslut för egen vinning som skadar kommunen. Den ekonomiska skadan riskerar att bli stor. När det gäller bisysslor så har PWC, i en färsk rapport, framhållit att man har hittat 54 personer med starka kopplingar till företag som upphandlats av kommunen. Här är det förstås viktigare att rutinen fungerar visavi exempelvis en rektor eller administratör än exempelvis en barnskötare.

Om utdrag ur belastningsregistret inte görs på *samtliga anställda* finns en tydlig risk att kommunen anställer personer som är dömda för vissa typer av brott, vilket t.ex. inte gör dem lämpliga att arbeta med barn. Som i exempelvis fallet Björkstugan eller ABF Botkyrka/Salem. Men också att vi återigen hamnar i situationer med ekonomisk korruption/kriminalitet, som i fallet Skyttbrinks gymnasium. Riskerna att medborgare far illa bedöms i internkontrollplanerna som mycket stora.

Även om man inte figurerar i belastningsregistret, eller domen inte hunnit vinna lagakraft, kan man ändå ha problematiska kopplingar till gängkriminalitet eller kriminella klanstrukturer (som i Södertälje). Detta kan gälla såväl tjänstemän som politiker.

Alla kommunanställda och förtroendevalda bör kunna visa upp utdrag ur belastningsregistret. Det är inte omöjligt att någon på Utbildningsförvaltningen har någon slags koppling och/eller uppdrag med andra förvaltningar och/eller upphandlade företag. På Samhällsbyggnadsförvaltningen finns flera exempel på hur tjänstepersoner agerat för att tillförskansa sig medel på skattekollektivets bekostnad. I fallet Skyttbrinks gymnasium var det som bekant flera på skolan som var i maskopi för att göra egen ekonomisk vinning.

Vidare bör vi även, för vissa yrkesgrupper, utreda och överväga att löpande begära utdrag ur belastningsregistret, förslagsvis årligen, eller vartannat år.

Vi som kommun bör ha ambitionen att inte någonstans i kommunens organisation ha anställda som har begått brott och riskera att de fortsätter med detta inom ramen för sin yrkesroll.

¹ [Kritiken: Dömda kriminella kan få anställning i skolan \(expressen.se\)](https://www.expressen.se/nyheter/kriminalitet/kritiken-domda-kriminella-kan-fa-anstallning-i-skolan)

Vi föreslår utbildningsnämnden besluta

att ge förvaltningen i uppdrag att utreda en modell där vi vartannat år begär registerutdrag för de yrkesgrupper som direkt arbetar med barn, samt

att ge förvaltningen i uppdrag att utreda införandet av begärande av registerutdrag på samtliga som anställs inom förvaltningen, samt

att ge förvaltningen i uppdrag att utarbeta en rutin där vi årligen kontrollerar samtliga medarbetares, med relevanta yrkesrollers, bisysslor.

Willy Viitala (M)

ORDFÖRANDEFÖRSLAG

BOTKYRKA
KOMMUN

Utbildningsnämnd

Kod: 1.1.3.1

Yasemin Ergül

Dnr: UN/2020:00256

Revisionsvar – Uppföljande granskning intrångsskydd och it-säkerhet

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens förslag till svar på revisionsrapport och överlämnar det till kommunens revisorer.

Sammanfattning av ärendet

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Botkyrka kommun genomfört en uppföljande granskning avseende intrång och it-säkerhet. Granskningens syfte var att bedöma om utbildningsnämnden har genomfört de åtgärder som rekommenderades vid granskning 2020.

Utifrån genomförd uppföljande granskning är revisorernas samlade bedömning att utbildningsnämnden delvis har vidtagit tillräckliga åtgärder utifrån revisionsrapportens rekommendationer.

Förvaltningen har tagit fram ett svar på revisionskrivelsen och vidtagit nödvändiga åtgärder för att svara upp mot rekommendationerna.

TJÄNSTESKRIVELSE

BOTKYRKA
KOMMUN

Utbildningsnämnd

Utbildningsförvaltningen

Kod: 1.1.3.1

Karianne Stensrud

Dnr: UN/2020:00256

Revisions svar – Uppföljande granskning intrångsskydd och it-säkerhet

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens förslag till svar på revisionsrapport och överlämnar det till kommunens revisorer.

Sammanfattning av ärendet

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Botkyrka kommun genomfört en uppföljande granskning avseende intrång och it-säkerhet. Granskningens syfte var att bedöma om utbildningsnämnden har genomfört de åtgärder som rekommenderades vid granskning 2020.

Utifrån genomförd uppföljande granskning är revisorernas samlade bedömning att utbildningsnämnden delvis har vidtagit tillräckliga åtgärder utifrån revisionsrapportens rekommendationer.

Förvaltningen har tagit fram ett svar på revisionskrivelsen och vidtagit nödvändiga åtgärder för att svara upp mot rekommendationerna.

Ärendet

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Botkyrka kommun genomfört en uppföljande granskning avseende intrång och it-säkerhet. Granskningens syfte var att bedöma om granskade nämnder har genomfört de åtgärder som rekommenderades vid granskning 2020.

Utifrån genomförd uppföljande granskning är revisorernas samlade bedömning att utbildningsnämnden delvis har vidtagit tillräckliga åtgärder utifrån revisionsrapportens rekommendationer.

Utifrån genomförd uppföljande granskning rekommenderas utbildningsnämnden att:

1. upprätta ett styrdokument för hur dokument löpande ska revideras och versionshanteras. Det rekommenderas även att de nämnder som saknar styrdokument för informationshantering, upprättar dessa för befintliga system.
2. säkerställa att kommunens varje användare har genomgått utbildning i systemet (V-klass) och det görs löpande åtminstone 1 gång om året.
3. utbilda systemförvaltarna och upprätta en guide för hur de rutinmässigt kan ställa krav mot leverantören för att kontrollera att avtalade rutiner uppfylls som t.ex. backup, restore, spårbarhet och intrångstester.
4. dokumentera beroendet mellan systemet och stödsystemen, för att uppmärksamma eventuella sårbarheter i behörighetshandlingen, så att en säker behörighetskontroll kan säkerställas.

Utbildningsnämnden ska lämna yttrande med förslag till åtgärder för de rekommendationer som ännu inte fullt ut hanterats senast den 30 september 2023.

Förvaltningen har tagit fram ett svar på revisionskrivelsen och vidtagit nödvändiga åtgärder för att svara upp mot rekommendationerna, se bilaga 2.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet bedöms inte medföra några direkta ekonomiska konsekvenser. Vissa kostnader kan eventuellt tillkomma för utbildning, men bedömningen är att de ryms inom rambudget.

Anette Älmdalen
Utbildningsdirektör

Karianne Stensrud
Kvalitetschef

Bilagor

1. Revisionsrapport uppföljande granskning, PwC
2. Revisions svar – Uppföljande granskning intrångsskydd och it-säkerhet

**BOTKYRKA
KOMMUN**

Skickas till

Botkyrka kommuns revisorer

Uppföljande granskning

Botkyrka kommun

April 2023

Jörn Wahlroth

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Botkyrka kommun genomfört en uppföljande granskning av under år 2020 genomförda granskningar; Granskning av tillsynsverksamheten (miljö- och hälsoskyddsnämnden), Granskning av fastighetsunderhåll (teknik- och fastighetsnämnden) och Granskning av intrångsskydd och IT-säkerhet (vård- och omsorgsnämnden, socialnämnden, samt utbildningsnämnden).

Uppföljningen har syftat till att följa upp tidigare granskningar med avseende på nedanstående revisionsfrågorna:

- Vad har åtgärdats av våra påpekanden?
- Vad kvarstår att åtgärda?
- Finns behov av att träffa ansvarig nämnd/förvaltning?

Vår samlade revisionella bedömning är att miljö- och hälsoskyddsnämnden, teknik- och fastighetsnämnden, vård- och omsorgsnämnden, socialnämnden, samt utbildningsnämnden delvis vidtagit tillräckliga åtgärder utifrån revisionsrapporternas rekommendationer. De allra flesta rekommendationerna är bedömda som pågående.

Vi vill från den uppföljande granskningen särskilt lyfta fram vikten av att teknik- och fastighetsnämnden tillser att ett ändamålsenligt fastighetssystem kommer på plats. Detta utgör en viktig grund för ett adekvat arbete med fastighetsunderhåll, samt att fullt ut kunna realisera rekommendationerna i övrigt. Vi gör bedömningen att det finns behov av att träffa teknik- och fastighetsnämnden under år 2023 för att stämma av hur arbetet fortskrider med att realisera rekommendationerna.

Vidare vill vi från granskningen av intrångsskydd och IT-säkerhet särskilt lyfta fram rekommendationen om att utbilda systemförvaltarna och att upprätta guide för att ställa krav mot leverantören avseende kontroll att avtalade rutiner uppfylls som exempelvis backup, restore, spårbarhet och intrångstest. För denna rekommendation hänvisas av förvaltningarna till behov av ett centralt stöd och vi gör bedömningen att det finns behov av att träffa kommunens centrala IT-funktion för att följa upp hur arbetet på central nivå sker med denna fråga, samt i övrigt hur funktionen arbetar med att ge stöd inom området intrångsskydd och IT-säkerhet till kommunens förvaltningar.

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Inledning	3
Bakgrund.....	3
Syfte och revisionsfrågor.....	3
Revisionskriterier.....	3
Avgränsning	3
Metod.....	3
Granskningsresultat	5
Granskning av tillsynsverksamheten	5
Iakttagelser	5
Bedömning.....	7
Granskning av underhåll avseende fastigheter och anläggningar.....	7
Iakttagelser	7
Bedömning.....	11
Granskning av intrångsskydd och IT-säkerhet i verksamhetssystem - <i>Vård- och omsorgsnämnden</i>	11
Iakttagelser	11
Bedömning.....	14
Granskning av intrångsskydd och IT-säkerhet i verksamhetssystem - <i>Socialnämnden</i>	14
Iakttagelser	14
Bedömning.....	18
Granskning av intrångsskydd och IT-säkerhet i verksamhetssystem - <i>Utbildningsnämnden</i>	18
Iakttagelser	18
Bedömning.....	22
Samlad bedömning	22

Inledning

Bakgrund

Revisionsprocessen kan delas in i följande delar: planering, genomförande och uppföljning. Den sista delen av revisionsprocessen är viktig för att säkerställa att genomförd revision får önskad effekt, dvs. att lämnade rekommendationer beaktas.

Syfte och revisionsfrågor

Uppföljningen syftar till att följa upp tidigare granskningar med avseende på nedanstående revisionsfrågor:

- Vad har åtgärdats av våra påpekanden?
- Vad kvarstår att åtgärda?
- Finns behov av att träffa ansvarig nämnd/förvaltning?

Följande granskningar har valts ut för att följas upp under 2022 inom ramen för denna granskning:

- Granskning av tillsynsverksamheten (2020)
- Granskning av fastighetsunderhåll (2020)
- Granskning av intrångsskydd och IT-säkerhet (2020)

Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser och bedömningar.

Kontrollmål och revisionskriterier är utarbetade för de ursprungliga granskningarna som är föremål för uppföljning.

Avgränsning

Avgränsning görs till tidigare genomförda granskningar enligt ovanstående.

Metod

För respektive revisionsgranskning har revisorernas skrivelse, granskat organs yttrande över rapporten och sammanträdesprotokoll från när rapporten behandlades inhämtats. Vidare har inhämtats skriftliga beskrivningar från berörda förvaltningar gällande vilka förändringar som genomförts sedan respektive granskning genomfördes. De skriftliga underlagen från förvaltningarna har kompletterats med samtal/intervjuer.

Resultatet av uppföljningen av respektive granskning redovisas med status enligt följande:

- Rött = Rekommendationen har inte åtgärdats sedan tidigare granskning, vilket medför att relaterad risk och rekommendation kvarstår.

- Gult = Aktiviteter och åtgärder finns planerade eller är under genomförande, dock kvarstår risken då åtgärderna ännu inte är på plats.
- Grönt = Åtgärder och aktiviteter för att begränsa risken har implementerats och underlag har granskats, vilket säkerställer operativ effektivitet i kontrollen.

Granskningsresultat

Granskning av tillsynsverksamheten

laktagelser

Sammanfattande bedömning vid 2020 års granskning

Utifrån genomförd granskning är vår revisionella bedömning att miljö- och hälsoskyddsnämnden inte helt bedriver tillsynsverksamheten på ett ändamålsenligt och effektivt sätt.

Av revisorernas missiv framgår att rapporten översändes till miljö- och hälsoskyddsnämnden för besvarande. Vi kan inte se att något svar på rapporten har behandlats av nämnden.

Uppföljande granskning

Rekommendation och nämndens svar	Status vid uppföljning
<i>Rekommendation till nämnden:</i> - att nämnden säkerställer att basbehovet av tillsyn framgår tydligt av tillsynsplanerna alternativt verksamhetsplanen. Basbehovet är summan av styrd tillsyn och händelsestyrd tillsyn, som nämnden alltid måste ha resurser för att kunna utföra. Detta behov flyttas över direkt från behovsutredningen till tillsynsplanen. <i>Nämndens svar:</i> Det saknas svar från nämnden.	<i>Vad har åtgärdats?</i> Nuvarande behovsutredning har tagits fram för perioden 2021-2023. Av behovsutredningen framgår nämndens behov av styrd tillsyn, behovsprioriterad tillsyn, händelsestyrd tillsyn och skattefinansierad tillsyn för perioden, jämte förvaltningens tillgängliga resurser. Verksamhets- och tillsynsplanen upprättas utifrån behovsutredningen. <i>Vad kvarstår att åtgärda?</i> I behovsutredningen har tydliggjorts tillgängliga resurser. Förvaltningen menar att detta utgör en tillräcklig koppling mellan behovsutredningen och tillsynsplanerna. Vi anser dock att det utifrån rekommendationen finns utrymme för att tydliggöra kopplingen mellan behovsutredningen och hur tillsynsplanen möter behoven.

<i>Rekommendation till nämnden:</i> - att nämnden säkerställer att tillsynsplanerna omfattar samma tidsperiod som behovsutredningen, det vill säga tre år, men är detaljerad och specificerad för ett år i taget. All planerad återkommande tillsyn som nämnden bestämde i behovsutredningen ska synas i tillsynsplanen. <i>Nämndens svar:</i> Det saknas svar från nämnden.	<i>Vad har åtgärdats?</i> Nämndens verksamhets- och tillsynsplan gäller för ett år i taget och det finns koppling till nu gällande behovsutredning. Behovsutredningen grundar sig i resursbehovet utifrån kommande tre års tillsyn. Någon treårig tillsynsplan utifrån behovsutredningen har ej tagit fram. Förvaltningen delar inte uppfattningen om behov av en treårig tillsynsplan. I behovsutredningen har en bedömning gjorts av tillgängliga resurser över treårsperioden i förhållande till det behov av tillsyn som lyfts fram. <i>Vad kvarstår att åtgärda?</i> Någon treårig tillsynsplan tillämpas ej. Förvaltningen delar inte uppfattningen avseende behovet att ta fram en sådan. I behovsutredningen har dock tillgängliga resurser lyfts fram gentemot vart och ett av åren.
<i>Rekommendation till nämnden:</i> - att nämnden beslutar om verksamhetsplanen, eftersom det är nämnden som ska avsätta resurser för den tillsyn som ska ske. <i>Nämndens svar:</i> Det saknas svar från nämnden.	<i>Vad har åtgärdats?</i> Nämnden beslutar årligen om verksamhets- och tillsynsplan och tar även beslut om en omprioritering behöver göras. <i>Vad kvarstår att åtgärda?</i> Bedömningen är att inget kvarstår att åtgärda.
<i>Rekommendation till nämnden:</i> - att nämnden säkerställer att den återrapportering som erhålls inkluderar även resultatet av den oplanerade tillsynen samt verksamhetsplanen.	<i>Vad har åtgärdats?</i> I samband med tertial 1, 2 och 3 till nämnden sker uppföljning utifrån verksamhets- och tillsynsplan med genomförd tillsyn.

<i>Nämndens svar:</i> Det saknas svar från nämnden.	<i>Vad kvarstår att åtgärda?</i> Bedömningen är att inget kvarstår att åtgärda.
<i>Rekommendation till nämnden:</i> - att nämnden säkerställer att den erhåller återrapportering gällande överklagade ärenden samt utfall i nästa instans. Detta i syfte att kunna arbeta riktat för att säkerställa rättssäkerhet i myndighetsutövningen. <i>Nämndens svar:</i> Det saknas svar från nämnden.	<i>Vad har åtgärdats?</i> Samtliga överinstansers avgöranden delges nämnden vid varje sammanträde. Separat redovisning görs av överinstansernas ärenden som är principiella och de som nämnden är intresserad av att få redovisade. <i>Vad kvarstår att åtgärda?</i> Bedömningen är att inget kvarstår att åtgärda.

Bedömning

Vår bedömning är att revisionsrapportens rekommendationer delvis är hanterade. Nämnden fattar årligen beslut om verksamhets- och tillsynsplan. Återkopplingen till nämnden avseende genomförd tillsyn och överinstanser avgöranden har stärkts. Rekommendationen att transparensen kan förbättras mellan resursplanen och verksamhets- och tillsynsplan kvarstår.

Utifrån den uppföljande granskningens resultat gör vi bedömningen att det inte finns behov av att träffa ansvarig nämnd/förvaltning.

Granskning av underhåll avseende fastigheter och anläggningar

lakttagelser

Sammanfattande bedömning vid 2020 års granskning

Efter genomförd granskning är vår bedömning att teknik- och fastighetsnämndens styrning och kontroll avseende underhåll av kommunens fastigheter och anläggningar ej är tillräcklig eller ändamålsenlig ur ekonomisk och verksamhetsmässig synvinkel.

Revisorerna betonade i missivet att de ser allvarligt på de brister som redovisas i rapporten. Utifrån uppsiktsplikten inhämtade revisorerna även svar från kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen och nämnden lämnade ett samordnat svar till revisorerna.

Redan föregående år genomfördes en uppföljning av denna granskning. Bedömningen var då att revisionsrapporten delvis hade resulterat i åtgärder, men att det fanns ett fortsatt behov av att åtgärder vidtas gällande strategiska styrdokument och rutiner.

Uppföljande granskning

Rekommendation och nämndens svar	Status vid uppföljning
<i>Rekommendation till nämnden:</i> För att säkerställa tillräcklig styrning och kontroll avseende fastigheter bör styrdokument såsom fastighetsstrategi och underhållsstrategi arbetas fram. <i>KS och nämndens svar:</i> <i>Kommunstyrelsen och teknik- och fastighetsnämnden stödjer denna rekommendation. Teknik- och fastighetsförvaltningen kommer i samband med omorganisation under 2021 se över vilka styrdokument som behöver uppdateras eller tas fram och där är fastighetsstrategi och underhållsstrategi viktiga dokument där arbete kommer påbörjas under 2021. Såväl fastighetsstrategi som underhållsstrategi bör utgå från kommunens framtida lokalbehov, varför de långsiktiga lokalbehovsplanerna från verksamhetsförvaltningarna är väsentliga underlag.</i>	<i>Vad har åtgärdats?</i> En första generell fastighetsstrategi påbörjades i samarbete med kommunledningsförvaltningen och samhällsbyggnadsförvaltningen under år 2021 och lyftes till kommunledningsgruppen. Ett omtag har nyligen skett med vidareutveckling av fastighetsstrategin i samarbete med kommunstyrelseförvaltningen (tidigare KLF) och samhällsbyggnadsförvaltningen. Avseende underhållsstrategi har en översiktlig inventering av byggnadsbeståndets skick skett under 2020-2021. Denna resulterade i omfattande behov av åtgärder, där en stor andel av fastigheterna har byggnadsdelar och installationer som sedan lång tid tillbaka passerat sin tekniska livslängd. <i>Vad kvarstår att åtgärda?</i> Arbetet med fastighetsstrategin pågår och beräknas vara klar under 2023. Det saknas ännu en underhållsstrategi. Denna påverkas av de ekonomiska förutsättningarna kopplat till behovet.
<i>Rekommendation till nämnden:</i> För att säkerställa korrekt uppföljning och analys av underhållskostnader rekommenderar vi att även	<i>Vad har åtgärdats?</i> Kommunstyrelseförvaltningen har inför 2023 beslutat om en timpenning till grund för bokföring i investerings- och reinvesteringsprojekt. En mall för rapportering har tagits

personalkostnader bokförs på objektsnivå. <i>KS och nämndens svar:</i> <i>En arbetsgrupp med ledning av investeringscontroller på kommunledningsförvaltningen har påbörjat ett arbete med att ta fram rutiner och ett enhetligt arbetssätt för aktivering av egen arbetad tid i kommunens samtliga investeringsprojekt enligt gällande redovisningsregler. I detta arbete kommer även reinvesteringar och övriga investeringsprojekt som avser underhåll att ingå. I och med att omfördelningar kommer att behöva ske mellan investerings- och driftbudget är tidplan för implementering anpassad efter processen för Mål och budget. Arbeta kommer att ske under 2021 och i början av 2022 för att presenteras i samband med förutsättningarna till Mål och budget 2023. Teknik- och fastighetsförvaltningen följer framtagandet av dessa rutiner och deltar vid behov för att till skapa effektiva tidsredovisningsrutiner.</i>	fram och teknik- och fastighetsförvaltningens projektcontroller. <i>Vad kvarstår att åtgärda?</i> Rutinen har ännu ej tillämpats (mars 2023). Tillämpning av rutinen kommer att ske inom kort.
<i>Rekommendation till nämnden:</i> I samband med den pågående statusbesiktningen av fastigheternas tillstånd och skick är det viktigt att utreda vid vilken tidpunkt åtgärder måste vidtas och därmed få kontroll över vilka kostnader fastighetsorganisationen kommer att få över tid och för att kunna fatta strategiska beslut om fastighetsbeståndet. <i>KS och nämndens svar:</i> <i>I fastighetsbeståndets statusbesiktning som påbörjats i viss utsträckning hos teknik- och fastighetsförvaltningen kommer framtida åtgärdsbehov att bedömas.</i>	<i>Vad har åtgärdats?</i> Det finns en omfattande Excellfil över samtliga fastigheters identifierade och ackumulerade underhållsbehov. Samtliga fastigheter är graderade enligt trafikljusmodell. Röda fastigheter behöver åtgärd inom 1-3 år, gula fastigheter inom 3-5 år, gröna fastigheter inom 5-10 år, alternativt längre. Samtliga fastigheters åtgärdsbehov har kostnadsbedömts utifrån Repab:s nyckeltal för fastighetsunderhåll. <i>Vad kvarstår att åtgärda?</i> Vid föregående års uppföljande granskning angavs att ett nytt fastighetssystem som bland annat stöd för underhållsåtgärder förväntades vara i drift till maj 2022.

<i>Under 2021 kommer ett nytt fastighetssystem att handlas upp och implementeras inför verksamhetsåret 2022, i det systemet ska möjligheter skapas för att kunna planera, följa upp och få bättre kontroll på kommande underhållsåtgärder.</i>	Ett fastighetssystem är ännu inte i drift för detta ändamål, vilket ligger till grund för bedömningen "gult". (Se även under nedanstående).
<i>Rekommendation till nämnden:</i> Säkerställ att det finns ändamålsenliga rutiner för hur drift- och underhållsinformation ska dokumenteras och följas upp. <i>KS och nämndens svar:</i> Teknik- och fastighetsförvaltningen kommer i samband med upphandling av nytt fastighetssystem se över rutiner och dokumentation för drift- och underhållsinformation. Arbetet kommer att påbörjas när det nya fastighetssystemet är implementerat vilket enligt plan sker under senare delen av under 2021.	<i>Vad har åtgärdats?</i> Ett omfattande arbete har genomförts för att identifiera fastigheternas status med dess olika komponenter. All besiktningspliktig utrustning har identifierats och rullande besikningsschema upprättats. Rutiner för arbetet är framtagna och arbetet bedrivs systematiskt. Dock saknas fortfarande ett ändamålsenligt systemstöd i form av fastighetssystem. Information återfinns i Excell-dokument. Upphandlingen och implementering av nytt fastighetssystem har pågått under år 2021 och 2022. Arbetet med systemet avbröts i ett sent skede då leverantören inte kunde uppfylla nödvändiga säkerhetskrav. En ny upphandlingsprocess har nu påbörjats. <i>Vad kvarstår att åtgärda?</i> Det kvarstår att upphandla ett ändamålsenligt systemstöd i form av fastighetssystem. Detta ligger till grund för bedömningen "gult". Ett Excellbaserat underlag är sårbart och ger en sämre intern kontroll.
<i>Rekommendation till nämnden:</i> Ta fram nyckeltal för styrning och uppföljningen av underhållsarbetet. <i>KS och nämndens svar:</i>	<i>Vad har åtgärdats?</i> En omfattande inventering av fastigheternas ytor har skett. Flertalet, dock ännu inte samtliga, byggnader är nu uppmätta och ytuppgifterna är därefter justerade. Detta

Kommunstyrelsen och teknik- och fastighetsnämnden stödjer denna rekommendation. Även detta kommer teknik- och fastighetsförvaltningen påbörja under 2021 delvis i samband med ny organisation men framförallt efter upphandling och implementering av nytt fastighetssystem som ska möjliggöra en god framtida nyckeltalsuppföljning.	arbete utgör en grund för att kunna arbeta med nyckeltal. Jämförelse med branschnyckeltal och Repab/Momentums rekommendationer för drift och underhåll av fastigheter pågår. <i>Vad kvarstår att åtgärda?</i> Fortsatt inventering sker av kvarvarande fastigheter som återstår att ytinventera. Jämförelse med andra kommuners nyckeltal för internhyror/drift- och underhållskostnader kommer att ske under 2023.

Bedömning

Vår bedömning är att revisionsrapportens rekommendationer delvis är hanterade. Arbetet har med inventering av fastighetsbeståndet och dess status har kommit längre än vid föregående uppföljande granskning. Samtidigt är ett systemstöd i form av fastighetssystem nödvändigt för att fullt ut realisera rekommendationerna. Ett arbetssätt med denna typ av data i Excell är sårbart vad avser att kunna dokumentera grunddata och behov av åtgärder, samt att följa upp åtgärder, vilket ger en svagare intern kontroll inom området.

Utifrån den uppföljande granskningens resultat gör vi bedömningen att det finns behov av att träffa ansvarig nämnd under år 2023 för att stämma av hur arbetet fortskrider med att realisera rekommendationerna.

Granskning av intrångsskydd och IT-säkerhet i verksamhetssystem - Vård- och omsorgsnämnden

lakttagelser

Sammanfattande bedömning vid 2020 års granskning

Granskningen avsåg att bedöma om vård- och omsorgsnämnden, socialnämnden och utbildningsnämnden säkerställt att informationshanteringen håller en tillräcklig och tillfredsställande nivå för att reducera risker för obehörig åtkomst för tre utvalda IT-system; Socialnämndens system Procapita, Utbildningsnämndens system Vklass och Vård- och omsorgsnämndens system Phoniro Care.

Efter genomförd granskning var bedömningen att det ej var säkerställt att informationshanteringen håller en tillräcklig och tillfredsställande nivå för att reducera risken för obehörig åtkomst.

I rapport och missiv riktades samtliga rekommendationer till tre nämnder med begäran om svar från respektive nämnd.

Uppföljande granskning

Rekommendation och nämndens svar	Status vid uppföljning
<i>Rekommendation till nämnden:</i> -att kommunens nämnder upprättar ett styrdokument för hur dokument löpande ska revideras och versionshanteras. Det rekommenderas även att de nämnder som saknar styrdokument för informationshantering, upprättar dessa för befintliga system. <i>Nämndens svar:</i> <i>Revisionen visar att detta inte uppfylls gällande Phoniro Care. Förvaltningen har påbörjat arbetet med att se över den styrdokumentation som finns om Phoniro Care och för att säkerställa att dokumentationen gällande rutiner och processer är uppdaterade och löpande revideras kommer ett kontrollmoment läggas till i internkontrollplanen.</i>	<i>Vad har åtgärdats?</i> Det uppges att till följd av pandemin har inte arbetet med att ta fram en informationshanteringsplan kunnat prioriteras fullt ut. Det har dock tagits fram en skriftlig rutin för Phoniro Care som är under implementering. Av rutinen framgår processen kring ansvar, behörighet och utbildning. Rutinen ska följas upp regelbundet och uppdateras vid förändring. <i>Vad kvarstår att åtgärda?</i> Det saknas ännu ett styrdokument för informationshantering, samt för hur dokument fortlöpande ska revideras och versionshanteras. Framtagen rutin för hantering av systemet kommer att implementeras i berörda verksamheter under våren 2023. Av svaret framgick att rutiner och processer inom området skulle omfattas av nämndens internkontrollplan. Så har inte varit fallet.
<i>Rekommendation till nämnden:</i> - att man säkerställer att kommunens varje användare har genomgått utbildning i systemet och det görs löpande åtminstone 1 gång om året.	<i>Vad har åtgärdats?</i> För att säkerställa att alla berörda användare har kunskap i systemet framgår i framtagna rutin att närmaste chef ansvarar för att följa upp att medarbetare använder systemet på

<i>Nämndens svar:</i> <i>Revisionen visade att detta var delvis uppfyllt för Phoniro Care men att det inte finns rutiner för uppföljning. Användare får inte behörighet till systemet utan genomgången utbildning. Förvaltningen har påbörjat arbetet med att fram rutiner för uppföljning.</i>	ett korrekt sätt. I och med att medarbetare inte får tillgång till systemet utan genomgången utbildning bedöms inget behov av årlig utbildning om inget annat framgår vid chefens uppföljning. I dessa fall erbjuds utbildning på nytt enligt rutinen. <i>Vad kvarstår att åtgärda?</i> Bedömningen är att inget kvarstår att åtgärda.
<i>Rekommendation till nämnden:</i> - att Botkyrka utbildar systemförvaltarna och upprättar en guide för hur de rutinmässigt kan ställa krav mot leverantören för att kontrollera att avtalade rutiner uppfylls som t.ex. backup, restore, spårbarhet och intrångstester. <i>Nämndens svar:</i> <i>Revisionen visar att det finns bra rutiner hos leverantören men det finns en kompetensbrist på förvaltningen och hos systemförvaltare över vilka krav som behöver ställas mot leverantören.</i> <i>Det pågår ett förändringsarbete inom kommunen för att övergå till leverantörsstyrning som innebär att IT-enheten, där den tekniska kompetensen finns, får ansvar i att stötta förvaltningarna i att ställa krav på leverantörerna. Rutiner kommer tas fram tillsammans med IT-enheten för att säkerställa att intrång- och säkerhetstester genomförs regelbundet. Implementering av det nya arbetssättet mellan förvaltningarna och IT-enheten kommer ske under hösten 2020.</i>	<i>Vad har åtgärdats?</i> Den återkoppling som förvaltningen fått från central IT-funktion (Digital utveckling) gällande arbetet med leverantörsstyrning är att ett arbete påbörjats med att ta fram en strategi och principer kopplat till styrningsfrågan. Än så länge saknas en samverkansmodell, ramverk och roller, men målet är att ha leverantörsstyrning på plats under 2023 för att kunna hantera frågor kring backup, restore, spårbarhet och intrångstester. <i>Vad kvarstår att åtgärda?</i> Som framgår av ovanstående är åtgärder utifrån rekommendationen för närvarande ett pågående arbete.

<i>Rekommendation till nämnden:</i> -att förvaltningen dokumenterar beroendet mellan systemet och stödsystemen, för att uppmärksamma eventuella sårbarheter i behörighetshanteringen, så att en säker behörighetskontroll kan säkerställas. <i>Nämndens svar:</i> <i>Revisionen visar att förvaltningen saknar dokumenterade rutiner för behörighetskontroll. Det finns en hel del rutiner på förvaltningen kring behörighetskontroll och det pågår ett arbete med att ta fram en riktlinje för behörigheter som beräknas vara klar 2020-12-01. Förvaltningen kommer även ta fram rutiner för uppföljning av behörighetskontroll.</i>	<i>Vad har åtgärdats?</i> Det uppges att arbetet till följd av pandemin försenats, men en riktlinje för behörighet i system är nu framtagen och kommer under våren förankras inom förvaltningen. Det finns inget beroende mellan Phoniro Care och stödsystem som påverkar behörighetshanteringen. Det finns i praktiken ett arbetssätt för behörighetskontroll. <i>Vad kvarstår att åtgärda?</i> Det kvarstår att implementera framtagen riktlinje och att dokumentera den rutin som tillämpas. Det uppges att detta arbete kommer att slutföras under våren 2023

Bedömning

Vår bedömning är att revisionsrapportens rekommendationer delvis är hanterade. För vissa dokument kvarstår att ta fram dessa, medan det för andra dokument kvarstår ett implementeringsarbete. Gällande arbetet med att rutinemässigt kunna ställa krav mot leverantören för att kontrollera att avtalade rutiner uppfylls som exempelvis backup, restore, spårbarhet och intrångstester, hänvisas av förvaltningen till ett kommungemensamt arbete på för kommunen central IT-nivå.

Utifrån den uppföljande granskningens resultat gör vi bedömningen att det inte finns behov av att träffa ansvarig nämnd/förvaltning. Däremot att träffa kommunens centrala IT-funktion för att följa upp hur arbetet på central nivå sker för att säkerställa kontroll och uppföljning av systemleverantörer, samt i övrigt hur funktionen arbetar med att ge stöd inom området intrångsskydd och IT-säkerhet till kommunens förvaltningar.

Granskning av intrångsskydd och IT-säkerhet i verksamhetssystem - Socialnämnden

lakttagelser

Sammanfattande bedömning vid 2020 års granskning

Granskningen avsåg att bedöma om vård- och omsorgsnämnden, socialnämnden och utbildningsnämnden säkerställt att informationshanteringen håller en tillräcklig och tillfredsställande nivå för att reducera risker för obehörig åtkomst för tre utvalda IT-system; Socialnämndens system Procapita, Utbildningsnämndens system Vklass och Vård- och omsorgsnämndens system Phoniro Care.

Efter genomförd granskning var bedömningen att det ej var säkerställt att informationshanteringen håller en tillräcklig och tillfredsställande nivå för att reducera risken för obehörig åtkomst.

I rapport och missiv riktades samtliga rekommendationer till tre nämnder med begäran om svar från respektive nämnd.

Uppföljande granskning

Rekommendation och nämndens svar	Status vid uppföljning
<i>Rekommendation till nämnden:</i> -att kommunens nämnder upprättar ett styrdokument för hur dokument löpande ska revideras och versionshanteras. Det rekommenderas även att de nämnder som saknar styrdokument för informationshantering, upprättar dessa för befintliga system. <i>Nämndens svar:</i> <i>Revisionen visar att detta är delvis uppfyllt gällande Procapita. Socialförvaltningen har en informationshanteringsplan som beskriver hur information övergripande ska hanteras i alla olika system som finns inom förvaltningen. Det finns också en mängd styrdokument och enhetsanpassade guider som täcker in större delen av hanteringen/handläggningen i Procapita. Det som saknats tidigare är att visa att dokumentation uppdateras kontinuerligt och versionshanteras. Alla ändringar i dokument och riktlinjer har nu börjat versionhanteras för att leva upp till rekommendationen. För att säkerställa att dokumentationen</i>	<i>Vad har åtgärdats?</i> En ny och uppdaterad informationshanteringsplan togs fram augusti 2022. Den är mer tydlig och mer omfattande än tidigare. Alla styrdokument och riktlinjer versionshanteras men det saknas fortfarande ett övergripande styrdokument som beskriver detta. <i>Vad kvarstår att åtgärda?</i> Ett övergripande styrdokument kommer inom kort att tas fram vad avser hur dokument löpande ska revideras och versionshanteras. Av svaret framgick att rutiner och processer inom området skulle omfattas av nämndens internkontrollplan. Så har inte varit fallet.

<i>gällande rutiner och processer är uppdaterade och löpande revideras enligt god praxis föreslås det läggas som kontrollmoment i internkontrollplanen att se över och uppdatera all dokumentation gällande informationshantering i Procapita.</i>	
<i>Rekommendation till nämnden:</i> - att man säkerställer att kommunens varje användare har genomgått utbildning i systemet och det görs löpande åtminstone 1 gång om året. <i>Nämndens svar:</i> <i>Revisionen visade att detta var delvis uppfyllt för Procapita men att det saknades kontroll över att nya handläggare tagit del av den utbildning och information som finns gällande informationssäkerhet. Åtgärd för detta är redan genomförd i och med det sedan sommaren är etablerad rutin att skicka en digital nanoutbildning till alla nya medarbetare som de måste genomföra innan de får tillgång och kan arbeta i Procapita. Utbildningen tar bland annat upp en del säkerhetsrelaterade element, som regler för inloggning och sekretess. Systemförvaltare kontrollerar sedan tekniskt att medarbetaren har genomgått utbildningen, och hur lång tid det tog, innan behörigheten slås på. Ett samarbete mellan systemförvaltare av Procapita och förvaltningens dataskyddsbud har påbörjats för att med stöd av ett årshjul följa upp att alla användare har tillräcklig information för att på ett säkert sätt arbeta i systemet.</i>	<i>Vad har åtgärdats?</i> Alla nya medarbetare genomgår en obligatorisk digital utbildning som tar upp bland annat informationssäkerhet och regler för sekretess och loggning. Utbildningen är en förutsättning för tillgång till systemet. (Sammanfaller med nämndens tidigare svar om redan genomförd åtgärd). Det finns en plan att ta fram ytterligare en obligatorisk Nanoutbildning riktad till alla medarbetare inom förvaltningen en gång per år. Den ska inte specifikt handla om systemet Procapita utan ta upp generell informations-säkerhet. Planen är att utbildningen ska bli klar till sommaren. <i>Vad kvarstår att åtgärda?</i> Bedömningen är att inget kvarstår att åtgärda. Att utveckla det årshjul som beskrivs i nämndens svar har dock inte realiserats.
<i>Rekommendation till nämnden:</i> - att Botkyrka utbildar systemförvaltarna och upprättar en guide för hur de rutinemässigt kan ställa krav mot leverantören för att kontrollera att	<i>Vad har åtgärdats?</i> Den nya modellen för leverantörsstyrning som var planerad utgick från ett större stöd från i kommunen centrala IT-enhet. Sedan nämndens svar har inte något ytterligare stöd

avtalade rutiner uppfylls som t.ex. backup, restore, spårbarhet och intrångstester. <i>Nämndens svar:</i> <i>Revisionen visar att det finns bra rutiner hos leverantören Tieto men det finns en kompetensbrist hos förvaltningen/systemförvaltare över vilka krav som behöver ställas mot leverantören. Under våren 2020 beslutade Strategisk grupp organisationsutveckling (SGO) om en ny modell för leverantörsstyrning som utgår ifrån att IT-enheten kommer ta större ansvar i kontakten med leverantörerna och har ansvar för att framöver stödja förvaltningarna i detta arbete. Tidigare låg allt ansvar på de enskilda förvaltningarna som de facto inte besitter den tekniska kompetensen som krävs för att kunna ställa rätta krav på leverantören. Bedömningen är att det förändrade arbetssättet där IT-enheten tar större ansvar kommer leda till en kompetenshöjning hos systemförvaltarna och att adekvata krav kommer ställas på leverantören. Rutiner kommer tas fram tillsammans med IT-enheten för att säkerställa att intrång- och säkerhetstester genomförs regelbundet. Implementering av det nya arbetssättet mellan förvaltningarna och IT-enheten kommer ske under hösten 2020.</i>	förevarit till förvaltningens systemförvaltare från den centrala IT-enheten än vad som tidigare förelåg. Det pågår på den för kommunen centrala nivån ett arbete med hur arbetet med informationsförvaltning ska ske på ett mer strukturerat sätt, samt att samordna detta med frågor kring systemförvaltning samt informationssäkerhet. På den centrala nivån har även i ny organisation arbetats fram med nya roller inom kommunstyrelseförvaltningen, där förvaltningarna framöver ska erhålla stöd, bl a vad avser framöver bättre kunna kontrollera leverantörerna av system. I samband med systemupphandling under år 2022 har dock stöd erhållits i samband med arbetet med KLASSA systemet. <i>Vad kvarstår att åtgärda?</i> Det har kommunicerats att förvaltningarna kommer få ett centralt stöd i frågorna, men inte närmare hur eller när i tiden detta ska ske. Inom förvaltningen kommer tjänsteperson att genomgå särskild utbildning inom området under våren 2023 för att stärka förvaltningens egna kompetens, bl a i relation till systemleverantören.
<i>Rekommendation till nämnden:</i> PwC rekommenderar att förvaltningen dokumenterar beroendet mellan systemet och stödsystemen, för att uppmärksamma eventuella sårbarheter i behörighetshanteringen,	<i>Vad har åtgärdats?</i> Det uppges att det inte finns något tekniskt beroende mellan stödsystemen och Procapita, utan manuell hantering av användare.

så att en säker behörighetskontroll kan säkerställas. <i>Nämndens svar:</i> Det framgår i revisionen att det finns bra rutiner för att se till att ingen obehörig har tillgång till information i Procapita som den inte har rätt till. Till exempel finns samarbete med Lönekontoret som varje månad skickar listor på de som avslutat sin anställning och dokumentation som visar alla anställdas roller och behörigheter. En planerad åtgärd är att sammanställa de rutiner som finns till ett och samma dokument så att det blir tydligare. Det finns också behov att dokumentera och implementera rutin för hur det går till när en anställd byter enhet, och behöver få ny behörighet, eftersom detta ofta missas att anmälas från närmaste chef till systemförvaltare. Åtgärderna är planerade att vara genomförda till den sista november 2020.	Förändringar har skett sedan granskningen. Det skickas inte längre listor från lönekontoret, utan förvaltningen tar själva månatligen ut dessa. Dessa listor ligger till grund för att i vid förändringar i anställningsförhållande ta bort behörighet. För nya behörigheter finns särskilt framtaget beställningsformulär. Rutiner har tagits fram som huvudsakligen ligger i linje med nämndens svar. <i>Vad kvarstår att åtgärda?</i> Bedömningen är att inget kvarstår att åtgärda.

Bedömning

Vår bedömning är att revisionsrapportens rekommendationer delvis är hanterade. Styrande dokument och rutiner är till stora delar på plats. Gällande arbetet med att rutinmässigt kunna ställa krav mot leverantören för att kontrollera att avtalade rutiner uppfylls som exempelvis backup, restore, spårbarhet och intrångstester, hänvisas av förvaltningen till ett kommungemensamt arbete på central IT-nivå.

Utifrån den uppföljande granskningens resultat gör vi bedömningen att det inte finns behov av att träffa ansvarig nämnd/förvaltning. Däremot att träffa kommunens centrala IT-funktion för att följa upp hur arbetet på central nivå sker för att säkerställa kontroll och uppföljning av systemleverantörer, samt i övrigt hur funktionen arbetar med att ge stöd inom området intrångsskydd och IT-säkerhet till kommunens förvaltningar.

Granskning av intrångsskydd och IT-säkerhet i verksamhetssystem - Utbildningsnämnden

lakttagelser

Sammanfattande bedömning vid 2020 års granskning

Granskningen avsåg att bedöma om vård- och omsorgsnämnden, socialnämnden och utbildningsnämnden säkerställt att informationshanteringen håller en tillräcklig och

tillfredsställande nivå för att reducera risker för obehörig åtkomst för tre utvalda IT-system; Socialnämndens system Procapita, Utbildningsnämndens system Vklass och Vård- och omsorgsnämndens system Phoniro Care.

Efter genomförd granskning var bedömningen att det ej var säkerställt att informationshanteringen håller en tillräcklig och tillfredsställande nivå för att reducera risken för obehörig åtkomst.

I rapport och missiv riktades samtliga rekommendationer till tre nämnder med begäran om svar från respektive nämnd.

Uppföljande granskning

Rekommendation och nämndens svar	Status vid uppföljning
<i>Rekommendation till nämnden:</i> -att kommunens nämnder upprättar ett styrdokument för hur dokument löpande ska revideras och versionshanteras. Det rekommenderas även att de nämnder som saknar styrdokument för informationshantering, upprättar dessa för befintliga system. <i>Nämndens svar:</i> <i>Utbildningsförvaltningen håller på med upprättandet av en ny informationshanteringsplan som beräknas vara färdigställd under hösten 2020.</i> <i>Informationshanteringsplanen omfattar bland annat vem som är ansvarig för olika typer av information samt hur denna ska hanteras. Nu gällande dokumenthanteringsplan är inte fullt uppdaterad och innehåller vissa brister. Utbildningsnämnden gör bedömningen att den nya informationshanteringsplanen som ersätter dokumenthanteringsplanen kommer att motsvara revisorernas rekommendation.</i> <i>Utöver informationshanteringsplanen har utbildningsförvaltningen genomfört en ny klassning av</i>	<i>Vad har åtgärdats?</i> Förvaltningen har tagit fram en informationshanteringsplan. Planen är dock inte antagen i nämnd på grund av att kommunstyrelseförvaltningen inte är klara med de kommungemensamma riktlinjerna. Den preliminära tidplanen är att KSF ska behandla ärendet under våren 2023. När riktlinjerna blir antagna kan informationssäkerhetsplanen antas i utbildningsnämnden. <i>Vad kvarstår att åtgärda?</i> Se ovanstående.

systemet med hjälp av självskattningsverktyget KLASSA och kommer revidera handlingsplanen utefter den nya bedömningen. Förvaltningen kommer varje år att revidera handlingsplanen för att säkerställa att befintliga system bibehåller den säkerhet som krävs. Handlingsplanen kommer att implementeras fullt ut i det nya upphandlade systemet.	
<i>Rekommendation till nämnden:</i> - att man säkerställer att kommunens varje användare har genomgått utbildning i systemet och det görs löpande åtminstone 1 gång om året. <i>Nämndens svar:</i> <i>Utbildningsförvaltningen anordnar årligen utbildningar för alla anställda som använder Vklass. Utbildningen innehåller för närvarande inte perspektivet informationssäkerhet och upplägget för utbildningen kommer därför att revideras. Från och med nu kommer utbildningen att omfatta informationssäkerhet. Förvaltningen kommer även att ta fram en webbaserad utbildning för befintlig personal i utbildningsförvaltningen. Utbildningen kommer att finnas tillgänglig nästa läsår. På så sätt kan förvaltningen säkerställa att alla som arbetar i Vklass och kommunens övriga system har fått nödvändig utbildning kring IT-säkerhet.</i> <i>Med anledning av att Botkyrka kommuns inloggning används i många system, bland annat Vklass, önskar utbildningsnämnden att informationssäkerhetsutbildningar på sikt anordnas centralt av kommunledningsförvaltningen då konton är kommungemensamt.</i>	<i>Vad har åtgärdats?</i> Utbildningsförvaltningen uppger att kommunens anställda erbjuds utbildning regelbundet en ggr per år, samt skraddarsyr utbildning efter behov och förfrågan. Utbildningen är dock inte obligatorisk. Det som lyfts fram i utbildningen är användarorienterad information och saknar allmän information om informationssäkerhet. Förvaltningen lyfter fram att de anser att ansvaret för informationssäkerhetsperspektivet ligger på KSF eftersom det är ett kommunövergripande behov. <i>Vad kvarstår att åtgärda?</i> Det saknas en utbildning motsvarande den som framgår av rekommendation och nämndens svar.
<i>Rekommendation till nämnden:</i>	<i>Vad har åtgärdats?</i>

- att Botkyrka utbildar systemförvaltarna och upprättar en guide för hur de rutinmässigt kan ställa krav mot leverantören för att kontrollera att avtalade rutiner uppfylls som t.ex. backup, restore, spårbarhet och intrångstester. <i>Nämndens svar:</i> <i>Utbildningsförvaltningen har regelbundna samverkansmöten med leverantören där informationssäkerhet kommer att vara en stående punkt på dagordningen. Utbildningsförvaltningen har också tagit hjälp av kommunens informationssäkerhetsansvarig för att förbättra rutiner och höja kunskapen om informationssäkerhet inom utbildningsförvaltningen.</i> <i>Kompleta riktlinjer och processer avseende rutiner för till exempel backup, restore, spårbarhet och intrångstester kommer att upprättas för den nya lärplattformen. Detta är en viktig del i kravställningen inför kommande upphandling.</i>	Upphandling har helt nyligen genomförts, där kommunens gemensamma grund för att arbeta med KLASSA har tillämpats. Bedömningen är att det inom förvaltningen saknas krav för att möta rekommendationen vad avser kontroll av leverantör. I detta avseende hänvisas till en för kommunen central samverkan. <i>Vad kvarstår att åtgärda?</i> Ett arbete sker på central nivå för att kunna möta rekommendationen och utgöra ett stöd i hela organisationen.
<i>Rekommendation till nämnden:</i> PwC rekommenderar att förvaltningen dokumenterar beroendet mellan systemet och stödsystemen, för att uppmärksamma eventuella sårbarheter i behörighetshanteringen, så att en säker behörighetskontroll kan säkerställas. <i>Nämndens svar:</i> <i>Utbildningsförvaltningen har gjort en dokumentation för behörighetshantering i Vklass och det kan konstateras att systemet har vissa brister. Idag finns det endast ett fåtal behörighetsroller vilket ger begränsade möjligheter till behörighetsstyrning. Inför kommande</i>	<i>Vad har åtgärdats?</i> En generell lista över förvaltningens verksamhetssystem och dess olika beroenden har uppförts varav Vklass är en komponent. Målet är att kartlägga flöden av data och synliggöra säkerhetsbrister. Projektet går ut på att kartlägga systemberoenden. För behörigheter finns rutiner som styrs av delegation och system. <i>Vad kvarstår att åtgärda?</i> Se ovanstående.

<i>upphandling är behörighetsstyrningen en viktig del i kravställningen som förvaltningen får ut med hjälp av självskattningsverktyget KLASSA. Nya rutiner och processer kommer att dokumenteras kring behörighetskontroller i det nya systemet.</i>	

Bedömning

Vår bedömning är att revisionsrapportens rekommendationer delvis är hanterade. Styrande dokument och rutiner är delvis på plats, men det saknas fortfarande en obligatorisk utbildning i informationssäkerhet för tillgång till systemet. Gällande arbetet med att rutinmässigt kunna ställa krav mot leverantören för att kontrollera att avtalade rutiner uppfylls som exempelvis backup, restore, spårbarhet och intrångstester, hänvisas från förvaltningen till ett kommungemensamt arbete på central IT-nivå.

Utifrån den uppföljande granskningens resultat gör vi bedömningen att det inte finns behov av att träffa ansvarig nämnd/förvaltning. Däremot att träffa kommunens centrala IT-funktion för att följa upp hur arbetet på central nivå sker för att säkerställa kontroll och uppföljning av systemleverantörer, samt i övrigt hur funktionen arbetar med att ge stöd inom området intrångsskydd och IT-säkerhet till kommunens förvaltningar.

Samlad bedömning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Botkyrka kommun genomfört uppföljande granskning på av under år 2020 genomförda granskningar; Granskning av tillsynsverksamheten (miljö- och hälsoskyddsnämnden), Granskning av fastighetsunderhåll (teknik- och fastighetsnämnden) och Granskning av intrångsskydd och IT-säkerhet (vård- och omsorgsnämnden, socialnämnden, samt utbildningsnämnden).

Uppföljningen har syftat till att följa upp tidigare granskningar med avseende på nedanstående revisionsfrågorna:

- Vad har åtgärdats av våra påpekanden?
- Vad kvarstår att åtgärda?
- Finns behov av att träffa ansvarig nämnd/förvaltning?

Vår samlade revisionella bedömning är att miljö- och hälsoskyddsnämnden, teknik- och fastighetsnämnden, vård- och omsorgsnämnden, socialnämnden, samt utbildningsnämnden delvis vidtagit tillräckliga åtgärder utifrån revisionsrapporternas rekommendationer. De allra flesta rekommendationerna är bedömda som pågående.

Vi vill från den uppföljande granskningen särskilt lyfta fram vikten av att teknik- och fastighetsnämnden tillser att ett ändamålsenligt fastighetssystem kommer på plats. Detta utgör en viktig grund för ett adekvat arbete med fastighetsunderhåll, samt att fullt ut kunna realisera rekommendationerna i övrigt. Vi gör bedömningen att det finns behov av att träffa teknik- och fastighetsnämnden under år 2023 för att stämma av hur arbetet fortskrider med att realisera rekommendationerna.

Vidare vill vi från granskningen av intrångsskydd och IT-säkerhet särskilt lyfta fram rekommendationen om att utbilda systemförvaltarna och att upprätta guide för att ställa krav mot leverantören avseende kontroll att avtalade rutiner uppfylls som exempelvis backup, restore, spårbarhet och intrångstest. För denna rekommendation hänvisas av förvaltningarna till behov av ett centralt stöd och vi gör bedömningen att det finns behov av att träffa kommunens centrala IT-funktion för att följa upp hur arbetet på central nivå sker med denna fråga, samt i övrigt hur funktionen arbetar med att ge stöd inom området intrångsskydd och IT-säkerhet till kommunens förvaltningar.

2022-04-11

Rebecka Hansson

Jörn Wahlroth

Uppdragsledare

Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Botkyrka kommun enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.

REVISIONSSVAR

Utbildningsnämnden

Dnr: UN/2020:00256

2023-09-30

Revisions svar – Uppföljande granskning intrångsskydd och it-säkerhet

Revisorerna emotser utbildningsnämndens yttrande med förslag till åtgärder för de rekommendationer som ännu inte fullt ut hanterats senast 2023-09-30.

Utifrån genomförd granskning rekommenderas utbildningsnämnden att:

1. upprätta ett styrdokument för hur dokument löpande ska revideras och versionshanteras. Det rekommenderas även att de nämnder som saknar styrdokument för informationshantering, upprättar dessa för befintliga system.
2. säkerställa att kommunens varje användare har genomgått utbildning i systemet (V-klass) och det görs löpande åtminstone 1 gång om året.
3. utbilda systemförvaltarna och upprätta en guide för hur de rutinmässigt kan ställa krav mot leverantören för att kontrollera att avtalade rutiner uppfylls som t.ex. backup, restore, spårbarhet och intrångstester.
4. dokumentera beroendet mellan systemet och stödsystemen, för att uppmärksamma eventuella sårbarheter i behörighetshanteringen, så att en säker behörighetskontroll kan säkerställas.

Revisions svar

Utbildningsnämnden konstaterar att arbete kvarstår för att åtgärda kvarvarande brister efter revisionsgranskningarna.

Förvaltningens ledningsgrupp har tagit del av revisionsrapporten och återkopplingen från revisorerna kommer att bli en del av förvaltningens utvecklingsarbete. För att svara upp mot rekommendationerna kommer åtgärder att vidtas i enlighet med följande.

Rekommendation 1

Utbildningsnämnden rekommenderas att upprätta ett styrdokument för hur dokument löpande ska revideras och versionshanteras. Det rekommenderas även att de nämnder som saknar styrdokument för informationshantering, upprättar dessa för befintliga system.

Utbildningsnämnden fattade den 30 maj 2023 beslut om en ny

informationshanteringsplan. Utbildningsnämnden anser därför att revisionens rekommendation är åtgärdad.

Rekommendation 2

Utbildningsnämnden rekommenderas att säkerställa att kommunens varje användare har genomgått utbildning i systemet (V-klass) och det görs löpande åtminstone 1 gång om året.

Utbildningsnämnden erbjuder sedan flera år tillbaka utbildningar i V-klass för nyanställda. Från och med januari 2024 kommer personuppgifts- och it-säkerhet ingå i utbildningen.

Förvaltningen kommer att se över hur en obligatorisk årlig utbildning ska utformas, där personuppgifts- och it-säkerhet ingår, både för nyanställda och befintliga medarbetare.

Rekommendation 3

Utbildningsnämnden rekommenderas att utbilda systemförvaltarna och upprätta en guide för hur de rutinmässigt kan ställa krav mot leverantören för att kontrollera att avtalade rutiner uppfylls som t.ex. backup, restore, spårbarhet och intrångstester.

Samarbete med kommunstyrelseförvaltningen (KSF) pågår ännu för att ta fram en guide för systemförvaltare. Utbildningsförvaltningen behöver samverka med informationssäkerhetsansvarig och digital utveckling på KSF för att säkerställa den årliga uppföljningen med leverantör, så att de krav som ställs följs. Guiderna förväntas vara klara under tidigare delen av vårterminen 2024. I samband med detta kommer systemförvaltare utbildas.

Rekommendation 4

Utbildningsnämnden rekommenderas att dokumentera beroendet mellan systemet och stödsystemen, för att uppmärksamma eventuella sårbarheter i behörighetshanteringen, så att en säker behörighetskontroll kan säkerställas.

Utbildningsförvaltningen fortsätter utredning av systemberoendet för att kunna skapa rutiner för att säkerställa behörighetshanteringen. Rutinerna förväntas vara klara under våren 2024.

ORDFÖRANDEFÖRSLAG

BOTKYRKA
KOMMUN

Utbildningsnämnd

Kod: 1.1.3.1

Yasemin Ergül

Dnr: UN/2023:00531

Revisionsvar – Uppföljande granskning digitalisering

Förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens förslag till svar på revisionsrapport och överlämnar det till kommunens revisorer.
2. Utbildningsnämnden ger förvaltningen i uppdrag att säkerställa att aktiviteter/insatser med en tydlig koppling till nämndmålen avseende digitalisering ingår i verksamhetsplaner för 2024.

Sammanfattning av ärendet

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Botkyrka kommun genomfört en uppföljande granskning av kommunens arbete med digitalisering. Syftet med granskningen var att bedöma om granskade nämnder och kommunstyrelsen vidtagit tillräckliga åtgärder med anledning av den bedömning och de åtgärdsförslag som lämnats i genomförda granskning av digitalisering 2020.

Utifrån genomförd granskning är den samlade bedömningen att utbildningsnämnden inte helt har vidtagit tillräckliga åtgärder utifrån de åtgärdsförslag som lämnades 2020.

Förvaltningen har tagit fram ett svar på revisionskrivelsen och vidtagit nödvändiga åtgärder för att svara upp mot rekommendationerna.

TJÄNSTESKRIVELSE

BOTKYRKA
KOMMUN

Utbildningsnämnd

Utbildningsförvaltningen

Kod: 1.1.3.1

Karianne Stensrud

Dnr: UN/2023:00531

Revisionssvar – Uppföljande granskning digitalisering

Förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens förslag till svar på revisionsrapport och överlämnar det till kommunens revisorer.
2. Utbildningsnämnden ger förvaltningen i uppdrag att säkerställa att aktiviteter/insatser med en tydlig koppling till nämndmålen avseende digitalisering ingår i verksamhetsplaner för 2024.

Sammanfattning av ärendet

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Botkyrka kommun genomfört en uppföljande granskning av kommunens arbete med digitalisering. Syftet med granskningen var att bedöma om granskade nämnder och kommunstyrelsen vidtagit tillräckliga åtgärder med anledning av den bedömning och de åtgärdsförslag som lämnats i genomförda granskning av digitalisering 2020.

Utifrån genomförd granskning är den samlade bedömningen att utbildningsnämnden inte helt har vidtagit tillräckliga åtgärder utifrån de åtgärdsförslag som lämnades 2020.

Förvaltningen har tagit fram ett svar på revisionskrivelsen och vidtagit nödvändiga åtgärder för att svara upp mot rekommendationerna.

Ärendet

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Botkyrka kommun genomfört en uppföljande granskning av kommunens arbete med digitalisering. Syftet med granskningen var att bedöma om granskade nämnder och kommunstyrelsen vidtagit tillräckliga åtgärder med anledning av den bedömning och de åtgärdsförslag som lämnats i genomförda granskning av digitalisering 2020.

Utifrån genomförd granskning är den samlade bedömningen att utbildningsnämnden inte helt har vidtagit tillräckliga åtgärder utifrån de åtgärdsförslag som lämnades 2020.

Utifrån genomförd uppföljande granskning rekommenderas utbildningsnämnden att säkerställa att aktiviteter/handlingsplaner med en tydlig koppling till nämndmålen avseende digitalisering etableras.

Revisorerna översänder rapporten till kommunstyrelsen och granskade nämnder för yttrande. Svaret ställs till kommunens revisorer och ska vara revisorerna tillhanda senast den 30 september 2023.

Förvaltningen har tagit fram ett svar på revisionskrivelsen och vidtagit nödvändiga åtgärder för att svara upp mot rekommendationerna, se bilaga 2.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet bedöms inte medföra några direkta ekonomiska konsekvenser.

Anette Älmdalen
Utbildningsdirektör

Karianne Stensrud
Kvalitetschef

Bilagor

1. Revisionsrapport uppföljande granskning digitalisering, PwC
2. Revisions svar – Uppföljande granskning digitalisering

Skickas till

Botkyrka kommuns revisorer

Uppföljande granskning digitalisering

Botkyrka kommun

Juni 2023

Kvalitetssäkrare: Rebecka Hansson

Projektledare: Markus Månsson

Projektmedlemmar: Daniel Menschik och Frida Jansson

Innehållsförteckning

	Sida
1. Inledning	5-7
2. Granskningsresultat	8-14
3. Revisionell bedömning	15-16
4. Bilagor	17-19

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Botkyrka kommun genomfört en uppföljande granskning av kommunens arbete med digitalisering. Syftet med granskningen är att bedöma om granskade nämnder och kommunstyrelsen vidtagit tillräckliga åtgärder med anledning av den bedömning och de åtgärdsförslag som lämnats i genomförda granskning av digitalisering 2020.

Utifrån genomförd granskning är vår **samlade bedömning** att kommunstyrelsen och de granskade nämnderna **inte helt** har vidtagit tillräckliga åtgärder utifrån de åtgärdsförslag som lämnades 2020.

Granskningen har utgått från tre revisionsfrågor. Nedan anges bedömning för respektive revisionsfråga. För fullständiga bedömningar se respektive revisionsfråga i rapporten eller det avslutande avsnittet "Samlad bedömning".

Revisionsfrågor	Bedömning
Har kommunstyrelsen samt berörda nämnder säkerställt att mål för digitaliseringsarbete tagits fram på kommunövergripande nivå samt inom kommunens nämnder?	
Har handlingsplaner relaterat till framtagna digitaliseringsstrategi arbetats fram för respektive nämnd?	
Följs arbetet med digitalisering upp kontinuerligt?	

Rekommendationer

Mot bakgrund av vad som har framkommit i granskningen lämnas följande rekommendationer.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att:

- ❖ Besluta om kommunen ska arbeta med en kommunövergripande digitaliseringsstrategi. Beslutet bör därefter förankras med relevanta parter i organisationen.
- ❖ Tydliggöra om policyn för digitalisering ska finnas kvar som styrande dokument i kommunen. Om den ska finnas kvar bör den revideras samt implementeras och förankras i organisationen.
- ❖ Säkerställa att perspektivet informationssäkerhet inkluderas på ett ändamålsenligt sätt i arbetet med digitalisering.

Vi rekommenderar utbildningsnämnden att:

- ❖ Säkerställa att aktiviteter/handlingsplaner med en tydlig koppling till nämndmålen avseende digitalisering etableras.

1

Inledning

Inledning

Bakgrund

Under 2020 genomförde revisorerna en granskning av kommunstyrelsens styrning av digitaliseringsarbetet och huruvida adekvata förutsättningar fanns för att kommunen skulle bli lyckosam i sitt arbete. Bedömningen var att kommunstyrelsens styrning, ledning, uppföljning och kontroll av digitaliseringsarbetet i huvudsak var tillräcklig. Revisorerna betonade dock vikten av att på en övergripande nivå tydliggöra syfte och målsättningar för kommunens digitaliseringsarbete. Digitaliseringsarbetet behövde även konkretiseras i den kommunala organisationen med en tydlig koppling till det övergripande syftet och målen. Mot bakgrund av genomförd granskning lämnades två rekommendationer:

- För att ytterligare tydliggöra och förstärka styrningen rekommenderas att mål uttryckas på kommunövergripande nivå för vad digitaliseringen ska åstadkomma och för vad som ska göras. Mål finns med koppling till området för flertalet av kommunens nämnder. Det saknas dock mål för utbildningsnämnden, vård- och omsorgsnämnden och teknik- och fastighetsnämnden.
- För att skapa en tydlig rörelse i implementeringen av digitaliseringsstrategin rekommenderar vi att en konkret handlingsplan arbetas fram.

I denna uppföljande granskning har de rekommendationer som lämnades 2020 följts upp.

Syfte och frågeställningar

Syftet med granskningen är att bedöma om granskade nämnder och kommunstyrelsen vidtagit tillräckliga åtgärder med anledning av den bedömning och de åtgärdsförslag som lämnats i genomförda granskning av digitalisering 2020.

Revisionsfrågor:

- Har kommunstyrelsen samt berörda nämnder säkerställt att mål för digitaliseringsarbete tagits fram på kommunövergripande nivå samt inom kommunens nämnder?
- Har handlingsplaner relaterat till framtagna digitaliseringsstrategi arbetats fram för respektive nämnd?*
- Följs arbetet med digitalisering upp kontinuerligt?

* I benämningen handlingsplan inkluderas även aktiviteter då det begreppet främst används inom kommunen i dagsläget.

Inledning

Avgränsning

- Granskningen avgränsas till granskningens revisionsfrågor och avser uppföljning av tidigare genomförd granskning med tillhörande rekommendationer som revisorerna gav 2020. Kommunstyrelsen, teknik och fastighetsnämnden, utbildningsnämnden och vård- och omsorgsnämnden har omfattats av denna granskning.

Metod

- Granskningen har genomförts med hjälp av intervjuer med identifierade nyckelpersoner i kommunen, samt inläsning och genomgång av tillgänglig dokumentation.

De funktioner som intervjuats inom ramen för granskningen är följande:

- Kommunstyrelsen:
 - Chef för enheten digital utveckling
 - Digitaliseringsdirektör
- Teknik- och fastighetsförvaltningen
 - Chef för stabsfunktion
- Utbildningsförvaltningen
 - Chef för kvalitetsenheten
 - Samordnare för digitaliseringsstöd
- Vård- och omsorgsförvaltningen
 - Kvalitetschef
 - IT-samordnare

De intervjuade har beretts möjlighet att sakgranska rapporten.

2

Granskningsresultat

Revisionsfrågor

1. Har kommunstyrelsen samt berörda nämnder säkerställt att mål för digitaliseringsarbete tagits fram på kommunövergripande nivå samt inom kommunens nämnder?
2. Har handlingsplaner relaterat till framtagna digitaliseringsstrategi arbetats fram för respektive nämnd?
3. Följs arbetet med digitalisering upp kontinuerligt?

Sammanställning av mål och utfall 2022

Nedan redovisas en sammanställning av mål och utfall avseende nämndernas arbete med digitalisering för år 2022. Informationen baserar på kommunens mål och budgetdokument för 2022. Utfallen baseras på underlag som inhämtats under granskningen.

Nämnd	Mål 2022	Mått 2022	Mål för mått 2022	Utfall 2022
Kommunstyrelsen	Kommunstyrelsen nyttjar digitaliseringens möjligheter till att ge bättre service till medborgarna och arbeta mer effektivt	Andel (%) Botkyrkabor som upplever att de är nöjda med möjligheterna att lösa sitt ärende direkt via hemsidan/digital tjänst ökar.	Ökar	Totalt: 47 Män: 49 Kvinnor: 46
	Kommunstyrelsens arbetsflöden och arbetssätt är i huvudsak digitala	Frigjord tid per år med hjälp av digitalisering är minst 5 000 timmar	3000	3000
Teknik- och fastighet	Digitalisering ska hjälpa nämnden att lösa behov och utmaningar	Möjlighet att följa energimedia i system ska öka i fastigheterna (%)	10	0
	Nämnden kartlägger och nyttjar digitaliseringens möjligheter	Varje enhet skall kartlägga 1 process per år för att se om det går att digitalisera (Totalt 11 enheter)	11	11
Utbildning	Barn och elever i Botkyrkas förskolor och skolor har förmågan att möta det framtida digitala samhället	På samtliga Botkyrkas förskolor och skolor uppger minst 75 % av personalen att digital didaktik är en naturlig del i undervisningen	Ökar	Förs: 11/44 Grund: 19/22 Gymn: 4/4
Vård- och omsorg	Nämnden nyttjar digitaliseringens möjligheter och använder digital teknik och digitala tjänster i syfte att förbättra omsorgen för Botkyrkabor i behov av stöd	Andel (%) personer med hemtjänstinsatser som har nyckelfri hemtjänst ökar	Ökar	76
		Andel (%) personer med tillsyn nattetid som hemtjänstinsats som får den tillgodosedd av trygghetskameror ökar	Ökar	21

Sammanställning av mål 2023

Nedan redovisas en sammanställning av mål och utfall avseende nämndernas arbete med digitalisering för år 2022. Informationen baserar på kommunens mål och budgetdokument för 2023.

Nämnd	Mål 2023	Mått 2023	Mål för mått 2023
Kommunstyrelsen	Kommunstyrelsen nyttjar digitaliseringens möjligheter till att ge bättre service till medborgarna och arbeta mer effektivt	Andel (%) Botkyrkabor som upplever att de är nöjda med möjligheterna att lösa sitt ärende direkt via hemsidan/digital tjänst ökar	Mål för 2023 saknas då mätningar görs vartannat år. Efterföljande mätår som anges i mål- och budgetdokumentet är 2026 med målet "ökar".
		Antalet digitala tjänster som kommunen tillhandahåller ökar	100
	Kommunstyrelsens arbetsflöden och arbetssätt är i huvudsak digitala	Frigjord tid per år med hjälp av digitalisering är minst 5000 timmar	5000
Teknik- och fastighet	Digitalisering ska hjälpa nämnden att lösa behov och utmaningar	Digitalisera nya/revidera blanketter varje år	5
		Varje år ska minst två system utvärderas	2
Utbildning	Barn och elever i Botkyrkas förskolor och skolor har förmågan att möta det framtida digitala samhället	På samtliga Botkyrkas förskolor uppger minst 75 % av personalen att digital didaktik är en naturlig del i undervisningen	10 av 44
		På samtliga Botkyrkas skolor uppger minst 75 % av personalen att digital didaktik är en naturlig del i undervisningen	15 av 22
Vård- och omsorg	Nämnden nyttjar digitaliseringens möjligheter och använder digital teknik och digitala tjänster i syfte att förbättra omsorgen för Botkyrkabor i behov av stöd	Antal som har ansökt genom den digitala medborgartjänsten	Ökar

Revisionfråga 1: Har kommunstyrelsen samt berörda nämnder säkerställt att mål för digitaliseringsarbete tagits fram på kommunövergripande nivå samt inom kommunens nämnder?

Iakttagelser

Granskningen visar att kommunfullmäktige har formulerat ett övergripande mål relaterat till kommunens arbete med digitalisering. Målet återfinns i kommunens dokument *Mål och budget 2023* där kommunfullmäktige anger målet "Kommunen utnyttjar digitaliseringens möjligheter till att ge bättre service till medborgarna och arbeta mer effektivt". I samma dokument framgår även att mått relaterat till detta mål har formulerats. Vidare beskrivs det som viktigt att kommunen nyttjar digitaliseringens möjligheter för att klara de kommande årens utmaningar och för att verksamheten ska kunna bedrivas så effektivt som möjligt.

I granskningen av kommunens mål och budgetdokument framkommer även att kommunstyrelsen och nämnderna har brutit ned kommunfullmäktiges övergripande mål till egna mål och mått för både 2022 och 2023. Totalt identifieras 7 st mätbara mål för 2022 och 8 st för 2023 relaterat till kommunstyrelsen och de granskade nämnderna. Se sida 9 och 10 för en sammanställning av mål och mått för kommunstyrelsen och respektive nämnd.

Därutöver har granskningen genom intervjuer och tillgång till dokumentation funnit att samtliga granskade förvaltningar även har ytterligare mål och aktiviteter på tjänstemannanivå relaterat till digitalisering. Exempelvis har Utbildningsförvaltningen fastställt mål på årskursnivå för att genomföra riktade insatser anpassade för respektive årskursnivå, vilket kan utläsas i förvaltningens digitala handlingsplan.

Med beaktande av ovan kan vi konstatera att kommunstyrelsen samt berörda nämnder har fastställt mål för sitt digitaliseringsarbete. Det framgår dock under intervju att det finns önskemål om att formulera fler mål på kommunövergripande nivå. Det framgår även i granskningen att kommunens strategi för digitalisering ej längre är gällande och att det finns ett behov av revidering. Detta för att få en tydligare gemensam vision och gemensamma förhållningssätt.

Bedömning

Utifrån iakttagelser från dokumentationsgranskning samt intervjuer är PwC:s bedömning att revisionsfrågan är **uppfylld**.

Bedömningen baseras på att:

- Kommunstyrelsen och samtliga nämnder har formulerat mål för sitt digitaliseringsarbete.
- De granskade förvaltningarna arbetar även med ytterligare mål och aktiviteter relaterat till digitalisering.

Revisionfråga 2: Har handlingsplaner relaterat till framtagen digitaliseringsstrategi arbetats fram för respektive nämnd?

Iakttagelser

I granskningen framkommer att alla granskade nämnder/förvaltningar har formulerat aktiviteter (handlingsplaner) för sitt arbete med digitalisering på tjänstemannanivå. För tre av de fyra granskade nämnderna noteras att aktiviteterna har etablerats med koppling till respektive nämndmål för arbetet med digitalisering och inkluderas i arbetet med verksamhetsplanering och uppföljning. Aktiviteterna uppdateras även årligen baserat på de behov som har framkommit inom respektive nämnd och utifrån de kommunövergripande målen. Vi har i granskningen dock ej kunnat verifiera att aktiviteter avseende digitalisering relaterat till nämndmålen har etablerats inom utbildningsförvaltningen.

Kommunen har tidigare år arbetat med en kommungemensam digitaliseringsstrategi. I granskningen framkommer dock att det i nuläget saknas aktuell version av detta. Detta medför att det inte heller finns en kommungemensam handlingsplan avseende arbetet med digitalisering. Under intervju beskrivs denna förändring bero på att kommunens arbete med digitalisering sker på ett decentraliserat sätt. Vissa intervjuade upplever det dock som otydligt om kommunen fortsatt ska ha en gemensam övergripande digitaliseringsstrategi eller inte.

För att styra arbetet med digital utveckling har kommunen utvecklat styrande principer för hur kommunen ska styra arkitekturen i den riktningen som stödjer organisationens mål och strategier. Exempelvis anges att kommunens lösningar ska byggas på gemensamma digitala plattformar, att system ska utbyta data via centrala plattformar samt att tekniska lösningar ska byggas modulärt.

Bedömning

Utifrån iakttagelser från dokumentationsgranskning samt intervjuer är PwC:s bedömning att revisionsfrågan är **delvis uppfylld**.

Bedömningen baseras på att:

- Aktiviteter för arbetet med digitalisering har etablerats för respektive nämnd på tjänstemannanivå. För tre av de fyra granskade nämnderna har aktiviteterna etablerats med en tydlig koppling till respektive nämndmål avseende digitalisering.
 - Vi har i granskningen ej kunnat verifiera att aktiviteter avseende digitalisering relaterat till nämndmålen har etablerats inom utbildningsförvaltningen.
- Styrande principer för mål och strategier finns etablerade.

Revisionfråga 3: Följs arbetet med digitalisering upp kontinuerligt?

Iakttagelser

Granskningen visar att formell uppföljning av mål, mått och aktiviteter i kommunen sker genom skriftliga rapporter tre gånger om året: delår ett och två samt vid sammanställning av verksamhetsberättelse vid årsbokslutet. Uppföljningen sker som en del i arbetet med uppföljningen av mål och budgetarbetet. Uppföljningen av digitaliseringsarbetet sker löpande i respektive förvaltnings ledningsgrupp. Under intervjuer beskrivs även att uppföljning av IT-kostnader genomförs.

Vid genomgång av nämndprotokoll noteras att samtliga granskade nämnder har följt upp arbetet med digitalisering, antingen direkt eller indirekt. Vid granskning av nämndprotokoll från kommunstyrelsen och vård- och omsorgsnämnden att uppföljning av arbetet med digitalisering mer specifikt har följts upp. I nämndprotokoll från teknik och fastighetsnämnden och utbildningsnämnden har nämndmålen följts upp en övergripande nivå, vilket även inkluderar målen relaterat till digitalisering.

Totalt identifierades 7 st mätbara mål i kommunens mål och budgetdokument för 2022 relaterat till Kommunstyrelsen och de granskade nämnderna. I granskningen framkommer att utfallet för varje mätbart mål för 2022 har följts upp (se sida 9). Vi har även tagit del av underlag som visar att analyser har genomförts i samband med uppföljning av mål relaterat till digitalisering. Utöver detta noteras även att uppföljning av aktiviteter genomförs.

I intervjuerna framhålls det som viktigt att uppnå ett decentraliserat och verksamhetsnära arbetssätt i kommunen i arbetet med digitalisering. Representanterna från kommunstyrelsen beskriver att kommunens decentraliserade arbetssätt syftar till att uppnå en växelverkan mellan enheten *Digital utveckling* och respektive förvaltning.

Även vid intervjuer med förvaltningarna framgår att kontinuerlig dialog sker med både den centrala nivån och de egna verksamheterna. För att understödja detta arbete finns ett kommungemensamt forum för digitalisering upprättat benämnt *SPUG* (samordning- och processutvecklingsgrupp). Detta forum fungerar som ett medel för att uppnå samverkan, samsyn och uppföljning inom digitaliseringsfrågor i kommunen.

Ur ett mer övergripande perspektiv så finns även en politisk arbetsgrupp med representanter från de förtroendevalda politikerna med fokus på digitalisering. Till denna gruppering rapporteras exempelvis uppföljning av förstudier och projekt relaterat till digitalisering.

Bedömning

Utifrån iakttagelser från dokumentationsgranskning samt intervjuer är PwC:s bedömning att revisionsfrågan är **uppfylld**.

Bedömningen baseras på att:

- Uppföljning av mål, mått och aktiviteter sker formellt tre gånger per år i samband med uppföljning av mål och budgetarbetet.
- Respektive mål för 2022 har följts upp.
- Vid granskning av nämndprotokoll identifieras att nämndmål avseende digitalisering har följts upp av kommunstyrelse och de granskade nämnderna.
- Därutöver sker även uppföljning genom kontinuerlig dialog mellan enheten Digital utveckling och respektive förvaltning, exempelvis genom forumet SPUG.
- Det finns en politisk arbetsgrupp etablerad som exempelvis följer upp förstudier och projekt relaterat till digitalisering.

Övriga observationer

I granskningen framkommer några övriga observationer som inte direkt relaterar till en specifik revisionsfråga. De övriga observationerna visar både på förbättringsområden och områden som bedöms som positiva för kommunens arbete med digitalisering. De övriga observationerna presenteras nedan.

- Inom ramen för granskningen noterar vi att det finns en policy för digitalisering framtagna inom kommunen. Det finns dock en otydlighet i när policyn beslutades, i vilket forum samt hur länge den är giltig. Det framkommer även att policyn innehåller delar som är föråldrade - exempelvis finns referenser till utdaterat material.
- Under intervjuerna beskrivs att kommunen under de senaste åren genomfört flera större förändringar i hur arbetet med IT och digitalisering ska bedrivas inom organisationen. Förändringarna beskrivs ha haft god effekt och det finns även ett fortsatt driv inom kommunen att utvecklas inom området digitalisering. Exempelvis finns idag en gemensam digitaliseringsfond upprättad i syfte att sponsra initiativ relaterat till digitalisering i verksamheterna. Det beskrivs dock fortfarande finnas en variation i hur långt fram de olika förvaltningarna ligger i sitt digitaliseringsarbete, beroende på hur mycket resurser som prioriteras för detta. Det beskrivs därför finnas ett behov av att höja lägsta nivån avseende arbetet med digitalisering i kommunen.
- Flera intervjupersoner lyfter fram att det finns ett behov av att stärka och tydliggöra arbetet med informationssäkerhet relaterat till arbetet med digitalisering.
- Flera initiativ för att stärka arbetet med digitalisering pågår inom nämnderna/förvaltningarna. Nedan är några exempel:
 - Utbildningsförvaltningen använder sig av ett analysverktyg i syfte att samla in och granska data och statistik gällande digitalisering för att säkerställa att prioritering av framtida projekt hanteras på ett korrekt sätt.
 - Vård- och Omsorgsförvaltningen ska etablera en "Digital coach" som har i syfte att öka medarbetares tekniska kunskap genom att systematiskt och aktivt hjälpa medarbetare.
 - Teknik och fastighetsförvaltningen beskrivs ha tagit stora steg framåt under de senaste åren avseende deras arbete med digitalisering. Exempelvis har förvaltningen etablerat bättre rutiner, fått en bättre struktur och en ökad medvetenhet avseende dessa frågor.
- Botkyrka kommun har inte fastställt tydliga principer för om- och hur arbetet med effekthemtagning för genomförda projekt ska säkerställas. Under intervjuer framkommer att effekthemtagning utförs för vissa projekt och att det främst beror på storlek av projekt och resurser för att genomföra uppföljning finns.

3

Revisionell bedömning

Samlad bedömning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Botkyrkas kommun genomfört en granskning av kommunens styrning av digitalisering. Syftet med granskningen är att bedöma om granskade nämnder och kommunstyrelsen vidtagit tillräckliga åtgärder med anledning av den bedömning och de åtgärdsförslag som lämnats i genomförda granskning av digitalisering 2020.

Utifrån genomförd granskning är vår **samlade bedömning** att kommunstyrelsen och de granskade nämnderna **inte helt** har vidtagit tillräckliga åtgärder utifrån de åtgärdsförslag som lämnades 2020.

Revisionsfrågor

Bedömning

1. Har kommunstyrelsen samt berörda nämnder säkerställt att mål för digitaliseringsarbete tagits fram på kommunövergripande nivå samt inom kommunens nämnder?

Uppfylld

Granskningen visar att kommunstyrelsen och samtliga granskade nämnder har identifierat och brutit ned kommunfullmäktiges mål och formulerat egna mål för digitalisering. Granskade nämnder fastställer egna digitaliseringsmål årligen i syfte att anpassa dessa efter den egna verksamheten.

2. Har handlingsplaner relaterat till framtagna digitaliseringsstrategi arbetats fram för respektive nämnd?

Uppfylld

Aktiviteter för arbetet med digitalisering har etablerats för respektive nämnd på tjänstemannanivå. För tre av de fyra granskade nämnderna har aktiviteterna etablerats med en tydlig koppling till respektive nämndmål avseende digitalisering.

3. Följs arbetet med digitalisering upp kontinuerligt?

Uppfylld

Granskningen visar att uppföljning av digitaliseringsarbetet till kommunstyrelsen främst sker genom skriftliga rapporter tre gånger om året och är en del av det årliga mål och budgetarbetet. Vid granskning av nämndprotokoll identifieras att nämndmål avseende digitalisering har följts upp av kommunstyrelse och de granskade nämnderna. Kommunen har en politisk arbetsgrupp med fokus på digitalisering som tar del av rapporter kopplat till digitalisering som exempelvis förstudier och projekt. Vidare framgår att kontinuerlig dialog sker på både central nivå och inom verksamheterna.

4

Bilagor

Dokumentationslista

Övergripande

- *Strategi för digitalisering*
- *Policy för digitaliseringen i Botkyrka kommun*
- *Styrande principer för digital utveckling i Botkyrka kommun*
- *Mål och budget 2022 med flerårsplan 2023-2025*
- *Mål och budget 2023 med flerårsplan 2024-2026*
- *Protokoll från kommunstyrelsen och berörda nämnder från 2022*

Enheten Digital utveckling

- *Överblick 2023 för utvecklingsmål 4:3*
- *Sammanställning av måluppfyllelse 2022: Utvecklingsmål 4:3*
- *Överblick. - 2023 (Digital utveckling)*

Teknik- och fastighet

- *Verksamhetsberättelse 2022*
- *Mål och internbudget 2023*
- *Följa upp aktiviteter (Teknik- och fastighetsnämnden inkl. underliggande)*
- *Priolista*

Utbildning

- *Digital handlingsplan*
- *Verksamhetsområde grundskola: Resultat- och indikatorpalett*
- *Strategi för barns och elevers lärande i en digital värld*
- *Verksamhetsberättelse 2022: Utbildningsnämnden*
- *Enkäter och sammanställd statistik*

Vård- och omsorg

- *Mål och internbudget 2022: Vård- och omsorgsnämnden*
- *Mål och internbudget 2023: Vård- och omsorgsnämnden*
- *Digitalisering 2022 aktiviteter och uppföljning*
- *Överblick. - 2023 (Vård- och omsorgsnämnden inkl. underliggande)*

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Botkyrka kommun enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från den 2023-02-01. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.

2023-06-01

Rebecka Hansson

Markus Månsson

Uppdragsledare

Projektledare

REVISIONSSVAR

Utbildningsnämnden

Dnr: UN/2023:00575

2023-09-30

Kod:

Revisions svar – Uppföljande granskning digitalisering

Revisorerna översänder rapporten till kommunstyrelsen och granskade nämnder för yttrande. Svaret ställs till kommunens revisorer och ska vara revisorerna tillhanda senast den 30 september 2023.

Utifrån genomförd uppföljande granskning rekommenderas utbildningsnämnden att säkerställa att aktiviteter/handlingsplaner med en tydlig koppling till nämndmålen avseende digitalisering etableras.

Revisions svar

Genom läroplanerna är digitalisering en självklar del av undervisningen i alla skolformer trots att det saknas dokumenterade aktiviteter kopplade till nämndmålen. Utbildningsnämnden konstaterar dock att det finns brister i dokumentationen om hur nämndmålen om digitalisering omsätts i praktiken. Utbildningsnämnden har sett över och förbättrat måtten för digitaliseringsmålet i mål och budget 2024 med flerårsplan 2025–2027. Nämnden har även gett förvaltningen i uppdrag att säkerställa att aktiviteter/insatser med en tydlig koppling till nämndmålen avseende digitalisering ingår i verksamhetsplaner för 2024.

ORDFÖRANDEFÖRSLAG

BOTKYRKA
KOMMUN

Utbildningsnämnd

Utbildningsförvaltningen

Kod: 1.1.3.1

Yasemin Ergül

Dnr: UN/2023:00532

Antagning till gymnasieskolan läsåret 2023/24

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden har tagit del av återrapporteringen och lägger den till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Utbildningsnämnden fattade den 18 oktober 2022 beslut om programutbud i Botkyrkas gymnasieskolor inför läsåret 2023/24 (UN/2022:00414).

Sökperioden till slutantagningen startade den 17 april och stängde den 15 maj 2023, 1 428 ungdomar folkbokförda i Botkyrka gjorde ett förstahandsval till gymnasieskolans nationella program inför läsåret 2023/24 (ej introduktionsprogram eller anpassad gymnasieskola).

Av dessa 1 428 Botkyrkabor har 439 (31 procent) sökt i förstahand till någon av Botkyrkas egna kommunala skolor och 989 (69 procent) sökt i förstahand till en annan huvudman.

TJÄNSTESKRIVELSE

Utbildningsnämnd

Utbildningsförvaltningen

Kod: 1.1.3.1

Elin Jägervall Tornebjör

Dnr: UN/2023:00532

Antagning till gymnasieskolan läsåret 2023/24

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden har tagit del av återrapporteringen och lägger den till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Utbildningsnämnden fattade den 18 oktober 2022 beslut om programutbud i Botkyrkas gymnasieskolor inför läsåret 2023/24 (UN/2022:00414).

Sökperioden till slutantagningen startade den 17 april och stängde den 15 maj 2023, 1 428 ungdomar folkbokförda i Botkyrka gjorde ett förstahandsval till gymnasieskolans nationella program inför läsåret 2023/24 (ej introduktionsprogram eller anpassad gymnasieskola).

Av dessa 1 428 Botkyrkabor har 439 (31 procent) sökt i förstahand till någon av Botkyrkas egna kommunala skolor och 989 (69 procent) sökt i förstahand till en annan huvudman.

Ärendet

Utbildningsnämnden fattade den 18 oktober 2022 beslut om programutbud i Botkyrkas gymnasieskolor inför läsåret 2023/24 (UN/2022:00414). Nedan följer en återrapportering av antagningens resultat. Återrapporteringen kommer även ligga till grund för kommande förslag till programutbud inför läsåret 2024/25.

Sökandemönster elever folkbokförda i Botkyrka

Sökperioden till slutantagningen startade den 17 april och stängde den 15 maj 2023, 1 428 ungdomar folkbokförda i Botkyrka gjorde ett förstahandsval till gymnasieskolans nationella program inför läsåret 2023/24 (ej introduktionsprogram eller anpassad gymnasieskola).

Av dessa 1 428 Botkyrkabor har:

- 439 (31 procent) sökt i förstahand till någon av Botkyrkas egna kommunala skolor. (Inför HT22 var det 40 procent som sökte till kommunenen gymnasieskolor, en sänkning med 9 procentenheter).
- 989 (69 procent) sökt i förstahand till en annan huvudman (En minskning med 9 procentenhet jämfört med HT22).

Av de 989 utpendlande eleverna har 523 (53 procent) sökt till andra kommunala gymnasieskolor och 466 (47 procent) till fristående gymnasieskolor. 2022 utpendlade 838 elever, varav 385 (46 procent) sökte andra kommunala skolor och 453 (54,1 procent) till fristående gymnasieskolor.

Av Botkyrkas elever söker sig 67 procent till kommunala skolor och 33 procent till fristående huvudmän (jämfört med 68 procent till kommunala skolor och 32 procent till fristående skolor föregående läsår).

Följande gymnasieskolor har flest förstahandssökande bland elever folkbokförda i Botkyrka:

Gymnasieskola	Antal sökande (1:a hand)	Andel sökande (1:a hand) %
Tumba Gymnasium	280	20
Tullinge Gymnasium	116	8
S:t Botvids gymnasium	87	6,1
Huddinge gymnasium	81	3
Skyttbrinks gymnasium	69	4,8
Kungsholmens västra gymnasium	34	2,3
Widerströmska gymnasiet	34	2,2
Sågbäcksgymnasiet	25	1,5
Praktiska Gymnasiet Stockholm Liljeholmen	24	1,3
Anna Whitlocks gymnasium	20	1,1

Jämfört med 2022 har andelen Botkyrkabor som söker någon av Botkyrkas egna gymnasieskolor i första hand minskat med 9 procent.

Tumba gymnasium och Tullinge gymnasium är fortfarande de gymnasieskolor som flest Botkyrkaelever söker sig till. S:t Botvids gymnasium kommer på tredje plats och Skyttbrinks gymnasium sist. I jämförelse med 2022 har dock Tumba gymnasium och Tullinge gymnasium en mindre andel sökande, medan andelen sökande ökat både för S: Botvids gymnasium och Skyttbrinks gymnasium.

Anpassad gymnasieskola

S:t Botvids anpassade gymnasieskola har en betydande ökning av antal sökande till sina utbildningar jämfört med tidigare år (2022 sökte 21 personer, 2023 sökte 30 personer). I Botkyrka tillhör 37 folkbokförda elever målgruppen för anpassad gymnasieskola.

Slutantagning till läsåret 2023/24

Slutantagningen gjordes den 1 juli 2023. 1 128 folkbokförda i Botkyrka kommun antogs till nationella program. Av dessa antogs 346 elever (31 procent) till nationella program i Botkyrkas kommunala gymnasieskolor, 327 elever (23 procent) antogs till fristående gymnasieskolor i Stockholm stad samt 96 elever (17 procent) till Huddinges kommunala gymnasieskolor.

Av de elever som är antagna i Botkyrka kommuns gymnasieskolors nationella program är 41 procent folkbokförda i Botkyrka och 59 procent i annan kommun (27 procent i Södertälje, 13 procent i Huddinge).

Av de elever som är antagna till S:t Botvids anpassade gymnasieskola är 93 procent folkbokförda i Botkyrka kommun. En tredjedel av de elever som tillhör målgruppen för anpassad gymnasieskola i Botkyrka kommun antogs hos andra huvudmän (ungefär jämt mellan Södertälje stad, Stockholm och Huddinge och fristående i Stockholm och Södertälje kommun). S:t Botvids anpassade gymnasieskola erbjuder tre av tio program. Elever intresserade av övriga program söker sig till andra anpassade gymnasieskolor. Likaså finns det elever i målgruppen som väljer att läsa introduktionsprogram på gymnasieskolor.

Antagning till nationella program

Nedan redovisas antagning till Botkyrka kommuns gymnasieskolor i jämförelse med slutantagning till läsåret 2022/23. Antagning till de nationella programmen sker baserat på betyg.

S:t Botvids gymnasium

Slutantagning läsåret 2023/24:

Utbildning	Antagna	Reserver	Lediga platser	Platser	Antagningspoäng
Samhällsvetenskapsprogrammet – Beteendevetenskap	24		6	30	
Naturvetenskapsprogrammet – Naturvetenskap	23		5	28	
Ekonomiprogrammet – Ekonomi	30		0	30	
Försäljnings- och serviceprogrammet - Försäljnings- och serviceprogrammet	19		0	15	
Vård- och omsorgsprogrammet - Vård- och omsorgsprogrammet	5		0	15	
Estetiska programmet - Särskild variant, cirkus (spetsutbildning)	14		6	20	

Totalt	101		6	138	

Slutantagning läsåret 2022/23:

Utbildning	Antagna	Reserver	Lediga platser	Platser	Antagningspoäng
Samhällsvetenskapsprogrammet – Beteendevetenskap	25			30	
Naturvetenskapsprogrammet – Naturvetenskap	14			28	
Ekonomiprogrammet – Ekonomi	22		0	30	
Försäljnings- och serviceprogrammet - Försäljnings- och serviceprogrammet	5		0	15	
Vård- och omsorgsprogrammet - Vård- och omsorgsprogrammet	3		0	15	
Estetiska programmet - Särskild variant, cirkus (spetsutbildning)	9		6	20	
Totalt	78		6	138	

Slutantagningen till S:t Botvids gymnasium sker i stor utsträckning i ett sent skede. Många elever kommer in vid reservantagningen eller under perioden från att skolorna tagit över antagningen den 14 augusti och fram i september. Antagningssiffror och antagningspoäng från den 1 juli säger därför inte så mycket och har därför undantagits.

Antagningssystemet bygger på konkurrens mellan skolor. Eleven kan välja fritt, även om det är realistiskt att den kommer in på sitt förstahandsval. För S:t Botvids del kommer många elever in på sitt senare val, vilket påverkar söksiffrorna både vad gäller rangordning av skolor och antagningspoäng.

I bedömningen är det viktigt att ha i åtanke den viktiga roll S:t Botvid spelar för att bereda alla botkyrkaungdomar möjlighet att få en plats i en av kommunens gymnasieskolor.

Det är fler antagna till S:t Botvids gymnasieprogram jämfört med föregående läsår. Estetiska programmet (cirkus) har ökat i elevantal. Majoriteten av de sökande till programmet kommer från andra kommuner och andra länder i Norden.

Vård- och omsorgsprogrammet startade upp hösten 2020 och har fortsatt få antagna. För att få fulla klasser samläser eleverna med programinriktat val,

yrkesintroduktion och elever på anpassad gymnasieskola som går programmet för hälsa, vård och omsorg.

Skyttbrinks gymnasium Slutantagning läsåret 2023/24:

Utbildning	Antagna	Reserver	Lediga platser	Platser	Antagningspoäng
Bygg- och anläggningsprogrammet – Husbyggnad	14	0	0	14	
Barn- och fritidsprogrammet - Pedagogiskt och socialt arbete	12	0	8	20	
Fordons- och transportprogrammet - Karosseri och lackering, lärling	1	0	0	1	
Fordons- och transportprogrammet - Karosseri och lackering	6	0	3	9	
Samhällsvetenskapsprogrammet – Samhällsvetenskap	4	0	2	6	
Barn- och fritidsprogrammet - Pedagogiskt och socialt arbete, lärling	2	0	0	2	
Bygg- och anläggningsprogrammet - Husbyggnad, lärling	4	0	0	4	
Totalt	43	0	13	56	

Slutantagning läsåret 2022/23:

Utbildning	Antagna	Reserver	Lediga platser	Platser	Antagningspoäng
Bygg- och anläggningsprogrammet – Husbyggnad	10		0	10	
Barn- och fritidsprogrammet - Pedagogiskt och socialt arbete	13		0	13	
Fordons- och transportprogrammet - Karosseri och lackering, lärling	1		0	1	
Fordons- och transportprogrammet - Karosseri och lackering	7		0	7	
Samhällsvetenskapsprogrammet – Samhällsvetenskap	8		0	8	
Barn- och fritidsprogrammet - Pedagogiskt och socialt arbete, lärling	7		0	7	
Bygg- och anläggningsprogrammet - Husbyggnad, lärling	10		0	10	
Totalt	56		0	56	

Antagningen till Skyttbrinks gymnasium är inte helt klar, vilket gör att en jämförelse med 2022 inte riktigt stämmer. Skyttbrink har på samma sätt som S:t Botvid en sen antagning, vilket gör att faktiska antagningssiffror finns först i mitten av september.

Tullinge gymnasium Slutantagning läsåret 2023/24:

Utbildning	Antagna	Reserver	Lediga platser	Platser	Antagningspoäng
Naturvetenskapsprogrammet – Naturvetenskap	51	17	0	0	262
Ekonomiprogrammet – Ekonomi	40	34	0	0	262
Teknikprogrammet - Teknikvetenskap	32	13	0	32	15
Samhällsvetenskapsprogrammet – Beteendevetenskap	31	41	0	31	255
Samhällsvetenskapsprogrammet – Samhällsvetenskap	31	33	0	31	252
Vård- och omsorgsprogrammet - Vård- och omsorgsprogrammet	26	8	0	26	182
Ekonomiprogrammet – Juridik	19	15	0	0	262
Naturvetenskapsprogrammet	5	4	0	62	285
Naturvetenskapsprogrammet - Naturvetenskap och samhälle	4	1	0	0	315
Ekonomiprogrammet	3	6	0	62	265
Totalt	211	172	0	211	

Slutantagning läsåret 2022/23:

Utbildning	Antagna	Reserver	Lediga platser	Platser	Antagningspoäng
Vård- och omsorgsprogrammet - Vård- och omsorgsprogrammet	24	1	0	26	148
Samhällsvetenskapsprogrammet – Samhällsvetenskap	31	33	0	31	248
Naturvetenskapsprogrammet – Naturvetenskap	45	14	0	0	258
Ekonomiprogrammet – Ekonomi	32	38	0	0	260
Samhällsvetenskapsprogrammet – Beteendevetenskap	31	40	0	31	263
Ekonomiprogrammet – Juridik	23	28	0	0	263
Ekonomiprogrammet	7	7	0	62	265
Naturvetenskapsprogrammet - Naturvetenskap och samhälle	8	2	0	0	268
Teknikprogrammet - Teknikvetenskap	32	20	0	32	270
Naturvetenskapsprogrammet	11	3	0	64	273
Totalt	244	186	0	246	

Tullinge gymnasium är även fortsatt en populär gymnasieskola med många sökande. Under 2019 öppnade Widerströmska gymnasiet i Huddinge med liknade programutbud som Tullinge gymnasium. Det kan konstateras att antalet förstahandssökande till natur- och ekonomiprogrammet har minskat något, vård- och omsorgsprogrammet har fått många förstahandssökande på Tullinge gymnasium. Skolan fyller sina platser och har många reserver.

Tumba gymnasium

Slutantagning läsåret 2023/24:

Utbildning	Antagna	Reserver	Lediga platser	Platser	Antagningspoäng
Naturvetenskapsprogrammet – Naturvetenskap	77	61	0	78	262
Ekonomiprogrammet – Ekonomi	54	125	0	54	272
Samhällsvetenskapsprogrammet – Samhällsvetenskap	42	66	0	42	-
El- och energiprogrammet - Elteknik	38	49	0	38	207
Teknikprogrammet - Informations- och medieteknik	36	41	0	36	187
Ekonomiprogrammet – Juridik	32	52	1	32	280
Samhällsvetenskapsprogrammet – Beteendevetenskap	32	53	0	32	260
Teknikprogrammet - Samhällsbyggande och miljö	24	21	0	24	227
Estetiska programmet - Bild och formgivning (spetsutbildning)	23	4	0	23	475
El- och energiprogrammet - Dator- och kommunikationsteknik	20	34	0	20	187
Humanistiska programmet - Språk	18	10	0	18	235
Fordons- och transportprogrammet – Personbil	16	13	0	16	192
Restaurang- och livsmedelsprogrammet - Kök och servering	13	6	0	14	197
Estetiska programmet - Bild och formgivning	10	2	0	10	175
Estetiska programmet - Estetik och media (spetsutbildning)	10	2	0	10	430
Teknikprogrammet - Design och produktutveckling	10	17	0	10	245
Ekonomiprogrammet - Särskild variant, finans (spetsutbildning)	9	14	0	10	265
Totalt	464	570	1	466	

Slutantagning läsåret 2022/23:

Utbildning	Antagna	Reserver	Lediga platser	Platser	Antagningspoäng
Naturvetenskapsprogrammet – Naturvetenskap	76	44	0	75	255
Ekonomiprogrammet – Ekonomi	48	134	0	49	265
El- och energiprogrammet - Elteknik	36	51	0	36	225
Samhällsvetenskapsprogrammet – Samhällsvetenskap	36	72	0	38	143
Teknikprogrammet - Informations- och medieteknik	33	38	0	32	170
Ekonomiprogrammet – Juridik	32	71	0	32	243
Samhällsvetenskapsprogrammet – Beteendevetenskap	32	74	0	32	265
Estetiska programmet - Bild och formgivning (spetsutbildning)	23	13	0	23	523
El- och energiprogrammet - Dator- och kommunikationsteknik	18	29	0	18	233

Estetiska programmet - Estetik och media (spetsutbildning)	18	7	0	18	480
Humanistiska programmet - Språk	18	9	0	18	238
Teknikprogrammet - Samhällsbyggande och miljö	18	17	0	18	265
Fordons- och transportprogrammet – Personbil	16	8	0	16	170
Teknikprogrammet - Design och produktutveckling	16	27	0	16	253
Restaurang- och livsmedelsprogrammet - Kök och servering	14	1	0	14	150
Ekonomiprogrammet - Särskild variant, finans (spetsutbildning)	13	9	0	13	263
Estetiska programmet - Bild och formgivning	5	0	0	8	320
Totalt	452	604		456	

Tumba gymnasium har fortsatt högt söktryck till många av sina program.

Tumba gymnasium erbjuder särskilda platser på teknik- och samhällsvetenskapsprogram med specialpedagogiskt stöd till elever med autism. Skolan ingår sedan 2021 i samverkan med StorSthlm vilket innebär att platserna inte längre är reserverade för elever i Botkyrka. Elever som har detta behov konkurrerar med sina betyg. Det finns få platser i länet och intresset är stort.

S:t Botvids anpassade gymnasieskola

Slutantagning läsåret 2023/24:

Program	Antal antagna	Antal platser
Individuella programmet	10	12
Programmet för administration, handel och varuhantering	3	4
Programmet för hälsa, vård och omsorg	1	4

Det är 15 elever folkbokförda i Botkyrka som har blivit antagna utanför kommunen. Elever intresserade av övriga program söker sig till andra anpassade gymnasieskolor. Ungdomar som tillhör målgruppen för anpassad gymnasieskola har rätt att söka utbildningar hos både kommunala och fristående huvudmän i andra kommuner.

Reservantagning och elever utan plats

Efter slutantagningen sker ytterligare två reservantagningar under sommaren. Skolorna tog över antagningen den 16 augusti och fyller på med elever där det finns lediga platser. Den 24 augusti hade verksamhetsområde

gymnasieskola tillsammans med studie- och yrkesvägledare ett uppsamlingsmöte för de elever som fortfarande inte fått någon plats i en gymnasieskola. Ett brev skickades till dessa elever och information gick även ut via webbplatsen och sociala medier.

På uppsamlingsmötet kom omkring 20 ungdomar. Av dessa tog Skyttbrinks gymnasium emot sju elever till Barn- och fritidsprogrammet samt yrkesintroduktion. S:t Botvids gymnasium tog emot cirka fem elever främst till språkintröduktion och yrkesintroduktion,

Kommunala aktivitetsansvaret (KAA) fångade upp tre elever som inte fick plats eller där det var tveksamt att de kunde få plats. KAA kontaktar eleverna för att stötta dem med att hitta gymnasieplats. Det kom också föräldrar och elever som ville ha vägledning för skolbyte där det krävs att hemkommunen godkänner detta.

Antagning till introduktionsprogram

Elever som inte är behöriga till nationella program kan gå ett introduktionsprogram för att bli behöriga till nationellt program alternativt komma i arbete.¹

Antagning till programinriktat val mot yrkesprogram baseras på betyg medan antagning till programinriktat val till högskoleförberedande program, individuellt val, yrkesintroduktion samt språkintröduktion baseras på behov.

Botkyrka kommun har inte samverkan med de andra kommunerna i StorSthlm kring introduktionsprogram. Om det inte finns särskilda skäl medges i regel inte att elever antas till introduktionsprogram hos andra huvudmän. Av den anledningen har majoriteten av eleverna på introduktionsprogrammen Botkyrka som vistelsekommun/folkbokföringskommun.

Tumba gymnasium

Slutantagning introduktionsprogram läsåret 2023/24:

Utbildning	Antagna	Reserver	Lediga platser	Platser	Antagningspoäng
Individuellt alternativ specialpedagogisk verksamhet	9		0	8	
Introduktionsprogram - Programinriktat val; mot Fordons- och transportprogrammet	2	0	3	2	160

¹ <https://www.skolverket.se/undervisning/gymnasieskolan/laroplan-program-och-amnen-i-gymnasieskolan/gymnasieprogrammen/introduktionsprogram>

Introduktionsprogram - Programinriktat val; mot Restaurang- och livsmedelsprogrammet	2	0	1	2	170
Totalt:	13	0	1	12	

Skyttbrinks gymnasium

Slutantagning introduktionsprogram läsåret 2023/24:

Utbildning	Antagna	Reserver	Lediga platser	Platser
Introduktionsprogram- Individuellt alternativ Specialpedagogisk verksamhet	21	0	0	21
Introduktionsprogram - Individuellt alternativ	44	0	0	44
Introduktionsprogram - Yrkesintroduktion; mot Barn- och fritidsprogrammet	11	0	9	20
Introduktionsprogram - Yrkesintroduktion; mot Fordons- och transportprogrammet, för enskild	12	0	1	13
Introduktionsprogram - Yrkesintroduktion; mot Bygg- och anläggningsprogrammet, för enskild	10	0	0	10
Introduktionsprogram - Programinriktat val; mot Samhällsvetenskapsprogrammet	4	0	0	4
Introduktionsprogram - Programinriktat val; mot Barn- och fritidsprogrammet	3	0	0	3
Introduktionsprogram - Programinriktat val; mot Bygg- och anläggningsprogrammet	4	0	0	4
Introduktionsprogram - Programinriktat val; mot Fordons- och transportprogrammet	2	0	0	2
Totalt:	111		10	121

S:t Botvids gymnasium

Slutantagning introduktionsprogram läsåret 2023/24:

Utbildning	Antagna	Reserver	Lediga platser	Platser
Introduktionsprogram: Språkintröduktion	42		8	50
Introduktionsprogram: Yrkesintroduktion Försäljning och service	8		2	10
Introduktionsprogram: Yrkesintroduktion Vård och omsorg	10		0	10
Introduktionsprogram: Programinriktat val mot Vård och omsorgsprogrammet	2		3	5
Introduktionsprogram: Programinriktat val mot Ekonomiprogrammet	1		1	2
Introduktionsprogram: Programinriktat val mot Samhällsvetenskapsprogrammet	2		0	2
Introduktionsprogram: Programinriktat val mot Naturvetenskapsprogrammet	2		0	2
Introduktionsprogram: Programinriktat val mot Försäljning och serviceprogrammet	1		4	5
Totalt:	68			86

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet bedöms inte medföra några ekonomiska konsekvenser.

Anette Älmdalen
Utbildningsdirektör

Peter Bergström
Verksamhetschef gymnasieskola

ORDFÖRANDEFÖRSLAG

BOTKYRKA
KOMMUN

Utbildningsnämnd

Kod: 1.1.3.1

Yasemin Ergül

Dnr: UN/2022:00358

Ansökan om utökning av antal platser fristående förskolan Steget

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden avslår huvudmannen Steg för framtidens ansökan om permanent utökning med 12 platser på förskolan Steget på Forvägen 15 i Fittja.

Sammanfattning av ärendet

Den ideella föreningen Steg för framtiden inkom den 4 september 2023 med ansökan om utökning av 12 platser på förskolan Steget. Huvudmannen bedriver förskoleverksamhet på Forvägen 15 i Fittja och har tillstånd för 60 platser.

Förvaltningens sammantagna bedömning är att en utökning om 12 platser inte bör godkännas eftersom det kommer innebära påtagligt negativa följder på lång sikt för Botkyrka kommuns förskoleverksamhet. Bakgrunden är att den nya befolkningsprognosen från mars 2023 visar ett än mer sjunkande barnunderlag än tidigare prognoser. Platsöverskottet i kommunen ökar över tid vilket medför att kommunen behöver skära ner på sin förskoleverksamhet.

I Fittja finns redan ett utbud av platser på både kommunal och fristående förskola samt enskild pedagogisk omsorg. Förvaltningen föreslår därför att utbildningsnämnden avslår huvudmannen Steg för framtidens ansökan om utökning av 12 platser.

TJÄNSTESKRIVELSE

Utbildningsnämnd

Utbildningsförvaltningen

Kod: 1.1.3.1

Linnéa Lowejko

Dnr: UN/2022:00358

Ansökan om utökning av antal platser fristående förskolan Steget

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden avslår huvudmannen Steg för framtidens ansökan om permanent utökning med 12 platser på förskolan Steget på Forvägen 15 i Fittja.

Sammanfattning av ärendet

Den ideella föreningen Steg för framtiden inkom den 4 september 2023 med ansökan om utökning av 12 platser på förskolan Steget. Huvudmannen bedriver förskoleverksamhet på Forvägen 15 i Fittja och har tillstånd för 60 platser.

Förvaltningens sammantagna bedömning är att en utökning om 12 platser inte bör godkännas eftersom det kommer innebära påtagligt negativa följder på lång sikt för Botkyrka kommuns förskoleverksamhet. Bakgrunden är att den nya befolkningsprognosen från mars 2023 visar ett än mer sjunkande barnunderlag än tidigare prognoser. Platsöverskottet i kommunen ökar över tid vilket medför att kommunen behöver skära ner på sin förskoleverksamhet.

I Fittja finns redan ett utbud av platser på både kommunal och fristående förskola samt enskild pedagogisk omsorg. Förvaltningen föreslår därför att utbildningsnämnden avslår huvudmannen Steg för framtidens ansökan om utökning av 12 platser.

Ärendet

Den ideella föreningen Steg för framtiden inkom den 4 september 2023 med ansökan om utökning av 12 platser på förskolan Steget. Huvudmannen bedriver förskoleverksamhet på Forvägen 15 i Fittja och har tillstånd för 60 platser.

Huvudmannen Steg för framtiden är en ideell förening som driver fyra förskolor och två skolor i Stockholms län. Företrädarna för förskolan Steget är Hakan Kirim, ordförande, Ömer Ekek, kassör, Fatih Poyraz, sekreterare och Muslim Sahin, ledamot. Rektor för förskolan Steget är Nurten Ertekin Akpinar som är legitimerad förskollärare och lärare samt har genomgått rektorsprogrammet. Förskolan har för närvarande cirka 60 placerade barn fördelade på tre avdelningar som består av team om tre till fyra pedagoger. Enligt huvudmannen går flertalet barn allmän förskola.

Företrädarna för förskolan Steget planerar att ta över en intilliggande lokal i samma fastighet. Lokalen är 188 kvm och huvudmannen planerar att bygga en förskolegård i anslutning till den nya lokalen. I de nya lokalerna planeras för en avdelning för små barn som ska bemannas av en förskollärare och tre barnskötare.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningens sammantagna bedömning är att en utökning om 12 platser inte bör godkännas eftersom det kommer innebära påtagligt negativa följder på lång sikt för Botkyrka kommuns förskoleverksamhet. I Fittja finns redan ett utbud av platser på både kommunal och fristående förskola samt enskild pedagogisk omsorg. Förvaltningen föreslår därför att utbildningsnämnden avslår huvudmannen Steg för framtidens ansökan om utökning av 12 platser.

Bedömningen grundas på att:

- Den nya befolkningsprognosen från mars 2023 visar ett än mer sjunkande barnunderlag än tidigare prognoser.
- Platsöverskottet i kommunen ökar över tid vilket medför att kommunen behöver skära ner på sin förskoleverksamhet.

Ett godkännande skulle innebära påtagligt negativa följder på lång sikt för Botkyrka kommun

Enligt 2 kap. 5 § skollagen ska en ansökan från enskild att bedriva förskoleverksamhet beviljas om ett antal grundläggande förutsättningar är uppfyllda och under förutsättning att ett godkännande inte innebär påtagligt negativa följder på lång sikt för eleverna eller för den del av skolväsendet som anordnas av det allmänna i den kommun där utbildningen ska bedrivas.

Av förarbetena till skollagen framgår bland annat följande avseende situationer som kan utgöra påtagligt negativa följder på lång sikt. Inrättandet av en fristående skola kan leda till ökade kostnader för kommunen till följd av att skolverksamhet bedrivs i mindre effektiv omfattning och med lågt kapacitetsutnyttjande. Överkapaciteten kan komma att bestå på lång sikt till exempel i det fall en fristående skola bildas av en kommunal skola som ska avvecklas. I sådana fall motverkas kommunens ansträngningar att

upprätthålla en kostnadseffektiv skolorganisation, vilket minskar resurserna för övriga elever i kommunen (Prop. 1995/96:200 s. 45).

Steg för framtidens ansökan avser inte en nyetablering av förskola i en kommunal förskola som avvecklats. Förvaltningen anser dock att aktuell situation kan likställas med den som avses i förarbetena eftersom den motverkar kommunens möjlighet att upprätthålla en kostnadseffektiv skolorganisation.

Ett godkännande av Steg för framtidens ansökan skulle vidare strida mot utbildningsnämndens styrande principer för skolstrukturen i Botkyrka som tydligt anger att överkapaciteten inom för- och grundskoleorganisationen ska begränsas (UF/2020:17).

Förskoleenheters möjlighet att nå en budget i balans försvåras då de inte fyller sina platser. Resursfördelningen till förskolor sker genom ersättningen per barn (barnpeng). När det är enstaka barn som slutar på en förskola kan inte personalkostnaden minskas/anpassas omedelbart eller ens över längre tid. Det innebär alltså samma personalkostnad men med lägre ersättning till förskolan. Ett platsöverskott kan även innebära organisatoriska svårigheter eftersom personal kan behöva omfördelas inom kommunen alternativt sägas upp.

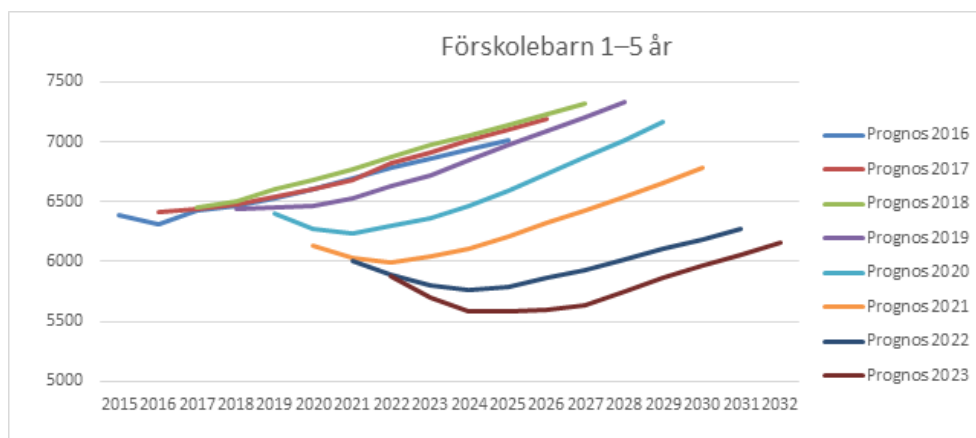
Nuläget i Botkyrka kommun – färre barn på fler platser

Förvaltningen utreder löpande behovet av förskoleplatser under de kommande åren. Faktorer som beaktas är bland annat befolkningsprognos och inskrivningsgrad (andelen barn i pedagogisk verksamhet). I befolkningsprognosen från mars 2023 beräknas befolkningsutvecklingen bli lägre jämfört med tidigare prognoser. Jämfört med befolkningsprognosen från mars 2022 är det 150 färre förskolebarn och minskningen av barn i åldrarna 1–5 år bedöms fortsätta fram till 2026. Överskottet av förskoleplatser beräknas öka till och med 2027.

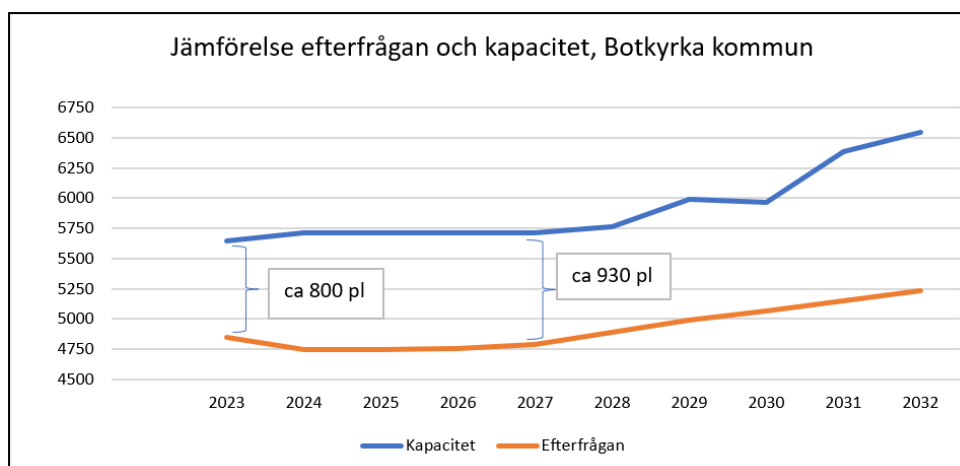
Tabellerna nedan visar det sjunkande antalet barn i förskoleålder. I tabell 1 framgår hur befolkningsprognosen har skrivits ner de senaste åren. Tabell 2 visar överskottet av förskoleplatser (både kommunal och fristående huvudman) utifrån 85 procent av befolkningsprognosen, vilket motsvarar inskrivningsgraden.¹

¹ Inskrivningsgraden om 85 procent är ett helårssnitt för 2022 av andelen barn som är inskrivna i förskola eller pedagogisk omsorg i Botkyrka.

Tabell 1. Befolkningsprognoser 2016–2023 för barn i åldern 1–5 år

Tabell 2. Efterfrågan på förskoleplatser (inskrivningsgrad 85 % av befolkningsprognos) i förhållande till kapaciteten (förskoleplatser i både kommunal och privat regi).

Utbildningsnämnden har sedan 2020 avvecklat fem förskolor för att minska överskottet på förskoleplatser och barnen har fått placering på andra befintliga förskolor:

- Tullinge – 80 platser (Förskolan Myrstacken)
- Fittja – 100 platser (Förskolan Lysmasken)
- Tumba – 44 platser (Förskolan Skäcklinge gård)
- Hallunda – 320 platser (Förskolan Ringblomman, Förskolan Prästkragen)

Avvecklingarna har minskat överskottet med 544 förskoleplatser. Förvaltningen håller dessutom ett tiotal avdelningar stängda på befintliga förskolor med anledning av den lägre befolkningsutvecklingen. På förskolan Humlan i Fittja är exempelvis två avdelningar stängda. Stängningen av avdelningar visar att det finns ett överskott av förskoleplatser, lokalkostnaderna för tomma avdelningar kvarstår dock.

Platsöverskottet är förenat med betydande ekonomiska och organisatoriska svårigheter för kommunen. Lokalkostnaderna per barn blir högre för

kommunen när det finns en överkapacitet på platser i den egna verksamheten. Ju större del av budgeten som går till lokaler desto mindre pengar finns kvar till den pedagogiska verksamheten.

Förvaltningens löpande översyn av behovet av förskoleplatser kan leda till att nämnden kan komma att avveckla fler förskolor på sikt.

Bedömning av övriga kriterier

Förvaltningen bedömer i övrigt att huvudmannen uppfyller kraven för ägar- och ledningsprövningen som ställs i skollagen (2010:800) 2 kap. 5 §. Företrädarna för förskolan Steget har visat att de har förvärvat insikt i de föreskrifter som gäller för verksamheten bland annat genom lång erfarenhet av att bedriva förskola. Genom detta har de även visat att de har förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för utbildningen. Bedömningen är att huvudmannen även uppfyller kraven på lämplighet och ekonomiska förutsättningar att bedriva förskola.

Konsekvenser för barn

Förvaltningens bedömning utgår ifrån att alla kommunens barn har rätt till utbildning och omsorg av hög kvalitet. En förutsättning för att kommunen ska kunna garantera hög kvalitet är att förskolan är organiserad och anpassad till antalet barn i kommunen.

Förvaltningen gör bedömningen att ett överskott på förskoleplatser är negativt för kommunens barn. Ju större andel av budgeten som finansierar lokaler desto mindre finns kvar till pedagogisk verksamhet. Det finns för närvarande både kommunala och fristående förskolor samt enskild pedagogisk omsorg i Fittja. Det innebär att avslaget inte påverkar möjligheten att välja fristående huvudmän i kommundelen. Förvaltningen gör därför bedömningen att det finns goda förutsättningar att gå vidare med förslaget.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet bedöms inte medföra några direkta ekonomiska konsekvenser.

För det fall att utbildningsnämnden i stället skulle besluta att bevilja den permanenta utökningen hade det medfört betydande ekonomiska konsekvenser. Lokalersättning betalas ut till fristående huvudmän per barn som är inskrivet hos huvudmannen. Kommunen skulle behöva betala lokalersättning baserat på antalet barn i förskolan trots att det på grund av den förändrade demografin inte finns behov av dessa platser. I praktiken innebär det dubbla lokalkostnader för kommunen då det finns en överkapacitet i de kommunala förskolorna. Hur stor denna kostnad blir för kommunen har dels att göra med antalet barn som skrivs in på den fristående förskolan, dels på antalet outnyttjade platser i de kommunala förskolorna.

Anette Älmdalen
Utbildningsdirektör

Karianne Stensrud
Kvalitetschef

Skickas till

Steg för framtiden

ORDFÖRANDEFÖRSLAG

BOTKYRKA
KOMMUN

Utbildningsnämnd

Utbildningsförvaltningen

Kod: 1.1.3.1

Dnr: UN/2023:00011

Redovisning av delegationsbeslut

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden noterar till protokollet att nämnden har tagit del av beslutet.

Sammanfattning av ärendet

Utbildningsnämnden fattar i huvudsak beslut i frågor som avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning, kvalitet eller i principiella ärenden. Nämnden beslutar också om yttranden eller liknande till fullmäktige. Av praktiska skäl får andra ärenden inom utbildningsnämndens ansvarsområde delegeras till någon annan. Delegaten får då besluta å nämndens vägnar. Alla beslut som fattas med stöd av delegering ska anmälas till nämnden för att tiden för överklagande kan passera och beslutet träda i laga kraft. På så sätt kan också nämnden följa hur delegaten utför uppdraget att besluta i nämndens ställe.

Förvaltningen anmäler följande listor över delegeringsbeslut:

- Delegationsbeslut Utbildningsdirektör juni 2023
- Delegationsbeslut Kvalitetsstöd juni-augusti 2023
- Delegationsbeslut Ekonomistöd september 2023
- Delegationsbeslut verksamhetsområde förskola augusti 2023
- Delegationsbeslut Falkbergsskolan juni-juli 2023
- Delegationsbeslut Tunaskolan juni-september 2023
- Delegationsbeslut förskolan Nackdala juli 2023
- Delegationsbeslut förskolan Björkstugan juli 2023
- Delegationsbeslut språkcentrum juni-augusti 2023
- Delegationsbeslut Tullinge gymnasium augusti 2023
- Delegationsbeslut förskolan Vega augusti 2023
- Delegationsbeslut Skogsbacksskolan augusti 2023
- Delegationsbeslut Storstretskolan augusti 2023
- Delegationsbeslut Brunnaskolan augusti 2023
- Delegationsbeslut förskolan Tunnländsgården augusti 2023

Delegationsbeslut Eklidsskolan augusti 2023
Delegationsbeslut S:t Botvids gymnasium augusti 2023
Delegationsbeslut Banslättskolan augusti 2023
Delegationsbeslut Tullingebergsskolan augusti 2023
Delegationsbeslut Falkbergsskolan augusti 2023

Utbildningsnämnd

Utbildningsförvaltningen

Kod: 1.1.3.1

Björn Andersson

Dnr: UN/2023:00011

Redovisning av delegationsbeslut

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden noterar till protokollet att nämnden har tagit del av beslutet.

Sammanfattning av ärendet

Utbildningsnämnden fattar i huvudsak beslut i frågor som avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning, kvalitet eller i principiella ärenden. Nämnden beslutar också om yttranden eller liknande till fullmäktige. Av praktiska skäl får andra ärenden inom utbildningsnämndens ansvarsområde delegeras till någon annan. Delegaten får då besluta å nämndens vägnar. Alla beslut som fattas med stöd av delegering ska anmälas till nämnden för att tiden för överklagande kan passera och beslutet träda i laga kraft. På så sätt kan också nämnden följa hur delegaten utför uppdraget att besluta i nämndens ställe

Förvaltningen anmäler följande listor över delegeringsbeslut:

- Delegationsbeslut Utbildningsdirektör juni 2023
- Delegationsbeslut Kvalitetsstöd juni-augusti 2023
- Delegationsbeslut Ekonomistöd september 2023
- Delegationsbeslut verksamhetsområde förskola augusti 2023
- Delegationsbeslut Falkbergsskolan juni-juli 2023
- Delegationsbeslut Tunaskolan juni-september 2023
- Delegationsbeslut förskolan Nackdala juli 2023
- Delegationsbeslut förskolan Björkstugan juli 2023
- Delegationsbeslut språkcentrum juni-augusti 2023
- Delegationsbeslut Tullinge gymnasium augusti 2023
- Delegationsbeslut förskolan Vega augusti 2023
- Delegationsbeslut Skogsbacksskolan augusti 2023
- Delegationsbeslut Storstretskolan augusti 2023
- Delegationsbeslut Brunnaskolan augusti 2023
- Delegationsbeslut förskolan Tunnländsgården augusti 2023

Delegationsbeslut Eklidsskolan augusti 2023
Delegationsbeslut S:t Botvids gymnasium augusti 2023
Delegationsbeslut Banslättskolan augusti 2023
Delegationsbeslut Tullingebergsskolan augusti 2023
Delegationsbeslut Falkbergsskolan augusti 2023

Anette Älmdalen
Utbildningsdirektör

BOTKYRKA KOMMUN

Utbildningsförvaltningen

ANMÄLAN AV DELEGERINGSBESLUT

Enhet: Utbildningsdirektör

Månad: juni-augusti 2023

Inlämnas senast den 5:e i månaden efter besluts månaden

Besluts- datum	Delegerings - punkt	Beslut (ange till exempel beviljande av anställning)	Diarie- nummer/ Beteckning	Kopia av besluts- handl. bifogas
2023-06-27	C 1	Anställning av Planeringschef	UN/2023:00 477	

Enhet: Kvalitetsstöd**Månad: aug 2023****Inlämnas senast den 5:e i månaden efter besluts månaden**

Besluts- datum	Delegerings- punkt	Beslut (ange till exempel beviljande av anställning)	Diarie-nummer/ Beteckning	Kopia av besluts- handl. bifogas
2023-06-08	A11	Beslut om mottagande i grundsärskolan 5§	UN/2023:00414	
2023-06-09	A11	Beslut om mottagande i grundsärskolan	UN/2023:00415	
2023-06-19	A11	Beslut om mottagande i grundsärskolan	UN/2023:00416	
2023-06-19	A11	Beslut om mottagande i grundsärskolan	UN/ 2023:00417	
2023-06-19	A11	Beslut om mottagande i grundsärskolan	UN/ 2023:00418	
2023-06-19	A11	Beslut om mottagande i grundsärskolan	UN/ 2023:00419	
2023-06-19	A11	Beslut om mottagande i grundsärskolan	UN/ 2023:00420	
2023-06-19	A11	Beslut om mottagande i grundsärskolan	UN/ 2023:00421	
2023-06-19	A11	Beslut om mottagande i grundsärskolan	UN/ 2023:00422	
2023-06-19	A11	Beslut om mottagande i grundsärskolan	UN/ 2023:00423	
2023-06-19	A11	Beslut om mottagande i grundsärskolan	UN/ 2023:00424	
2023-06-09	D55	Beslut om att tillhöra målgruppen för gymnasiesärskolan 5§	UN/2023:00412	
2023-06-08	D55	Beslut om att tillhöra målgruppen för gymnasiesärskolan	UN/2023:00413	
2023-06-07- 02	A18	Beslut om tilläggsbelopp till kommunala/fritstående förskola, pedagogisk omsorg, förskoleklass, fritidshem, grundskola, grundsärskola /SkL 8:23, 9:21,10:39, 11:38, 14.17, 25:13, SkF 14:8)	UN/2022:00512-4	
2023-06-07	A18	Beslut om tilläggsbelopp	UN/2022:00513-4	

Enhet: Kvalitetsstöd**Månad: september 2023****Inlämnas senast den 5:e i månaden efter besluts månaden**

Besluts- datum	Delegerings- punkt	Beslut (ange till exempel beviljande av anställning)	Diarie-nummer/ Beteckning	Kopia av besluts- handl. bifogas
2023-08-22	A11	Beslut om mottagande i grundsärskolan 5§	UN/2023:00561	
2023-08-22	A11	Beslut om mottagande i grundsärskolan	UN/2023:00560	
2023-08-29	A11	Beslut om mottagande i grundsärskolan	UN/2023:00555	
2023-08-29	A11	Beslut om mottagande i grundsärskolan	UN/ 2023:00556	
2023-08-29	A11	Beslut om mottagande i grundsärskolan	UN/ 2023:00557	
2023-08-29	A11	Beslut om mottagande i grundsärskolan	UN/ 2023:00558	
2023-08-29	A11	Beslut om mottagande i grundsärskolan	UN/ 2023:00559	
2023-08-29	A11	Beslut om mottagande i grundsärskolan	UN/ 2023:00562	
2023-08-29	D55	Beslut om att tillhöra målgruppen för gymnasiesärskolan 5§	UN/ 2023:0000563	
2023-08 -28	A18	Beslut om tilläggsbelopp till kommunala/fritstående förskola, pedagogisk omsorg, förskoleklass, fritidshem, grundskola, grundsärskola /SkL 8:23, 9:21,10:39, 11:38, 14.17, 25:13, SkF 14:8)	UN/2023:00544	
2023-08-28	A18	Beslut om tilläggsbelopp	UN/2023:00545	
2023-08-28	A18	Beslut om tilläggsbelopp	UN/2023:00546	
2023-08-28	A18	Beslut om tilläggsbelopp	UN/2023:00547	
2023-08-28	A18	Beslut om tilläggsbelopp	UN/2023:00548	

Enhet: vo Förskola...**Månad: augusti 2023****Inlämnas senast den 5:e i månaden efter besluts månaden**

Besluts- datum	Delegerings- punkt	Beslut (ange till exempel beviljande av anställning)	Diarie- nummer/ Beteckning	Kopia av besluts- handl. bifogas
24- augusti	D 21	Barn som folkbokförts i Salems kommun beviljas att gå kvar på förskolan Granen.	UN/2023: 00050-10	

Enhet: UF**Månad: September****Inlämnas senast den 5:e i månaden efter besluts månaden**

Besluts- datum	Delegerings - punkt	Beslut (ange till exempel beviljande av anställning)	Diarienummer	Kopia av besluts- handl. bifogas
2023-09	A8	Beslut om ny beslutsattestant, Jenny Svanberg, bitr rektor Tullinge Norra förskolor	UN/2023:00569	

Delegat: _____

Enhet: Nackdala

Månad: Juli 2023

Inlämnas senast den 5:e i månaden efter beslutsmånaden

Besluts- datum	Delegerings- punkt	Beslut (ange till exempel beviljande av anställning)	Diarie- nummer/ Beteckning	Kopia av besluts- handl. bifogas
230815	C1	Tllsvidareanställning Bsk	NACF/2023:00 010	

Enhet: Tunnländsgården

Månad: Sep 2023

Inlämnas senast den 5:e i månaden efter besluts månaden

Besluts- datum	Delegerings- punkt	Beslut (ange till exempel beviljande av anställning)	Diarie- nummer/ Beteckning	Kopia av besluts- handl. bifogas
230901	C1	Tillsvidareanställning kock	TUNF/2023:00 016	

Enhet: ...Tullinge gymnasium

Månad: ...September2023

Inlämnas senast den 5:e i månaden efter besluts månaden

Besluts- datum	Delegering s- punkt	Beslut (ange till exempel beviljande av anställning)	Diarie-nummer/ Beteckning	Kopia av besluts- handl. bifogas
2023-08-23	C1	Tidsbegränsad anställning - lärare matematik och naturorienterande ämnen	TULG/2023:00023	
2023-08-29	C1	Förlängd tidsbegränsad anställning – lärare i allmänna ämnen	TULG/2023:00024	
2023-08-30	C1	Tidsbegränsad anställning - lärare i allmänna ämnen	TULG/2023:00025	

|

|

|

|

|

|

BOTKYRKA KOMMUN

Utbildningsförvaltningen

ANMÄLAN AV DELEGERINGSBESLUT

Enhet: Eklidsskolan

Månad: augusti 2023

Inlämnas senast den 5:e i månaden efter besluts månaden

Beslutsdatum	Delegeringspunkt	Beslut (ange till exempel beviljande av anställning)	Diarie-nummer/ Beteckning	Kopia av besluts-handl. bifogas
2023-08-14	C1	Anställning musiklärare	EKLS/2023:0012	

S:t Botvids gymnasium

Månad: AUGUSTI 2023

Inlämnas till förvaltningskontoret senast den 5:e i månaden efter besluts månaden

Beslutsdatum	Delegationspunkt	Beslut (ange t.ex. beviljande av anställning)	Dnr	Delegat
14/8-23	C 1	Anställningsbeslut Lärare i svenska som andra språk 100% Tidsbegränsad anställning enligt skollagen Fr o m 2023-08-12 t o m 2024-08-11	STBG/ 2023:00060	Charlotte Björnfot Bitr rektor
21/8-23	C 1	Anställningsbeslut Lärare – Lönetillägg - Extra ansvar Fr o m 2023-08-12 t o m 2024-08-11	STBG/ 2023:00064	Sandra Massola Bitr rektor
21/8-23	C 1	Anställningsbeslut Lärare – Lönetillägg - Extra ansvar Fr o m 2023-08-12 t o m 2024-08-11	STBG/ 2023:00065	Sandra Massola Bitr rektor
25/8-23	C 1	Anställningsbeslut Elevassistenter AGY 00/40 Tidsbegränsad anställning (Tim) Fr o m 2023-08-12 t o m 2024-08-11	STBG/ 2023:00067	Gustav Wadman KTT-Chef
		- - -		

Skola: Falkbergsskolan

Månad: augusti 2023

Inlämnas senast den 5:e i månaden efter besluts månaden

Besluts-Datum	Dele-gations - Punkt		Dnr	Kopia av besluts-handl. bif.
20230630	CI	Anställningsavtal lärare i svenska 100% from 14/08-23 tills - vidare.	FALS/2023:00035	
20230619	CI	Uppsägnings/avslut av anställning matematik lärare 100%	FALS/2023:00036	
20230821	D12	Beslut om att flytta elev till lägre årskurs	FALS/2023:00037	
20230830	D12	Beslut om skriftlig varning för elev i enlighet med Skollagen 5Kap §.	FALS/2023:00038	

Delegat: _____
Namnförtydligande: Anna-Lena Bergman rektor /Carolina Ejenäs bitr.rektor

Enhet: Tunaskolan**Månad: Juni-Aug 2023****Inlämnas senast den 5:e i månaden efter besluts månaden**

Besluts- datum	Delegerings- punkt	Beslut (ange till exempel beviljande av anställning)	Diarie- nummer/ Beteckning	Kopia av besluts- handl. bifogas
2023-08	C1	Lärare mellanstadiet TUNS/2023	00043	
2023-08	C1	Lärare fritidshem TUNS/2023	00049	
2023-08	C1	Lärare fritidshem TUNS/2023	00050	
2023-08	C1	Förskollärare TUNS/2023	00055	
2023-08	C1	Barnskötare TUNS/2023	00058	
2023-08	C1	Lärare mellanstadiet TUNS/2023	00059	
2023-08	C1	Lärare spanska TUNS/2023	00060	
2023-08	C1	Lärare fritidshem TUNS/2023	00061	
2023-08	C1	Lärare årskurs 0–3 TUNS/2023	00062	
2023-06	D8	Kränkande behandling	24585	
2023-06	D8	Kränkande behandling	24612	
2023-06	D8	Kränkande behandling	24616	
2023-06	D8	Kränkande behandling	24617	
2023-06	D8	Kränkande behandling	24618	
2023-06	D8	Kränkande behandling	24621	
2023-06	D8	Kränkande behandling	24654	
2023-06	D8	Kränkande behandling	24655	
2023-06	D8	Kränkande behandling	24687	
2023-06	D8	Kränkande behandling	24696	
2023-06	D8	Kränkande behandling	24710	
2023-08	D8	Kränkande behandling	24726	

|

|

|

|

|

|

Enhet: Banslättsskolan...**Månad: Augusti 2023****Inlämnas senast den 5:e i månaden efter besluts månaden**

Besluts- datum	Delegerings- punkt	Beslut (ange till exempel beviljande av anställning)	Diarie- nummer/ Beteckning	Kopia av besluts- handl. bifogas
20230818	D12	Beslut om att flytta en elev till en lägre årskurs	BANS/2023:00025	
20230807	C1	Anställning av Lärare mot fritidshem 230807-240811	BANS/2023:00014	
20230812	C1	Anställning av Lärare åk4-6 tillsvidare	BANS/2022:00028	
20230812	C1	Anställning av Lärare musik tillsvidare	BANS/2023:00016	
20230814	C1	Anställning av Lärare åk 4-6 230814-240813	BANS/2023:00012	
20230801	C1	Anställning av Lärarassistent tillsvidare	BANS/202300010	
20230812	C1	Anställning av Lärare träslöjd 60% 230812-250811	BANS/2022:00034 -5	

Enhet: Förskolan Björkstugan**Månad: Juli 2023****Inlämnas senast den 5:e i månaden efter besluts månaden**

Besluts- datum	Delegerings- punkt	Beslut (ange till exempel beviljande av anställning)	Diarie- nummer/ Beteckning	Kopia av besluts- handl. bifogas
2023 07 01	C1	Anställningsavtal – obehörig Förskollärare – Vikariat – Månadsavlönad - 2023 07 01 – 2023 12 31		

|

|

|

|

|

|

Skola: Falkbergsskolan

Månad: juli 2023

Inlämnas senast den 5:e i månaden efter besluts månaden

Besluts-Datum	Dele-gations - Punkt	Beslut (ange t.ex. beviljande av anställning)	Dnr	Kopia av besluts-handl. bif.
20230701	CI CI	Tidbegränsad anställningsavtal vik. franska lärare 60% from 20230814-20240107	FALS/2023:00034	

Delegat: _____
Namnförtydligande: Anna-Lena Bergman rektor /Carolina Ejenäs bitr.rektor

Skola: Falkbergsskolan

Månad: juni 2023

Inlämnas senast den 5:e i månaden efter besluts månaden

Besluts-Datum	Dele-gations - Punkt	Beslut (ange t.ex. beviljande av anställning)	Dnr	Kopia av besluts-handl. bif.
20230323	CI CI	Anställningsavtal lärare i svenska 100% from 230814-tillsvidare	FALS/2023:00035	

Delegat: _____
Namnförtydligande: Anna-Lena Bergman rektor /
Carolina Ejenäs bitr.rektor

Enhet: Språkcentrum**Månad 08/2023****Inlämnas senast den 5:e i månaden efter besluts månaden**

Besluts- datum	Delegerings- punkt	Beslut (ange till exempel beviljande av anställning)	Diarie-nummer/ Beteckning	Kopia av besluts - handl. bifogas
2023-08-15	C1	Anställningsavtal Albanska 20%	UN/2023:00453	
2023-08-15	C1	Anställningsavtal utökning BKS 70%	UN/2023:00523	
2023-08-15	C1	Anställningsavtal Spanska 40%	UN/2023:00524	
2023-08-15	C1	Annons modersmåslärare Tyska 20-30%	UN/2023:00525	
2023-08-15	C1	Annons modersmåslärare vikarie italienska 50%	UN/2023:00526	
2023-06-22	C1	Anställningsavtal Kurmanji 100% - Y.Ö-90	UN/2023:00432	
2023-06-22	C1	Anställningsavtal Ungerska 50% - G.C-74	UN/2023:00433	

Enhet: Tunaskolan**Månad: Aug-September 2023****Inlämnas senast den 5:e i månaden efter besluts månaden**

Besluts- datum	Delegerings- punkt	Beslut (ange till exempel beviljande av anställning)	Diarie- nummer/ Beteckning	Kopia av besluts- handl. bifogas
2023-08	C1	Lärare fritidshem TUNS/2023	00057	
2023-08	C1	Måltidsbiträde TUNS/2023	00063	
2023-09	C1	Lärare fritidshem TUNS/2023	00064	
2023-08	C1	Lärare fritidshem TUNS/2023	00065	
2023-08	C1	Lärare fritidshem TUNS/2023	00066	
2023-08	C1	Lärare fritidshem TUNS/2023	00069	
2023-09	C1	Lärare fritidshem TUNS/2023	00070	
2023-09	C1	Lärare fritidshem TUNS/2023	00071	
2023-09	C1	Elevassistent TUNS/2023	00072	
2023-08	D8	Kränkande behandling	24822	
2023-08	D8	Kränkande behandling	24821	
2023-08	D8	Kränkande behandling	24811	
2023-08	D8	Kränkande behandling	24810	
2023-08	D8	Kränkande behandling	24751	
2023-08	D8	Kränkande behandling	24748	
2023-08	D8	Kränkande behandling	24744	

|

|

|

|

|

|

Enhet: Skogsbacksskolan**Månad: Augusti 2023****Inlämnas senast den 5:e i månaden efter besluts månaden**

Besluts- datum	Delegerings- punkt	Beslut (ange till exempel beviljande av anställning)	Diarie-nummer/ Beteckning	Kopia av beslut s- handl · bifog as
230821	D9	Kränkande behandling 21 augusti	SKOS/2023:00028	
230829	D9	Kränkande behandling 29 augusti	SKOS/2023:00029	
230829	D9	Kränkande behandling 2, 29 augusti	SKOS/2023:00030	
230830	D9	Kränkande behandling 30 augusti	SKOS/2023:00031	
230830	D9	Kränkande behandling 2, 30 augusti	SKOS/2023:00032	

Enhet: Storstretskolan**Månad: Augusti 2023****Inlämnas senast den 5:e i månaden efter besluts månaden**

Besluts- datum	Delegerings- punkt	Beslut (ange till exempel beviljande av anställning)	Diarie-nummer/ Beteckning	Kopia av beslut s- handl · bifog as
20230821	D9	Kränkande behandling 21 augusti	STOS/2023:00039	
20230822	D9	Kränkande behandling 22 augusti	STOS/2023:00040	
20230823	D9	Kränkande behandling 23 augusti	STOS/2023:00041	
20230823	D9	Kränkande behandling 2, 23 augusti	STOS/2023:00042	
20230824	D9	Kränkande behandling 24 augusti	STOS/2023:00043	
20230828	D9	Kränkande behandling 28 augusti	STOS/2023:00044	
20230828	D9	Kränkande behandling 2, 28 augusti	STOS/2023:00045	
20230829	D9	Kränkande behandling 29 augusti	STOS/2023:00046	
20230829	D9	Kränkande behandling 2, 29 augusti	STOS/2023:00047	
20230829	D9	Kränkande behandling 3, 29 augusti	STOS/2023:00048	
20230829	D9	Kränkande behandling 4, 29 augusti	STOS/2023:00049	
20230830	D9	Kränkande behandling 30 augusti	STOS/2023:00050	
20230828	C1	Anställning elevassistent 100%	STOS/2023:00051	
20230814	C1	Anställning läare årskurs 4-9 timanställning	STOS/2023:00052	
20230814	C1	Anställning lärare teknik 25% visstid	STOS/2023:00053	
20230823	C1	Anställning lärare årskurs 4-9, timanställning	STOS/2023:00054	

BOTKYRKA KOMMUN

Utbildningsförvaltningen

ANMÄLAN AV DELEGERINGSBESLUT

Enhet: Tullingebergsskolan

Månad: augusti 2023

Inlämnas senast den 5:e i månaden efter besluts månaden

Besluts- datum	Delegerings- punkt	Beslut (ange till exempel beviljande av anställning)	Diarie- nummer/ Beteckning	Kopia av besluts- handl. bifogas
2023-08-09	D16	Beslut - tidigare skolstart Anpassad grundskola	TULS/2023:0 0028	

BOTKYRKA KOMMUN

Utbildningsförvaltningen

ANMÄLAN AV DELEGERINGSBESLUT

Enhet: Vega

Månad: Augusti 2023

Inlämnas senast den 5:e i månaden efter besluts månaden

Besluts- datum	Delegerings- punkt	Beslut (ange till exempel beviljande av anställning)	Diarie-nummer/ Beteckning	Kopia av besluts- handl. bifogas
230828	C1	Anställningsavtal, vikariat 230828-240630	VEGF/2023:00019	

ORDFÖRANDEFÖRSLAG

BOTKYRKA
KOMMUN

Utbildningsnämnd

Utbildningsförvaltningen

Kod: 1.1.3.1

Dnr: UN/2023:00014

Redovisning av anmälningssärenden

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden har tagit del av anmälda skrivelser.

Sammanfattning av ärendet

Inkomna ärenden från Skolinspektionen

- (SEK) Begäran om yttrande gällande kränkande behandling vid Hammerstaskolan dnr SI 2023:6769 (UN/2023:00564)

Avslutade ärenden från Skolinspektionen

- Uppföljningsbeslut efter kvalitetsgranskning av skolans arbete för en trygg miljö på nätet, fri från kränkningar vid Rikstens skola dnr SI 2022:3928 (UN/2022:00304)

Beslut från Skolverket

Beslut från Förvaltningsrätten

- Dom överklagat beslut om skolskjuts Jensen Kvarnsjön Målnr 8780-23 (UN/2023:00256)

Beslut från Migrationsverket

Beslut från kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och andra nämnder

Övrigt

TJÄNSTESKRIVELSE

BOTKYRKA
KOMMUN

Utbildningsnämnd

Utbildningsförvaltningen

Kod: 1.1.3.1

Björn Andersson

Dnr: UN/2023:00014

Redovisning av anmälningsärenden

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden har tagit del av anmälda skrivelser.

Sammanfattning av ärendet

Inkomna ärenden från Skolinspektionen

- (SEK) Begäran om yttrande gällande kränkande behandling vid Hammerstaskolan dnr SI 2023:6769 (UN/2023:00564)

Avslutade ärenden från Skolinspektionen

- Uppföljningsbeslut efter kvalitetsgranskning av skolans arbete för en trygg miljö på nätet, fri från kränkningar vid Rikstens skola dnr SI 2022:3928 (UN/2022:00304)

Beslut från Skolverket

Beslut från Förvaltningsrätten

- Dom överklagat beslut om skolskjuts Jensen Kvarnsjön Målnr 8780-23 (UN/2023:00256)

Beslut från Migrationsverket

Beslut från kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och andra nämnder

Övrigt

Botkyrka kommun

2023-08-28

1 (7)

Dnr-2022:3928

Uppföljningsbeslut

efter kvalitetsgranskning av skolans arbete för en trygg miljö på nätet, fri från kränkningar vid Rikstens skola i Botkyrka kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av avseende kvaliteten inom skolans främjande och förebyggande arbete för att skapa en trygg miljö på nätet, fri från kränkningar vid Rikstens skola i Botkyrka kommun. Granskningen genomfördes under höstterminen 2022.

Vid granskningen identifierade Skolinspektionen två utvecklingsområden som angetts i beslut den 25 november 2022, dnr 2022:3928.

Skolinspektionen har begärt att huvudmannen för Rikstens skola senast den 15 augusti 2023 ska redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsområden. Botkyrka kommun har inkommit med en sådan redovisning den 18 augusti 2023 .

Beslut efter uppföljning:

Skolinspektionen bedömer vidtagna åtgärder på följande sätt:

Skolans främjande arbete

Huvudmannen har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten.

Skolinspektionen avslutar därmed granskningen.

Skolans förebyggande arbete

Huvudmannen har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten.

Skolinspektionen avslutar därmed granskningen.

Bakgrund

Skolans arbete för att främja en trygg miljö på nätet

Bedömningen var att rektorn behövde

- **Inleda ett främjande trygghetsarbete som omfattar nätet.**

I huvudmannens redovisning beskrivs att skolan har en ny rektor som under vårterminen påbörjat ett värdegrundsarbete som kommer fortsätta och fördjupas under läsåret 2023-2024. Att värdegrundsarbetet är ett prioriterat område kommer innebära att skolan kommer att ha lektionspass om vad som gäller på nätet och hur man kan skydda sig. Även vårdnadshavare kommer att involveras och få mer kunskaper genom att det hålls en föräldrakväll med temat *Vad gör våra barn och ungdomar på nätet?*

Lagar och regler, samt normer och språkbruk och diskrimineringsgrunder kommer systematiskt att behandlas och ingå i ett årshjul och en plan mot kränkande behandling kommer att tas fram.

I syfte att fortbilda personal och skapa en gemensam grund i arbetet har rektor också föreläst kring social inlärningsteori, förstärkning av positiva beteenden för att skapa en positiv kultur, auktoritativt ledarskap och förtroendefull relation. I samband med detta arbete har kränkningar på nätet berörts specifikt och en process för att skapa tydliga rutiner och få med detta i det systematiska kvalitetsarbetet har inletts. Personalen har enligt huvudmannen uppfattat och uppskattat att det finns en tydlighet i det främjande arbetet och har gett uttryck för en positiv förväntan på det fortsatta arbetet på området. Den nya rektorns bedömning har varit att detta varit ett viktigt första steg, att få med sig personalen. Grunden för fortsatt arbete med skolans värdegrund och främjande och förebyggande trygghetsarbete är därmed enligt huvudmannen lagd.

Skolans förebyggande arbete för att förhindra kränkningar av elever på nätet

Bedömningen var att rektorn behövde

- **Utveckla skolans förebyggande och kartläggande arbete så att det även omfattar elevers upplevelse av kränkningar på nätet.**

Huvudmannen uppger i sin redovisning att en enkät har genomförts i åk F-9 kring elevernas nätanvändning och upplevelser av kränkningar på nätet. Frågor om elevernas nätanvändning och upplevelser av kränkningar på nätet har även lagts in i skolans trivselenkät som genomförs kontinuerligt varje år på hösten.

Två IKT-pedagoger har besökt SETT-mässan med särskilt fokus på att lära sig mer om kränkningar på nätet. Vidare har IKT pedagogerna haft en föreläsning för alla lärare i F-9 som behandlade bland annat frågor om vad eleverna gör på nätet och hur skolan kan vägleda eleverna i beteenden på nätet samt vikten av skapa tillitsfulla relationer. Kränkningar på nätet har lagts till i skolans plan mot kränkande behandling, trakasserier och diskriminering som reviderats under sommaren

Även om effekten enligt huvudmannen inte syns hos eleverna ännu, beskriver huvudmannen att det har skett en synvända hos personalen, vilken tidigare inte hade vetenskap om att skolans uppdrag även omfattar kränkningar på nätet som skett utanför skoltid. Sedan detta har förtydligats har fler kränkningsanmälningar kring detta anmälts och utretts på skolan. När personalens kunskap ökar om elevernas nätanvändning, samt i vilken utsträckning kränkningar på nätet förekommer i de olika klasserna,

kan skolan enligt huvudmannen också sätta in adekvata åtgärder utifrån behov och bedriva ett mer systematiskt kvalitetsarbete på området. Detta förväntas enligt huvudmannen öka elevernas trygghet och leda till ett förbättrat mående.

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattats av Karin Lindqvist.

I handläggningen av ärendet har även Ana-Maria Koci Spång, föredragande utredare, medverkat.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: [Skolinspektionens arbete för en trygg miljö på nätet fri från kränkningar \(skolinspektionen.se\)](https://www.skolinspektionen.se/arbete-for-en-trygg-miljo-pa-natet-fri-fran-krankningar)

Bilaga 2: Författningsstöd

Skolans främjande arbete

Enligt skollagen ska utbildningen i skolan förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.¹ Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling.² Huvudmannen ska se till att det bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling.³ Med kränkande behandling avses ett uppträdande som, utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen (2008:567), kränker en elevs värdighet.⁴

I läroplanen anges att ingen i skolan ska utsättas för kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas. Intolerans, till exempel rasism och sexism, ska förebyggas och bemötas med kunskap och aktiva insatser.⁵

Alla som arbetar i skolan ska samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande.⁶ Skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och vilja och lust att lära. Eleverna ska få kännedom om hur de kan få hjälp om de upplever otrygghet i eller utanför skolan. Omsorg om den enskilda elevens hälsa, välbefinnande och utveckling ska prägla verksamheten.⁷

Alla som arbetar i skolan ska i det vardagliga arbetet utgå från ett demokratiskt och normmedvetet förhållningssätt, samt uppmärksamma både möjligheter och risker som en ökande digitalisering medför.⁸ Alla elever ska ges möjlighet

¹ 1 kap. 4 § skollagen (SFS 2010:800).

² 1 kap. 5 § skollagen.

³ 6 kap. 6 § skollagen.

⁴ 6 kap. 3 § skollagen.

⁵ Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr22), av avsnitt 1 Förståelse och medmänsklighet.

⁶ Lgr22, avsnitt 2.2 Kunskaper.

⁷ Lgr22, avsnitt 1 God miljö för utveckling och lärande.

⁸ Lgr22, avsnitt 2.1 Normer och värden.

att utveckla ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt till digital teknik, för att kunna se möjligheter och förstå risker samt kunna värdera information.⁹

Skolans mål är att varje elev tar ansvar för att bidra till en god arbetsmiljö, samt visar respekt för och hänsyn mot skolans personal och andra elever som en del av det gemensamma ansvaret för arbetsmiljön på skolan. Alla som arbetar i skolan ska främja elevernas förmåga och vilja till ansvar och inflytande över den sociala, kulturella och fysiska skolmiljön.¹⁰

Rektorn har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero samt att personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjligheter att dela med sig av sin kunskap och att lära av varandra för att utveckla utbildningen.¹¹

⁹ Lgr22, avsnitt 1 Skolans uppdrag.

¹⁰ Lgr22, avsnitt 2.3 Elevernas ansvar och inflytande.

¹¹ Lgr22, avsnitt 2.8 Rektorns ansvar.

Skolans förebyggande arbete

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling i utbildningen.¹² I läroplanen anges att lärare ska uppmärksamma och i samråd med övrig skolpersonal vidta nödvändiga åtgärder för att förebygga och motverka kränkande behandling.¹³ Ett aktivt förebyggande arbete är av största vikt för att motverka kränkningar, oavsett om de sker digitalt eller inte.¹⁴ Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever.¹⁵ Planen mot kränkande behandling ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av eleverna vid den verksamhet som planen gäller för.¹⁶ Alla som arbetar i skolan ska samarbeta med elevernas vårdnadshavare så att man tillsammans kan utveckla skolans innehåll och verksamhet.¹⁷

Rektorn ska leda och samordna det pedagogiska arbetet vid en skolenhet och särskilt verka för att utbildningen utvecklas.¹⁸ Rektorn har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektorn ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven.¹⁹ Rektorn ansvarar för att kvalitetsarbete vid enheten genomförs och att eleverna och elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet.²⁰

¹² 6 kap. 7 § skollagen.

¹³ Lgr22, avsnitt 2.1 Normer och värden.

¹⁴ Proposition 2021/22:160. *Skolans arbete med trygghet och studiero*, s. 96.

¹⁵ 6 kap. 8 § skollagen.

¹⁶ 2 § förordning (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling.

¹⁷ Lgr22, avsnitt 2.4 Skola och hem.

¹⁸ 2 kap. 9 § skollagen.

¹⁹ Lgr22, avsnitt 2.8 Rektorns ansvar.

²⁰ 4 kap. 4 § skollagen.

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**
Avdelning 5

DOM
2023-09-01
Meddelad i Stockholm

Mål nr
8780-23

KLAGANDE

Xxxx Xxxx

MOTPART

Botkyrka kommun

ÖVERKLAGAT BESLUT

Utbildningsnämnden i Botkyrka kommuns beslut 2023-04-05

SAKEN

Laglighetsprövning enligt kommunallagen

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

YRKANDEN M.M.

Utbildningsnämnden i Botkyrka kommun (kommunen) beslutade den 5 april 2023 att avslå Xxxx Xxxxx ansökan om skolskjuts med skoltaxi för sin dotter, Xxxx Xxxx (Xxxxx), mellan hemmet och Jensen Kvarnsjön skolan. Som skäl för beslutet angav kommunen bl.a. att Xxxxx går i Jensen Kvarnsjön, som är en fristående skola i Botkyrka kommun.

Xxxx Xxxxx yrkar att Xxxxx ska beviljas skolskjuts och för fram bl.a. följande. De har valt en skola som ligger på motsvarande avstånd som närmsta kommunala skola. De har inte valt en privat skola som ligger långt bort. Xxxxxx började förskoleklass i kommunala Broängskolan, vilket inte fungerade bra. Sedan hon bytte till Jensen Kvarnsjön har skolan fungerat väldigt bra för henne. De har valt en skola i deras närområde. Säkra skolvägar ska inte vara en förmån särskilt för de barn som väljer kommunala skolor.

Kommunen anser att överklagandet ska avslås och för fram bl.a. följande. Xxxxxx anvisningsskola är Broängsskolan. Enligt kommunens riktlinjer skulle hon inte beviljats skolskjuts till Broängsskolan från sin folkbokföringsadress eftersom en elev i årskurs fyra behöver ha minst fyra kilometer till skolan för att beviljas skolskjuts. Det finns en skolbuss som trafikerar mellan Uttran och Broängsskolan. Ansökan om skolskjuts till Jensen Kvarnsjön gäller för skolskjutstaxi, vilket innebär ekonomiska svårigheter för kommunen då kommunen behöver anordna taxibil och taxichaufför. Kostnad för den sökta skolskjutstaxin varierar mellan ca 1 500 kr och 20 000 kr per elev och månad.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Utgångspunkter för prövningen

Enligt 10 kap. 32 § skollagen (2010:800) har elever i grundskola med offentlig huvudman rätt till kostnadsfri skolskjuts från en plats i anslutning till elevens hem till den plats där utbildningen bedrivs och tillbaka, om sådan skjuts behövs med hänsyn till färdvägens längd, trafikförhållanden, elevens funktionsnedsättning eller någon annan särskild omständighet. Denna rätt gäller dock inte elever som väljer att gå i en annan skolenhet än den där kommunen annars skulle ha placerat dem eller som går i en annan kommuns grundskola med stöd av 25–27 §§. I de fall då det kan ske utan organisatoriska eller ekonomiska svårigheter ska kommunen även anordna skolskjuts i dessa fall.

Av 10 kap. 40 § skollagen framgår att hemkommunen ska anordna skolskjuts för elever som går i en fristående grundskola inom kommunen under samma förutsättningar som enligt 10 kap. 32 § andra stycket andra meningen, dvs. i de fall det kan ske utan organisatoriska eller ekonomiska svårigheter.

Reglerna ska förstås så att kommunen är skyldig att tillhandahålla kostnadsfri skolskjuts för en elev som har valt en annan skola än den som kommunen har anvisat, om det kan ske utan merkostnader för kommunen (HFD 2013 ref. 77). Bedömningen av om anordnandet av skolskjuts medför merkostnader för kommunen ska göras utifrån de skyldigheter som kommunen skulle ha haft om eleven hade valt att gå i den skola som han eller hon placerats i (prop. 2009/10:165 s. 741).

Beslut som gäller skolskjuts för elever som valt att gå i en annan skolenhet än den som kommunen annars skulle ha placerat dem i kan endast överprövas genom laglighetsprövning enligt kommunallagen (2017:725). Det framgår av 28 kap. 5 och 18 §§ skollagen. Enligt 13 kap. 8 § kommunallagen ska ett

överklagat beslut upphävas om det inte har kommit till på ett lagligt sätt, beslutet rör något som inte är en angelägenhet för kommunen, det organ som har fattat beslutet inte har haft rätt att göra det, eller beslutet annars strider mot lag eller annan författning. Domstolen får inte ersätta det överklagade beslutet med något annat beslut.

Förvaltningsrättens bedömning

Av utredningen framgår att Xxxxx bor ca två kilometer från den skola som kommunen har anvisat henne till. Det framgår inte av utredningen och har heller inte gjorts gällande av hennes vårdnadshavare att hon, med hänsyn till färdvägens längd, trafikförhållanden, funktionsnedsättning eller någon annan särskild omständighet, skulle vara i behov av skolskjuts om hon gick i den skolan.

Xxxxx har dock valt att gå i en annan skola. En elev som har valt att gå i en annan skola än den som anvisats av kommunen har rätt till skolskjuts endast om det kan ske utan ekonomiska eller organisatoriska svårigheter för kommunen. Eftersom Xxxxxx, såvitt framkommit, inte skulle ha haft rätt till skolskjuts om hon valt att gå i den anvisade skolan, skulle det medföra merkostnader för kommunen att bevilja henne skolskjuts. Enligt skollagen har Xxxxxx därför inte rätt till skolskjuts.

De omständigheter som förts fram medför alltså inte att kommunens beslut strider mot skollagen. Det som vårdnadshavaren har fört fram medför inte heller att beslutet av någon annan anledning ska upphävas enligt 13 kap. 8 § kommunallagen. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 1 (FR-03).

Charlotte Mattsson

Rådman

Förvaltningsrättsnotarien Alexander Garin Folkegård har varit föredragande.

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.